

8 Feb

LIFE OF JESUS.

జీసస్ చరిత్రము.

LIFE OF JESUS.

జీసస్ చరిత్రము.

మొదటి ప్రకరణము.

జీసస్ యొక్క జననమును, బాల్యదశయును.

త్రైవ్యవతులస్థావకులైన జీసస్ యొక్క బాల్యదశనుగూర్చి మన కంతగా తెలియదు. ఆయన చరిత్రయును వ్రాసినవా రాయన యొక్క బాల్యవృత్తిలో నడచినవృత్తాంతము తమకు తెలియక పోవుటచేతనో, అప్పటి వృత్తాంతముముఖ్యమైనది కాదని భావించుట చేతనో, మఱి యేపేతువు చేతనో, దానిని విడిచి యితరులు మతబోధ కారంభించినతరువాత జరగినవృత్తాంతమునుమాత్రమే విశేషముగా వ్యాసమున్నారు. ఒక్కబాల్యవృత్తినుగూర్చి మాత్రమేకాక యీ ఘనుని జననదిన మిది యని నహితము నిశ్చయముగాఁ దెలియదు. మనయాసియాఖండముయొక్క మిశ్చీరుదిగ్భాగమునం దున్న పాలెస్టిన్ దేశములో మత్తరపుత్రుల గాలిలీజుండలములో నాజరెత్తు గ్రామమొక్కటి గలదు. ఆగ్రామమునం దిప్పుడు మహాచునానుగు దేవజను లున్నారు. పూర్వకాలమునందు నహిత దివ్యగ్రామమిప్పుడు కంటే పెద్ద దయి యుండదు. ఈగ్రామ మొకవర్వతముయొక్క ప్రక్కను గట్టుబడియైయుండుటచేతను పెక్కువర్వతములు నదీనీరునకుండునుండి యింకలదేతను నింకిలి తునోహారముగా నుండును. నుండ

మైసూర్ గ్రామమువరికొక జోన్ ఫ్ అను పేరు గలవద్రాగి యొకడు. మేరీ యను పేరుగల తన చక్కని చిన్న భార్యతో వానము చేయుచుండెను. ఆదంపతులు ధనికులు కాకపోయినను, చుట్టు పట్టుల నున్న యితరులెల్లకంటె నెక్కువబీస్థితిలో నుండినవారు కారు. ఆకాలమునం దెవ్వఁడు జుహాధినికులుగాఁ గాని, కూటిపేదలుగాఁ గాని యంతక యెల్లవారును అన్నవస్త్రములకు లోపములేని సామాన్యజాతిలో నుండిరి. ఆకాలమునందు జోన్ ఫ్ చేతిలార కష్టపడి పని చేసి జీవనము చేయవలసినస్థితిలోనే యుండినను, అతఁడు తద్దేశమునకు రాజధాని యైనజెరూసలేమునగరమును స్థాపించిట్టియు, హీబ్రూజనుల కాదిమచ్చవర్తి యొనర్చియు, జేవిడ్డుయొక్కనంతరి వాఁడైన నజుహాకులీముఁ డరి తెప్పచున్నారు. ఈసంబంధముననే యాకాలమునందు రాజాజ్ఞచేత వేయఁబడిన జనపరిగణనములను జోన్ ఫ్ గగ్గవఁడై యున్నతనసూతకవపు పనులతోఁ గలిసి తన పూర్వులవాసస్థాన మైనబెథిల్ మెయి నగరమునకుఁ బోవలసినవాఁ డయ్యె నరియు, అతఁ డక్కడ నొకసత్రమునకుఁ బోయి యందు చోటుగానక దానితోఁ జేరియున్న యొకఁ కుపులకాలలో వసింది యండఁగా జేవిడ్డు నుహారాజు యొక్క జన్మస్థాన మైన యానగరము నందే యతనిభార్య రాత్రివేళ గడ్డివామిలో నొక పురుషశిశువును పృ విం చె నిదియు, కొన్నింటి వ్రాసి యున్నారు. అప్పు డట్లు పుట్టిన యాశిశువే శ్రైస్తవమతస్థాపకుఁ డైన జీవన్. ఆశిశువు పుట్టినదిని మును సరిగా కనుగొనట కాధారిము లేనియు లేకపోయినను,

* జీవన్ శ్రైస్తవమత జీవన్ యొక్క సంపూర్ణ నామము. అతఁడు సాధారణ మైన శ్రైస్తవియు నొకనియడను. ఈకడవ్రాసినామము విచ్చుటకు గలకారణము ముందు వివరింపఁబడును.

అతఁడు క్రీస్తుశకమునకు నాలుగువందతొమ్మిది ముందు జనవరి నెల మొదటి తేదీకి మూడునాలుగుదినము లీవలనో యావలనో జనన మొందినట్లు చూపుటకుఁ దగిన నిదర్శనము లున్నవి. పృథుత్యమువారి యాజ్ఞను ఒట్టి వేయఁబడిన యాజనపరిగణనము క్రీస్తుపుట్టిన పదివంద తొమ్మిదివలకు తరువాతఁగాని జరగనందున నతఁడు బెథల్ హేమునగరమున జన్మించుట సత్యము కాదనియు, ఆకాలపువారిచే నతఁడు నాబరెత్తుపర జేసన్, అనియే పిలువబడుచు నచ్చటచేతను, కొందఱతఁడు నాబరెత్తులోనే పుట్టిననీ చెప్పి యుండుటచేతను జేసన్పు నిజముగా నాబరెత్తు గ్రామములోనే జనమొదె ననియు, అతఁడు దేవేంద్రరాజవంశజుఁడయినట్లును బెథల్ హేమునగరమునందు జన్మించినట్లును తరువాతివా రారని జన్మోత్పత్తివ్యవస్థను స్థాపించుటకొఱకను ప్రాంతనిబంధనలో ముందవతిరింపఁ బోవుచున్నాఁడని చెప్పఁబడిన దేవమూల యితఁడే యని సాధించుటకొఱకును కల్పించిరియు, కొందఱు బుద్ధిమంతు లభిప్రాయపడుచున్నారు. లోకోపకారులైన మహాపురుషులకు వారి తరువాతివారు మహావంశవంశవతయు దేవాంశ సంభవతయునారోపించుట యెచ్చటను క్రొత్త గాదుగదా! మనదేశము నందునహితముగఁగ రాచార్యులు మొదలగు మహాపురుషులెందఱుమనవారిచే దేవాంశవంశభూతులుగా పరిగణింపబడు చున్నారు కారు? పూర్వవృత్తియెట్టిదయినను, ఆశీశువుజనించినప్పడతఁడననిజసకులుధన సంపన్నులుగాని కులములో ప్రాముఖ్యము కలవారుగాని కారు. జేసన్పు యొక్క గ్రామమునకు బెథల్ హేమునగరము నూడదినముల పర్యాయములో నున్నది.

ఇట్లు పేదయింట జనన మొందినయాశీశువునకు తల్లిదండ్రులు జేసన్పు నామకరణము చేసిరి. ఆపదమునకు రక్షకుఁడని యర్థము

ఆకాలమునం దది యనేకశాలకులకు సాధారణముగాఁ బెట్టఁబడుచుండిననామమే యునునను దాని కిటీవలివారు గొప్పకుహీను నాలో పించు దున్నారు. మహిమ యెప్పుడును పురుషగుణమునుబట్టి వచ్చును గాని పేరునుబట్టి రాదు. ఇల్లికి మల్లె యని పేరు పెట్టినను దానికి నువాసన రాదు; మల్లెపువ్వున కుల్లిపువ్వు పేరు పెట్టినను దాని నువాసన పోదు. అతఁడు చిన్నతనమునం దెట్టియుంట వనించెనో, ఎట్టి బట్టలు కట్టెనో, ఎట్టిబాలకీర్తనలు సలిపెనో, ఏయేవాతశాలకుఁ బోయి యేయేవిద్యల నభ్యసించెనో, ఇప్పుడేమియుఁ జెలియదు. ఆగ్రామి మిప్పుడున్నస్థితినిబట్టి చూడఁగా నతఁడప్పుడు వసింది యుండినగృహ మిప్పుడు శిల్పులు సాధారణముగా వానము చేసెనుగృహములవంటిదే యని తోచవలయును. అక్కడియిందొక్క మిడ్డెలును మేడలును లేవు; ఇ్లానికి రెండుమూడుగదులకంటె నెక్కువ యుండవు; పడకగదిలో నొకకొక్కపెట్టెయు రెండుచాపలును దొడ్లును నుండును. ఇంద్ర కప్పులమీఁద నుండకయుగా ద్వాక్రతీఁగఁబ స్కాకు చుండును; లోనికిఁ బోయి చూచినయెడల కూరుచుండుటకు కుర్చీలు బల్లలు మొవలయు నవి లేక నేలమీఁద చాపలు పలుపఁబడి యుండును. అన్నిగదులకును వెలుతు రిచ్చుటగా నిత్రవీధి ప్రంథ మొకటి యింటిపడుమ నడి కప్పుమండి క్షేపణ యిండును; వెంటయుల్లు వేలుగా నుండక యింటికి చేరియే యుండును. స్త్రీలు వీధులలోనినూతులయొద్దకుఁ బోయి నీళ్లు తోడి కుండలతో బుజములమీఁదఁ బెట్టుకొని తెచ్చి తలుపుల యొరల నుంచుదురు. ఆకాలమునం దిటువంటియింద్రలోనే యొకదానిలో జీనన్ తనతల్లిదండ్రులతోను సోదరులతోను గలిసి వానము చేసి యుండుటకు నందేహము లేదు. మేరీ జీనన్స (నథచువుక్షుఁడని యాఁత) చెప్పి యున్నాముగదా. అతనికి కొండలు తమ్ములును చెల్లెలకుమారుడఁ

గలరుగాని వారప్రసిద్ధులు. అతనిసోదరులని చెప్పఁబడి ప్రసిద్ధిగాంచిన నలుగురుపురుషులును వారిలో ముఖ్యముగా శ్రైష్ఠ మతారంభదశ యందు సుప్రసిద్ధుఁ డయినతే మృచునతఁడును పినతల్లికొడుకులుగాని సాక్షాత్సహోదరులు గారు. తనకుతల్లి యైనమేరీ మేరీ యనుపేరు గలచెల్లె లొకతె కలదు. ఆమెభర్త క్లియోప వృషునామాంతరము గలయాల్భియ వృషువాఁడు; ఆమెకు కొడుకు లనేకులు గలరు; వారు తనవృషకు మొదటిశిష్యులయి ప్రఖ్యాతి గాంచిరి. ఏకగర్భజనితు లయితమిమ్ములే ప్రతికూలురు గా నున్నప్రభు తనవృషకు పిరిమికులు రుగా నుండి తోడుఁడుటచేత తరువాత పినతల్లికొడుకు లయినవీరీతే “ప్రభుసోదరు” లన్న పేరు వచ్చినది. అతనిఁ గన్నతల్లికివలెనే నిజమైన సోదరులకును తనవృషయొక్కమరణానంతరమునఁగాని గౌరవము రా లేదు. అతనితోడఁబుట్టినపడుచులు వివాహము లాడి తనభర్తలతోఁ గూడి నాజరెత్తుగ్రామములోనే కాపురము చేయు చుండిరి. ఈ తెల్లెండ్రును తమ్ములును తనతోడఁగూడి క్రీడించు చుండఁగా తనవృష కొంతకాలము చిన్నతనములో తల్లియింట విహరించెను. అప్పుడామె తనతోడిచేడియలతోఁగూడి ముచ్చటించుచు పీఠిలోనినూరివద్దకుఁ జోయి పసిపిల్లకు చంక నిడుకొని పెద్దకొడుకును కేలూఁత యిచ్చి వడ పించుచు బుజముమీఁదిబొడతో మండగమనమున నింటి వచ్చి పలు మాట భర్తకు సేత్రాకండము కలిగించి యుండును. అయినను తనవృషకు యౌవనము రాకమునుపే తండ్రి కాలము చేసినట్టు కనఁ బడు చున్నది. ఉష్ణదేశ మగుటచే నతఁడు ధరించినవస్త్రములు పలుచని వయి యుండవలెను. అతఁ డాటలకయి గ్రామసమీపమున నుండు కొండలకుఁ జోయి తోడిబంటులతోడఁ గూడి విహరించి యుండును. కొంతసే పాటలాడి వచ్చి యతఁడు పడ్రపుచనిలో తనతండ్రికి గోడు

వడుచుండియు నుండవచ్చును. అతఁడు చివ్వుతనముతో తండ్రవద్ద పని నేర్చుకొని కొంతకాలము కులవృత్తిని చేసి ననుటకు సందేహము లేదు.

ఆకాలమునం దతఁడును తక్కినబాలకులవలెనే వీధిబడికిఁ బంపఁ బడెను. ఆబడులయందు చెప్పఁబడునది యంతయు చదువుటకును వ్రాయుటకును నేర్చుటయు, కొన్నివిద్యములను గంతపాఠము చేయిం చుటయుచూత్రమే. ఆకాలమునం దిప్పటివలె నచ్చువుస్తకములు లేనందున, ఉచ్చువుస్తకములు కొన్నియు నాకులమీఁద వ్రాఱుఁబడు చుండెను. అతఁడు దేశభాష యైనసీరియాభాషలో వ్రాయుటకును చదువుటకును నేర్చుకొనుటయేగాక, మతగ్రంథము లన్నియు మన దేశమునందు దేశభాషలోఁ గాక సంస్కృతభాషలో నున్నట్లే యాదేశమునందు హీబ్రూభాషలో నుండుటచేత పౌరాణిబంధన (Old Testament) మొదలగు కొన్ని మతగ్రంథములను, మతగ్రంథ ములకు రాబీ లనఁబడుపండితులు చేసిన కొన్నివ్యాఖ్యానములను, హీబ్రూభాషలోఁ జదివెను. అంతేకాని, యాతని కాకాలమునందు పండితు లనఁబడువారి కుండిన దురవగాహ మై నిష్ప్రయోజన మైన పాండిత్యప్రకర్షము గాని తర్కైక్మముల మునువర్గికుశాస్త్రుల తత్వ జ్ఞానముగాని లేదు. అతఁడు గ్రంథములను విస్తారముగా చదివిన వాఁడు కాకపోయినను చదివిన కొన్నిగ్రంథములను చక్కఁగా గ్రహించి దృఢముగా మనస్సున నాటిండుకొనెను. పౌరాణిబంధనము నందలికీర్తనల (Psalms) లోను దీర్ఘదర్శులవ్యాతలలోను విశేష భాగ మాతనికి ముఖ్యముగా వచ్చును. ఆగ్రంథములలోని నీతిబోధ కములును భక్తిప్రదాయకములు నైన యుత్తమవాక్యములు చివ్వు తనములోనే యాతనిమనస్సునందు శిలాక్షరములవలె దృఢముగా

అగ్నేయు లయి యుండు. పూనఁబోయెడునుహాకాశ్యున కాతని నత్యంతాహ్నుని జేసెను. బీతనమును శాంతతతో నహింసఁబఱచును, హృదయావర్ణక మైనవర్ణరసమును కలిగి యుండుటలోను, స్వచ్ఛయోజనవరులయి వంచకు లయినచుతాచార్యులు వదేశించుదుర్బోధనల ఖండించుటలోను, ఆతఁడు కొంతవఱకు హిల్లెల్ చూపినమార్గము ననుసరి యెను. గౌరవము కలుగుటకయి పురాతనద్వీకృతమేలగు రదియింపఁబడిన యాధునికగ్రంథములు కొన్ని యాతనికి చిత్రావళిక కరములుగా నుండెను. వానిలో ముఖ్యముగా దానిచుట్టుప్రక్క మాతఁకి ప్రీతురచు చుయినది

ఆతనికి యూదుత (Judaism) మొక్కటికక్క మఱియే మతమునుగూర్చి యుచి శేషముగా లేరు. యూదులు వ్యతిరేకము నాదును లేరు. యేకేశ్వరారాధనముచేసెడి యాస్తికులు. శ్రైస్తవులతో వలె భానువారముగాక వాఁకి శనివారము విశ్రాంతివిషయముగా నుండెను. ఆవిశ్రాంతివిషయము తుక్రవారము సూర్యాస్తమానముతో నారంభమయి శనివారము సూర్యాస్తమానమువఱకు నుండును. యూదుల కది కేవలవిశ్రాంతివిషయముగా నుండక మనదేశములోని శ్రైష్టవులకు హరివాసరము (ఏకాదశి) వలె వ్యతిరేకముగా కూడ నుండెను. శనివారమునాఁ డెవ్వఁడును నేపఁముఁ జేయఁగూడదు; నాఁడు వంటనహితము చేసికొనఁగూడదు; శనివారమునాఁడు సాయంకాలము వఱకును గుటుంబమునకు సరిపోవుభోజనపదార్థముల నన్నిటిని గృహిణి తుక్రవారమునాఁడు మధ్యాహ్నముననే సుసిద్ధము చేసి యింపవలెను; విశ్రాంతివిషయ మారంభ మగునప్పటికింబ నిష్క్రమించు చుండినపక్షమున, ఆఱినీకుక యానిష్టము విశ్రాంతివిషయముగియు వఱకును మండుమండునట్లు చేసి కాపాడవలెను; విశ్రాంతివిషయమారంభ

క గాఢపటి కంట నిప్పు లేనికడుమన, అదినము కడవనువఱకును
 నిప్పు తగిలించఁగూడదు; అదినమున నెవ్వరును మూటనుగాని మఱి
 యేవస్తువునుగాని ఁహించి వీధిలో పోఁగూడదు; నాటికి నియమిత
 మయి యున్న పావుకోమములలోనే దక్క చాలనిదాటి యెవ్వ
 రును నడవఁగూడదు; నాఁ డేవిధమయినమాటలను పిల్లలునహిత
 మాడఁగూడదు నాటిదిన మామెత్తులు చువుకొమటయు మాటా
 డుకొమటయు దేవాలయమునకుఁ బోవుటయుఁ దక్క వినోదాఘముగా
 మఱి యేపనియుఁ జేయఁగూడదు. అదినమున దేవాలయమునకుఁ
 బోవుట యొక్కటిమాత్రమే పిన్న పెద్దల కందఱును సమానముగా
 కొంతసంతోషకరముగా నుండుచు వచ్చెను. దేవాలయముయొక్క
 బహిర్ద్వారము దాటఁగానే లోపల పెట్టబడి యున్నచిన్న పెట్టెలో
 మీదలకు ధర్మార్థముగా నిచ్చుటకయి యొక్కడకుఁ బోయినవారందఱును
 తమకీర్తికొలదిని కానుపేయలను వేయించుదురు. ఆలయమునకుఁ
 పోయినదిరువార లోపల నిమిషక్కలను రెండేసివరుసల యున్నతాన
 నములు వేయఁబడియుండును. అందొక్కపక్కను పురుషులును
 రెండవపక్కను స్త్రీలును కూరుచుండురు! ఆలయములో నించు
 మించుగా మధ్యభాగమునం దున్న వేదికమీఁదనాచార్యుఁడు కూర్చుం
 డుటకయి యొకముగ్గవీకము వేయఁబడి యుండును. గర్భాలయ
 ములో రాత్రింపములు సదా దీపము వెలుఁగుచుండును. అక్కడి
 జనులు విగ్రహారాధకులు కానందున దేవాలయములో విగ్రహము
 లుండవుగాని యొకయరలో మతగ్రంథములుమాత్రము పెట్టఁబడి
 యుండును. దేవాలయమును సంఘంఁవచ్చువారు తమపాడుకటను
 వెలుపలనే విడిచి వట్టికాళ్ళతో చప్పుడు గాకుండ నడిచి లోపలికి
 నచ్చి కూరుచుండురు. యుక్తకాలమున నందఱును సమానేక మయిన

తరువాత నాచార్యుడుగాని పాఠకుడుగాని లేదనియే వేదికమీది పీఠము నధిష్ఠింపఁగానే యెల్లవారును లేచి నిలువఁబడి క్షణకాలము తమమనస్సులతో నీశ్వరభ్యాసము చేయుదురు. అంతట జనులట్లు నిలువఁబడియుండఁగానే పాఠకుడు తాను వ్రాసికొని వచ్చినప్రార్థనను చదువనారంభించును. ఆతఁడు వాక్యమును ముగించినప్పు డెల్లను జనులేకగ్రీహముగా నడుమనడుమ “తథాస్తు” అని భక్తిపూర్వకముగా పలుకుచుండును. ఈప్రకారముగా ప్రథమప్రార్థనము ముగిసినతరువాత పాఠకుఁడు హీఘ్రాభాషతో ధర్మశాస్త్రములనుండి కొన్ని వాక్యములను చదువఁ గా జనులకుఁ దెలియుటకై యాచార్యుఁడు దానిని దేశభాషలలోనికి భాషాంతరికరించి చెప్పును. అటుపిమ్మట మరల నొకప్రార్థన జరిగినపిమ్మట మఱియొకసారి దీర్ఘదర్శనపుస్తకములలోనుండి కొన్ని భాగములు చదువఁబడును. అవినమాప్తి నొందిన పిమ్మట దేవాలయమునకు వచ్చినవారిలో నొకపండితుఁడు గాని నమస్కరణ జయినయితరుఁడు గాని యాచార్యునియాజ్ఞను జూచి యొకధర్మోపన్యాసము చేయును. ఆయనప్రసంగమునకు దచ్చటి వారు లేచి దానిమీఁద ఖండముగాఁగాని మండపముగాఁగాని తరుకుఁ దోఁచినయభిప్రాయమును యుభేచ్ఛముగాఁ దెలుప నారంభింపఁగా, ఆయనసనానుదిత మప్పుడు శాంతిప్రసాదమునాశ్వాసోపాసకసమావేశమువలె నుండక పండితనోష్ఠి వలె కోలాహలధ్వనితో నిండి పోవును. ఇట్లు వివాదములు జరుగుచున్న నమమమునందు పాఠకుఁడు లేచి ప్రార్థనను చదువుటకు నిలువఁబడఁగానే మరల వర్షమును సత్కల్ప మగును. అంతట పాఠకుఁ డంధ్యప్రార్థననుజేసి యాశీర్వాదిది యుపాసనమును ముగించును. ఆవల జనులు లేచి యెవరియింద్లకువారు పోవుదురు. వర్షగ్రాహములోని యిటువంటి దేవాలయమునకు తనమగ్గు

బాల్యమున తల్లిదండ్రులతోఁ గలిసి తఱచుగాఁ బోవుచుండెను. ఇట్లాలచుచు నకుఁ బలుమాటలు పోవుచు దుఃఖింప జచ్చెడినువదేశములవలనను భక్తిపరు లయినవారివర్తనమువలనను జీనస్నేహితులమనస్సులో తరుణవియస్సులోనే సత్సల మైనయ్యాత్మరభక్తి నాటుకొనుటయేకాక బాహ్యముఁకు భక్తవేషములు ధరించి వస్త్రుదాంధ్రీ కలఁటనలమీఁదను భక్తిహీనులై యనావశ్యకము లైనవిధముల మీఁదను కొంతఁతఁత కారణముననుపరిచుచుండెను.

యూదులు స్వగ్రామములనుండి దేవాలయములలోఁ జేరి యాత్మరారాధనము చేయుచుండుటయేకాక యేలేట తమపుణ్యస్థలమైన జెరూసలేమునగరముఁకు యాత్ర చేయుచుందురు. హిందువులకు కాశీపుర మెట్టిదియనోమో యూదులకు జెరూసలేను నగర మెట్టిదియనోతము. పాస్తీన్ దేశమునకు రాజధాని యై ట్టిను మెరయఁకు ప్రధానస్థాన మైనట్టియు యూదులక్షేత్రములలో నెల్ల నగరగణ్య మైనట్టియు గణన కెక్కిన వారిపూర్వరాజులకు వాసస్థాని యై యున్న జెరూసలేమునగరమునందు ప్రతినవత్సరమును చూడుగొప్పయుత్సవములు జరుగును. ఆయుత్సవముల మూటిలో నొక్కటి మిక్కిలి ముఖ్య మయినది. అది మహావైభవముతోఁ జరిపెనల్పమును చైత్రమాసములో వారముదినము లవిచ్చిన్నముగా నమఁపబడును. వానికి 'ప్యాస్కావర్' పఁడుగదా పేరు. ఆమహోత్సవమును జూడుకు కయి దేశ దేశములనుండి జనులు తంతోనెరుడములుగా యాత్ర పోయి యిరుక చల్లినను క్రింద రాలఁబటుగా పట్టణమనరి డంతటను క్రిక్కిరిసి యుండుదు. అప్పుడెఱుమహానగరములో స్థలమా చాలగలదున యాత్యాదరులనిమిత్త మయి నందిగోకు పాకలును వేయఁబడును. ఆయుత్సవమునకు తనతల్లిదండ్రులతోఁ గలిసి జీనస్నేహితులను

పోయి యుండును. నాజరెత్తుగ్రామమునకు జెరూసలేమునగరము
మూడుదినముల దూరములో నున్నది. తొమ్మిది దొంగలభయము
వల్ల నుగటచేత తీర్థయాత్రాదురు కుటుంబములతో నొంటిగా
పోవక సాధారణముగా పలువురు చేరియే యాత్ర చేయుదురు.
పండ్రెండునెలలపాటులపాటులు యాత్రాసారి జీవితమునను
లతో గూడి జెరూసలేమునగరమునకు యాత్ర చేసెను. ఆపట్టణము
నందు గొప్పదేవాలయము కట్టి గలదు; ఉత్సవదినములలో నక్కడ
నేలకొని మేకలను గొట్టెను భక్తుల దేవునికి బలియిచ్చుదు.
హిందూతత్వమునయూచోరినికి వీరీశ్వరముగా ముంపనందున, ఆతః
దిచ్చట నుండ నొల్లక యాబలిస్థానమును విడిచి దూరముగాఁ జేయు
దేవాలయముతోనే చేరి ప్రత్యేకముగా నావరణము చేయఁబడి
విద్వాంసులు మతభేద చేయుటకొరకై యున్నచిహ్నములైన
యాశ్రమములలో నొకదానికిఁ జేయు ముక్కడ వారు చేసికొనవలగ
ములను శ్రద్ధతో వినఁజూపును. తత్త్వదేశకు లయినవిద్వాంసులు
రాబీ లనఁబడు ప్రసిద్ధుండీకులు. ఇష్టమున్నవారందఱును జేయు
వారు చేసెడియుపదేశములను విని తమకు నుచేయు తోచినవిష
యములలో నెల్ల యథేచ్ఛముగా ప్రశ్నలు వేసి ఫర్పించెడివారును.
వివరణము చేసికొనవచ్చును. ఉత్సవదినములు గడచిపోగానే
యాత్రాపరు లందఱును ముల బతులుచేటి గుంపులుగుంపులుగా
సహవాసులతో, గూడి తమతమగ్రామములకుఁ జేరువును తోవల్పము
మేరీయును తమయూరికిఁ జేరి బతులుచేటిన్మను జేర్చి వారికి
గవఁబడలేదు. ఆతః సహవాసులతోఁ గలిసి ముంపునడచి ముంపుగా
జూచినది తోడవచ్చినవారిలో నొకఁడు చెప్పించును, వారు వాని
మాట నమ్మి యుచున్నచేసి కొడుకుగతి విచారింపక యే దారిసాగిరి.

రాత్రి బస దిగినతరువాతనహిత మరలుకు వచ్చి తల్లిదండ్రులను కలిసి కొనలేదు; ఎంతసేపు ప్రతిక్షించినను వచ్చుకాద కానరాలేదు. అందుచేత వారప్పుడు భయపడి కుమారునివిమిత్తమును సహవాసులగుడారములకెల్లఁ జోయి వెనకఁ జొచ్చిరి. ఎందు వెదకినను ప్రియపుత్రుఁడు కంటఁ బడలేదు. ఆరాత్రి చీకటిలో మరల వెనుకకుఁ బోవుటకును వలనుపడదు. అందుచేత వారారాత్రి మహావిచారముతో తన మోక్షముగముగా నెట్లో వేగించి మఱునాఁడు ప్రభాతవసురును మరల జెయినలేముమార్గముఁజెట్టి బయలుదేరిరి. నాటినా కుంకాలమునకు వారు జెయినలేము ప్రవేశించి కొన్నిచోట్ల వెడలి చీకటిలోఁ దిగలేక మార్గాయిన పడి యుండుటచేత నాటిరాత్రి యొకచోట విశ్రమించి వేకువకామున మరల లేచి మూడవనాఁడు పెట్టణములో జనస్థులు వెడక నారంభించిరి. ఆమహాపట్టణములో వారు నంనులు గొందులు తిరిగి వెడలి యెవరి నడిగినను వారికి కుమారునికాద తెలియరాలేదు. ఇట్లు తిరిగితిరిగి వేసరి తుదకు వారు దేవాలయమునకుఁ బోగా నరఁ డక్కడ వివాహినులుచెప్పెనుదాని నాలకించుచు నడుచు నడుచు వారిని ప్రశ్నలు వేయుచుఁ గూరుచుండి కానఁబడెను. ఆయింకంటఁబడఁగానే తల్లి యిరిమి తానంపమును బొందిన దై మార్గాయాఁడునుంరిను మఱచి చేరువకుఁబోయి “కుమారా! మమ్మిట్లు శ్రమ పెట్టితి వేమి? నీతండ్రియు నేనును నీవిమిత్తమై యెట్లు చింతతో వెడకితిమో చూడు” అని పలికెను. జనస్థులంతపడిచూచి “నన్నీలయిత వెడకితిరి? నేను నాతండ్రిగృహములోనే యుండునని మీరెఱుంగరా” అని తోడనే యుత్తరము చెప్పెను. ఆయుత్తరమును జెట్టి చూడఁగా తాను కనఁబడకపోయినప్పుడు తనతల్లివగమైన తిన్నఁగా తనవిమిత్తము దేవాలయమునకు వచ్చెరని యరిఁడు భావించినట్లు

నృప్త మగుచున్నది. ఇంత చిన్నతనములోనే యతని కీర్త్యరుఱియం
దెంత యావృజ విశ్వాసము కుదిరి నదో! దారితప్పి తనయువలోక
పితను గాన లేకపోగానే యొండు చోటికిఁ బోఁ యాతఁడు తన నామే
పరలోక పితయొక్క యాలయమునకుఁ బోయి తనని మిత్తమై తల్లి
దండ్రు లక్కడఁజే వెదకుకొనుచు వక్త్రవన్నసంపూర్ణవిశ్వాసముతో
నిశ్చింతముగా నక్కడఁ గూరుచుండెను. అతఁ డాచార్యులు కర్మలను
పూజలను జేయునట్లయినను బోక విద్వాంసులు ధర్మసన్యాసములు
చేయుచోటికిఁ బోయి తదేకాన క్తితోఁ గూరుచుండుట యాలోచించి
చూడఁగా, ఆతనియనస్సులో నంతటిబాల్యకాలమునందే భక్తి లేని
బాహ్యకర్మలమీఁద ననావరమును నిర్మల మైనధర్మాచరణము
మీఁద ఘనాదిరమును దృఢపఱింపఁజేయు న్నుండు చున్నది. అంతటఁ దల్లి
దండ్రు లాబాలుని వెంటఁబెట్టుకొని స్వగ్రామమునకుఁ గొనిపోయిరి.

అతనికి వదుచూడునెంతవత్సరములు దాటివడిమొదలకొని
దాదాపుగా ముప్పదివందవత్సరము ని వచ్చునఱకును జరగినవృత్తాంత
మును దెలిపెడు టశ్వాస్తావ్త మైనచరిత్రమేది యుఁ గానరాదు. ఆకా
లమునది దతఁ డక్కడక్కడ సంపాదెనో, ఏయేగ్రామములబడిననో,
ఎవ్వరెవ్వరితో మైత్రిచేసెనో, ఏయేవిషయములకుం దెంతెంత ఎఱి
వృద్ధిపొందెనో, ఏయేపనులుచేసెనో, అవియంతయు మన కిప్పుడు
ఐరమరపాస్యముకా నున్నది. పాశీభాషలో వ్యాయఁబసిన క్రిస్తువరి
త్రముయొక్క పురాతన మైనవ్యాఁతప్రతియొకటి తివిరీ మదేశము
లోని యొకాధ్యక్షులములో క్రొత్తగా లభించియున్న కొన్ని వార్తాపత్రి
కలలో నీనడుముఁ బ్రకటింపఁబడినది. అది నిజముగా పూర్వకాలము
నందే రదియింపఁబడినగ్రాథమో, లేక పుస్తకమునకుగారవాఙ్మయము
కలిగింపవలెనన్న యుద్దేశముతో నవీను లెవ్వరిచేత నైన ప్రాచీన

మనుభ్రాతృ కలుగునట్లు మూకముగా వృష్టిపడబడిగంధమో, మనిశ్చిత మగునటకును లిద్దగంధమునందుఁ జెప్పబడిన విషయములకు మనమింతవఱకును నమ్మవచ్చు నని నిర్ధారణము చేయఁజాలము. అయినను లిద్దగంధముయొక్క సత్యాసత్యచిహ్నములు దీనిం జమవు వారిబుద్ధికి విడిచిపెట్టి, అందలి చుట్టూరితముల నీవఱకుఁ బ్రకటించ బడినరీతిగా నిక్కడ నున్నవిప్లవముగాఁ జెలుపుచున్నాను. దేశవచా చార్థము బైలుదేశీయ 'నికొలన్ నోటోవిష్' అను రషియాదేశస్థుఁ డొకఁడు హిమాలయపర్వతముల కత్తెమునందున్న కిలిమిజుదేశములో పర్వతానామము చేయుచు నొక మరమునో జాద్ధు లిన్నా యను నొకదీర్ఘదర్శినితోగి గొగ్గరించుచున్నారనియు, అయినాయే జనన కైస్తవనియు వివరించు! అతఁ డంతటితోఁ దృప్తిపొంది యూకుండక యట్టిచరిత్రమొకటి యున్నయెడల తప్పక సంపాదించవలయు నని నిశ్చయించుకొని, ఇన్నామొక్కచరిత్ర మిక్కడ లభించు నని జాద్ధా చార్యుల నడుగుచు రాగా వారిలో నొకఁ డాగంధము లాపక మండలములో లభించు నని చెప్పెనుట! తత్క్షణమే యతఁడు లాపక మండలమునకుఁ బోయి విచారింది, లేనగరిమిసందలి హెమిస్ మరములో గంధమున్న దని తెలిసికొని, బహుప్రయత్నములు చేసి మొదట విఫలమనోరథుడై తుదకాపుస్తకము నక్కడిమతాచార్యుని వలనఁ జొంది, ద్విభాషి యొకఁడు దానిని జదివి యర్థముచెప్పుచు రాగా నతఁడు ద్విభాషలోనికి దానిని భాషాంతరీకరించుకొనెనుట అందలిసారాంశ మిది:—ఇన్నా రుస్సాయలో దేశమునందు జనన మొండెను, అరినితల్లిదండ్రులు బీదలు. వారిపూర్వులు తిమ్మికోధి యుటకై యాశ్వరుఁడు తమ కనుగ్రహించిన కష్టములనిమిత్తమై పిమ్మిర్రకు కృతిష్ఠతాపూర్వకము లై నవండనము లర్పించుచు

భూమిమీద నీశ్వర మహిమనునర్థిల శ్రేయములకు యి తరువూర్వపు కొప్పు తనమును మఱచిన మహనీయులై ఐభక్తాగ్రేగురులు. అతఁడు దిన్నతనము నుండియు నీశ్వరుఁ డొక్కఁ డని బోధించుచు వచ్చెను. పదుమూడు సంవత్సరముల ప్రాయము వచ్చిన తరువాత దేశాచారానుసారముగా వివాహచూడక యతఁడు తన తండ్రియై విడిచి పాఠిపోయి వణి జాలతోఁ గలసి సింధుదేశమునకుఁ బోయెను. ఇదువాయుగు సంవత్సరముల ప్రాయ మున్న డతఁడు తా నాయులమధ్య నుండెను. జగన్నాథము, రాజశృహము, వారణాశి, మొదలగు తేత్త్రములకుఁ జోయి యతఁ డక్కడ వేదాధ్యయనము చేసి వేదార్థమును గ్రహింప నేర్చెను. కాని యతఁడు వేదములయొక్క యీశ్వరకర్తృత్వమును పరిబ్రహ్మముయొక్క యవతారసద్భావమును నిరాకరించి బ్రాహ్మణులతో వ్యభలవిరోధము పెట్టుకొనినను, అందుచేత భీష్మునియందు నేర్పరాచార్యు లాతని ప్రాణముల కెగ్గువలచిరి. అతఁ డక్కడనుండి తప్పించు కొని పోయి గౌతమమతస్థుల మఱుగు చొచ్చి, పాలీభాషకు నేర్పుకొని, ఆచుమాసములలో పరిశుద్ధబౌద్ధమతవాద్యములను గ్రహించెను. అతఁ డక్కడనుండి విగ్రహారాధనమునకు పరికిరాలముగా బోధచేయుచు పశ్చిమదిక్కున వెడలిపోయెను. పారసీక దేశములో జోరాష్ట్ర మనమనకు విరోధముగా జరులకు బోధించి, మాంత్రికులచే బాధింపఁబడి యక్కడనుండి పాఠిపోయెను. జూడియదేశమునకు మరలఁబోవునప్పటి కతనికి వయస్సిరువదితొమ్మిదిసంవత్సరములు. స్వదేశము చేరఁగానే యతఁడు మతబోధ కారంభము చేసెనుగాని యతనిజనానురాగము శీఘ్రకాలములోనే పాండియన్ పైలేటు యొక్క హృదయములో భయమును పుట్టించెను. ఇస్సాను విసుర్పించుట కయి పైలేటు మతాచార్యులను పండితులను రావించి

సభకూర్చెను. అసభవారు విచారణచేసి, ఇస్సా నిర్దోషి యని నిర్ధారణము చేసిరి. సీబరుకు విధేయు లయి యుండవలయుట, స్త్రీలయెడల గౌరవము చూపవలయుట లోనుగాంగల విషయములనుగూడఁ జేర్చి యిస్సా విరామములేక జనులకు నుతబోధలు చేయుచునే యుండెను కాని యాతని వర్తనమును కనిపెట్టి పరీక్షించి తెలుపుచుండుటకై నియమింపఁబడిన చారులు మూకలయొక్క యత్యుత్సాహముచు మతోన్మాదమును జూచి యాతనివిషయమై హృదయ భేదకములైన కథలను తమవృథువునకు బంపిరి. అందుమీఁద నాదేశపాలకుఁ డిస్సాను చెఱసాలలోఁ జెట్టించి, బహునాథలుపెట్టి, ఇద్దఱు దొంగలతోఁ గలిపి న్యాయసభ యెదుటికి విచారణకుఁ జెచ్చెను. ఈసారి లంచములు గైకొన్న తప్ప సాక్షులు తీసికొని రాఁబడిరి. పైఠేలు సాక్షులను పిలువగానే యాతనియాజ్ఞచేత వారిస్సావయిని ద్రోహమున కొడిగట్టిరి. అందొకఁడు ముందుకు వచ్చి యిస్సా నుద్దేశించి 'జనులను వన్నాహఁజుడుట కయి పరలోకవృథువు నిన్నుఁ బంపె నని వెలుకుచు నీ విస్మాయాలకు రాజవయస్యు చెప్పలేదా?' అని యడిగెను. అప్పు డిస్సా వాని నాశీర్వదించి నీ విష్ణుడు చెప్పనది నీహృదయముతో నుండి వచ్చునది కాదు. కాఁబట్టి నీవు యమింపఁబడుదువు.' అని పలికి పైఠేలువంకఁ దిరిగి, ఇట్టి యవత్యము నహితమక్కఱలేకయే నిరపరాధులను దంశింపఁగలకై నీయొద్దనుండఁగా, నీగర్వమును విడనాడి యీతఁకునువారి కవత్యములతో జీవనము చేయున స్థల కఱవెడపు?' అని పలికెను. ఈమాటల కాపరిపాలకుఁడు దురాగ్రహవేకము కలవాఁడయి, యిద్దఱుదొంగలనువిడిచి యిస్సాకు నురణగింప విధించున స్థితిగవు చేసెను. అప్పుడు ధర్మాధికారులు తమలో నాలోచించుకొని 'ధర్మశాస్త్రవిరుద్ధముగా నిద్దఱు తప్పరు

లకు విడిచిపెట్టి నిరపరాధికి శిక్షవిధించెడి ఢాండ్లమైన యీసావకృత్యమునకు మే మొడఁబడ నరము. కాబట్టి యీవిషయమున నీయచ్చ వచ్చినట్లు నీవే చేయుము.' అని వై లేబుతో ఖండితముగాఁ జెప్పిరి. ఈప్రకారముగాఁ బలుకుచు మలాచాచ్యులును, ధర్మాధికారులును, ఈనిరపరాధియొక్కవిషయమై మే మంతమాత్రమును దోషులము కాము' అని తమచేతుల నొకపవిత్రపాత్రములో కడుగుకొని నభివీడిచి లేదిపోయిరి. ఇస్సాను దొంగలను తరువాత ప్రమానిపైఁజెట్టి మేకులు గొట్టి చంపిరి. ఇస్సాయొక్కనిమాధి మూడవనాడు తొలవఁబడి వట్టిదిగా నుండెను. " *

* ఈకృత్యము శతకర్మిత మనియు, తిరిగియడక మరొక యేకాదశముకమును నిట్టికృత్యమును లేనట్లు నిశ్చయముగాఁ జెలియించి దరియొకాదశముకమును మొదలంబునకాదు దృఢముగాఁ జెప్పదు న్నాటి.

రెండవ ప్రకరణము.

తత్కాలదేశస్థితి.

చిరకాలమునుండి స్వదేశరాజుల పాలనములో నున్న పాలస్తీన్ దేశమును రోముక సేనానాయకుఁ డైన పంపియనునతఁడు క్రొత్తగా జయించి క్రీస్తుశకమునకు పూర్వము ౬౩ వ సంవత్సరమునందు దానిని రోముక రాజ్యముక్కిందఁ జేర్చెను. అటుతరువాత పదునాఱు సంవత్సరములకు రోముక చక్రవర్తి యైన జూలియస్ సీజరు హీతా డనునతని నాదేశమునకు రాజునుగా నియమించెను. రోముక చక్రవర్తులు జరుగిష్టపడినవారినిగాక తమమనసువచ్చినవారినే దేశపరిపాలనమునకు నియమించుచు వచ్చిరి. యూదులు సామాన్యముగా స్వదేశాభిమానము గలవారై నందున, అస్వదేశరాజులకు లోబడి నడుచుకొనుటయే వారి కష్టముగా నుండెను; అవయిని హీరాడ్ స్వతః తానుగాక రాజవంశస్థుఁడు కాని హీంకులుఁ డైనందునను దుష్టవర్తనుఁ డైనందునను జనులారనిపేరన్న ద్వేషించుచుండిరి. అతఁడు ప్రజాసురాగము లేనివాఁ డయినను చిరకాలము రాజ్యము చేసి ఘనుఁ డని విరుదండి జీసస్ జనన మొందిన సంవత్సరమునందే పరమపదము నొందెను. అతఁడు జెహూవ లేము నగరమునందు శిర్కమునుచుండిన దేవాలయమును పునరుద్ధారణము చేసి దాని నావళి కెన్నఁడును లేనియన్నతస్థితికిఁ దెచ్చుచేతను బహుకాలముండి యెల్ల యెడలను నిండియుండిన దొంగలను రూపుమాపి రాజ్యమును సురక్షితముగాఁ జేయుటచేతను ఘనుఁ డని పేరొందినను, అతని క్రూరస్వభావమునుబట్టి తా నావళికుఁ జేసిక్రూరకృత్యములను కప్పిపుచ్చి

యితరులను మోసపుచ్చుట కయి యామంచికార్యములను జేసిన కాని నడుదేశముతోఁ జేయలేదని భావించి జను లాతనియొడ విశ్వాసము వహింప రయిరి. అతఁడు చేయుచు వచ్చిన దారుణకర్మములకు తాళఁజాలక పలుమాఱు జనులారనిమిఁద తిరుగఁబడి కలహించుచు వచ్చిరిగాని యతఁడప్రమత్తుఁడయి తిలయైత్తఁగానే యుక్తనయమునగు కినినెట్టి వందలకొలది కలహకారులను నిర్దయుఁడయి వధించియు హతశేషులను క్రూరదండవలసాలు చేయించియు కలహముల నడచుచు వచ్చెను. అందుచేత ప్రజలారసభాకు తాళలేక తల్లడిల్లి జొచ్చిరి. రాజ్యకాంక్షచే తాను జేసికొన్న భార్యను, తాను గన్నకొడుకులను, సంహరించిన కినినెట్టుడు పరులవిషయమున నిశనెట్టి క్రూరకృత్యములను జేయ సాహసించెను! అతఁడు రాజద్రోహము తలచిరిన్న పేతువుచేత చేతులార ముగ్గురకొడుకులను జూపించెను. ఈకార్యము లిట్లుండఁగా నతఁడు తాను కట్టించిన దేవాలయములలో నెల్ల రోమకచక్రవర్తిని కొలుచునట్లుత్తరువు చేసెను. ఈశ్వరుని కొక్కనికే చెందవలసిన యాచార్యమును మనుష్యునకర్పించుట ఘోరపాతకముగా భావించువా రయినందున యాదుల కీయనాలోచితకార్యముచేత నాతనిమిఁద మఱింతజ్యేష్ఠము వుట్టెను. అట్టిజనగర్హితునకు నుతులయి పుట్టినవారిమిఁద జనులనురాగముగలవా రయియుండుట సాధారణముగా సంభవించదుగదా! ఆఘముని మరణానంతరమున తుడ్డివారఁబడక బ్రతికిన కొడుకులు ముగ్గురును రాజ్యభాగముల నిమిత్తము తమలోఁ దాము తగవులాడి రోమకచక్రవర్తికి విన్నపములు పంపుకొనిరి ఆచక్రవర్తి వారితండ్రికోరికప్రకారముగా జెహూనలేము నగరమును గిరిగి యన్నజూడియా యనునుత్తరమండలమును సమేరియామండలమును జ్యేష్ఠపుత్రుఁడయిన యార్కి-

లావనుకును, జీసస్ వానము చేయుచుండిన గాలిలీ యనుదక్షిణకుండలమును పెరియానుండలమును ద్వితీయపుత్రుఁ డయిన హీరాడ్ అంటిపన్నునకును, ముఱియొక వంశలమును కనిష్ఠపుత్రుఁ డయిన ఫిలిప్పసుకును, దేశమును మూడు భాగములుగా భాగించి యిచ్చుచు గ్గురు సోదరులను మూడు నీచులకు రాజులను జేసెను. ఈక్రొత్త రాజులు నర్వస్వతంత్రులుగాక రోమకచక్రవర్తికి లోబడినవారయి మన దేశమునం దిప్పుడు శ్రమహారాజ్యగారియధికారమునకు లోబడియున్న మహిసూరుమహారాజు మొదలయిన సంస్థానాధిపతులవలె రక్షితరాజులుగా నుండిరి. జీసస్ జీవితకాలములో నెల్లను గాలిలీదేశమునకు హీరాడ్ అంటిపన్నే రాజుగా నుండినను, అతఁడు రోమకచక్రవర్తియొడల భయభక్తులచూపుచు జనులయొడ దయాశూన్యుఁ డయి వ్యవర్తించువాఁ డయినందున, ప్రజ లాతని క్రొర్యమునకు భయపడి పయికి లోబడియున్నను లోపల నాతని ద్వేషించుచుండిరి; అతని గూర్చి దుర్వార్తలేగాని యొక్కడవిన్నను మంచికథ యొక్కటియు నతనివిషయమున జనస్సనుకు జనిసోకలేదు. అతఁడు కాపట్యమునకు పేరుపడినవాఁ డగుటచేత తరువాత జీన స్మరనికి జంబుక మని పేరు పెట్టెను.

అతనిసోదరుఁ డయిన మూర్కిలా సంతకంటెను జనకంటకుఁ డయి యనేక దార్శన్యములు చేయుచురాగా జను లాతనిమీఁద కల హింది పలుమాఱు దేశక్షోభములు కలిగించుచువచ్చినందున, రోమకచక్రవర్తి యతనిని ఫింహానవవిహీనునిగాఁ జేసి యాతఁ డ్ధావమున ముఱియొకనిని పాలకునిగా నియమించెను. ఇట్లుకొండలు పరిపాలకులు మూతనతరువాత పొంటియన్ పై రేటో అనునతఁడు జూషియా దేశమునకు ప్రభువయ్యెను. ఈవిధముగా వచ్చినరోమక పరిపాలకు లందఱును

దేశములో తమయధికారమును సురక్షితము చేసికొనుటకయి తమ
 లోడిఁగూడ వ్యదేశమునుండి రోమకథలులకు దీసికొనివచ్చి రోమక
 రాజధిహ్ను మయిన స్వర్ణవికార మగు పక్షిరాజవిగ్రహములు రజత
 మయ మయినరోమక చక్రివర్తి యాపఁతును గలపతాకములను వారి
 చేత ధరింపించు చుండిరి. రోమను లాధ్వజములమీఁది విగ్రహముల
 కీళ్ళరుని కర్పించెనుపూజలను జేయుట యాచారము. యాములు
 విగ్రహారాధనమును ద్వేషించువా రయినందున, వా రాధ్వజపటము
 లను తమపుణ్యస్థల మయినజెరూసలేమునగరమునకుఁ దీసికొని
 రావీకుండిరి. అందుచేత రోమకసైనికు లాధ్వజములను తాము దిగడు
 నముద్యోగపట్టణములలో నిడి వచ్చుచుండు. ఇట్లు జరగుచుండగా
 వైలేటు ఐరిపాలకుఁ డయినతరువాత పూర్వాచారవిరుద్ధముగా నొక
 సారి యాపతాకములను రాత్రివేళ, జెరూసలేము నగరమునకుఁ
 దెప్పించెను. మఱునాటి యుదముకాలమునందు ధ్వజపటములు
 కంటఁబడఁగానే పురజనులలో గొప్ప సంకోభము పుట్టెను. అప్పు
 డసంఖ్యాకు లయినజనులు గుంపుగూడి వైలేటుగ్రహమునకుఁ బోయి
 యాధ్వజపటములకు తమ పట్టణమునుండి పంపివేయవలసిన దని
 మొట్టమొదటకయి యాతని దర్శన ముపేక్షించి వేదియొండిరి.
 ఆతఁడు వారి మొట్టమొదటి వారయి దహారాత్రములు తన
 గుమ్మమునద్ద వేదియున్న తరువాత సభాభవనమునకు రావలసిన దని
 వారికి వర్తమానము పంపెను. తత్క్షణమే జను లతఁడు తమ ప్రార్థన
 నంగీకరించు నని భ్రమపడి యతఁ డాజ్ఞాపించి నట్లుచేసిరి. కాని యతఁ
 డంతకుముందే సభాస్థానమునంతను ఆముఖపాఠు లయినసైనికులతో
 నింపివేసి, గొట్టెలమండను వలె నిరాయుధు లయినద్రువజనులను
 దొడ్డిని పెట్టిన తరువాత కత్తులను చూసికొనియచ్చు వీరభటులను

లోపలికి రప్పించి, తమపూనికను విడిచి యిండ్లకు తిన్నగా పంపి ని
 పక్షమున, నొక్కసారిగా జనుల నందఱిని జంపించెన నని తె
 రించెను. వారా భర్తనమున కణుచూత్రమును బంకక ధైర్యముతో
 నిలువఁబడి, తాము ప్రాణముల నునునఁ జోగొట్టుకొందుము గాని
 యాశ్వరద్రోహకర మునవిగ్రహారాధనమున కొడఁబడనేర మని
 యేకవాక్యముగాఁ బలుకుచు నొరుచురణమున కొప్పుకొని సాగిల
 పడి, తమ యందఱి తలలను నఱకింపవలసిన దని మొదలొగ్గిరి.
 లంతట వైలేట్ వారిదైర్యశైల్యముల కిద్దుతపడి తన పట్టుకలను
 విడిచి భవజవలములను పట్టెను. యొక్క బాహ్యప్రదేశమునకుఁ
 గొనిపోవునట్లుత్తరువు చేసి పొయలను ఒ పివేసెను. ఆకాలమునం
 దీపరిపాలకులము నధికారము చెల్లించుచు రోమాపురమునందు
 పైబిరియ న్ననునతఁడు చక్రవర్తిగా నుండెను. వీరి పేరులనే జనస్సు
 తఱుచుగా విడుచుండెను. రోమక చక్రవర్తిచేరి నిమిదింపఁబడిన పరి
 పాలకు లందఱును సామాన్యముగా క్రూరు లయి జనుల కొత్తుడు
 కలుగఁజేయుచుండిరి; ఆచుష్టాధికారులు జనులనుండి సాధ్యమయినంత
 యొక్కవపన్ను నాకిర్పించుటయే తమపనిగా భావించుచుండిరి కాని
 దేశక్షేమనిమిత్తము పాటుపడుట తమయర్హకృత్య మని లేకమును
 చింతింపకుండిరి. జనులు మనస్సులో వారిని ద్వేషించు చుండినను
 దుర్బలు లయినందున వారిసైనికులమునఁజ నేమియుఁ జేయనేరక
 ప్రవృత్తిలుచున్నక్రోథాగ్నిని మ్రొగి తమ ద్వేషమును లోలోపలనే
 యడఁచుకొని పయికికాంతలవలెలోఁబడినడచుకొనుచుండిరి అయినను
 సాహసీకు లయినదుమకువారు కొందఱు అప్పుడప్పుడు తిరుగఁబడి కలహ
 కారులయి ప్రాణములను తెగించి సంఖ్యోభము కలిగించుచు వచ్చిరి.

అట్టివారు దేశాధిమానముచే జేయుచువచ్చినకృషి నిష్ఫల మగుటయే కాక యందువలన ననేకానర్థములును పాక్షాదీనియుఁ గలుగుచు వచ్చెను. తనదేశముయొక్కస్వాతంత్ర్యమును మరల స్థాపించి గోరి గాలిలిదేశస్థుఁ డయినవాడ స్వనువాఁడు దేశాధిమానమాననీయులయినవేగిరకాండ్రను పెంటజేచ్చుకొని ధైర్యముతో పోరాడి పరాజితుఁ డగుటయు, తన్నాలయిన దేశస్వాతంత్ర్యము నణుమాత్రమును సాధింపలేకపోవుటయేకాక నిష్కారణముగా రక్తప్రవాహములు కట్టింది దేశాధిమానులపాక్షాదీనిలను గోలుపోవలసివచ్చుటయు, మొనలుగాఁ గలకథలను చిన్నతనములో జీవన్ వేమాటు వినియుండును. స్వచ్ఛందవృత్తి ననుభవించి బ్రతికివలెను కిరతులకు లోబడి వారికి దానులయి యుండివలసిగలె పట్టుటచేతను, ప్రజాపీడ కలుగునట్లుగా దుష్టులయినపాలకులను తమదేశము నేలనిద్దించిపాపమునకయి భగవంతుడు తమ్ము శిక్షించునన్నభితిచేతను, పరిపాలకులు బీదపాదయని చూచిక బాధించి తమవద్ద పన్ను లధికముగాఁ గొనుచుండుటనుఁజిట్టి వారు తమ్ముక్రమముగా దోచుకొనుచున్నారని దృఢముగా నమ్మి యుండుటచేతను, రోమనులమీఁద ప్రజల కంతటి విద్వేషము కలిగెను. జనుల కత్తులకర మయినయీపన్నులను తండ్రి పని స్వదేశస్థులయిననుఁకరులయందుంచఁబడెను. అందుచే జనులు వారి నధికపాపాత్ములనుగా భావించి, రోమనులకంటెను నుంకరుల నధికముగా గర్హించుచుండిరి. ఇటువంటిపనుములలో నెల్లవాడును తమ్ముట్లన్యాయముగా బాధించుచున్నకూర్కొకరులపాస్త్రయలనుండి విడిపించి రక్షించుట కయి సర్వరక్షకుఁ డయినయీశ్వరుఁ డొక్కరక్షకునిశీఘ్రముగాఁ బంపకమానఁ డనియాశ పడి నిరీక్షించుట మితగాదు. దేశముయొక్కరాజ్యాంగస్థితి నింతటి విడిచిపెట్టి యందుకు నేచ్చ

ప్రజాంగళితికి వత్తము. ఇట్లు ప్రభువులు ప్రజావీర్యము లగు యుండఁగాఁ
ప్రజలును తమలో నైకశుత్రులు లేనివారయి యంతిశ్చిదములలో
ముగిసి యుండిరి. స్వదేశీయులే భేదావము లేనివారయి యొక్క
మాటమీద నడుచుకొనునా రయికష్టమున, విదేశీయు లయిన
రోమనులకు వారిని విధేయులను గాఁ జేసికొని నిరంకుశాధికారము
చెల్లించుట దుర్భరము యుండును. జనులలోఁ గలవలుతెగలవారు
పరస్పరస్పర గలవారయి రోమనులను ద్వేషించునట్లే తమలోఁ
దమ్మును ద్వేషించుకొనుచుండిరి. ఆకాలమునం దచ్చటిజనులను
ముఖ్యముగా మూడుభాగములుగా విభజింపవచ్చును. వారిలో ప్రముఖులు
పెద్దవారే లనఁబడువారు. యూదులలో వారు ప్రభుజాతివారు,
వారు తాము ప్రాచీనప్రభువంశజులవారమని గర్వించు జనులతోఁ
గలసిమెలసి యుండఁకుండిరి. వారే యిచ్చుచుచుగ నెల్లదేవాలయ
ములకు నధికారులయి ధర్మకర్తలుగా నుండిరి. వారు మహావీరులు
ను ధనవంశస్థులునయి రోమనుల కనుకూలులుగా నుండిరి. నిజ
ముగా వారు పౌరుషములో రోమనులమీఁద పేరుగలవారు కాక
పోయినను, స్వలాభము నపేక్షించి కాలోచితముగా వారియెడల
మిత్రభావమును పెహించి యుండిరి. రోమనులును వారినే దేశము
లోనియధికారిపదము లయందు నియోగించుచుండిరి. వారు జననమ్మ
తులు కానందున జనులకే రాజ్యస్వాతంత్ర్యము లభించు విశిష్టత
పక్షమున వారి కానియోగము లుండవు. వారికి పూర్వనిబంధము
లోఁగిలిభిరధర్మములుమాత్రమే ప్రమాణములు; వారికి నిరలోచిత
నమునందు విశ్వాసము లేను.

ఫారసీ లనుమతియొక తెగవారు సంఖ్యయం దధికు లగుటచేత
దేశమున ప్రబలులుగాను జనులలో మాట చెల్లుబిడి కలవారుగాను

నుండిరి. జీవన్ కాలమునందు లెక్కకు వా రాజువేలుమాత్రమే యుండినను, వారిపక్ష మవలంబించినవాడు బహుసహస్రన ఖ్యాతు యుండిరి. వారు తాము జనపామాన్యముకంటె సధికుల మనియు పరి శుద్ధుల మనియు భావించుకొనుచు నదా తాము నైష్టికత్వమును కాపాడుకొనుటకు పాటుపడు చుండిరి. సద్భూసీలకు పూర్వవిబాధ మొక్కటి తక్కు ప్రమాణాంతరము లేదు; ఘోరీలకు పూర్వవిబాధ వగుమాత్రమే కాక యైతిహ్యములును రాబ్బి లవలకు గురువరంపర ముండి వచ్చుచున్నప్రవాదులును గూడ పరమప్రమాణములు. ఐతిహ్యము లానికాలమునం దీశ్వరముఖమున వెలువడి పారంపర్య ముగా వచ్చుచున్నవని వారికి నమ్మకము. వారివంశపరంపరాగత పూర్వసంప్రదాయములలో నుండినవి యన్నను, అచేతము లసంగతము లైనవి. వారియైతిహ్యసర్వములలో రాక్షసులు దీపము లెట్లు వెలిగింపవలయునో వెలిగించినదీపముల వెట్లు కాపాడవలయునో మొదలయిన కల్పాంశములనుకూడా సూక్ష్మము లయినవిధు లుండెను; ఆవిధులను మీటి వేయవిధముగా దీపము వెలిగించుట నహితము వారిలో గొప్పపాపకార్యము. ఆహారవిషయమునను, వస్త్ర ధారణవిషయమునను, దేహయాత్రవిషయమునను, వారికి సంప్ర దాయసిద్ధము లైనమనావశ్యకాచారములు వెక్కు లుండెను; అసం తము లైనయాయాచారములలో సూక్ష్మాశిక్ష్మా మయినయొక్క విధి సత్క్రమించి నడిచినను పాపము వచ్చి చుటుకొనునని వారి సిద్ధాంత మునందుక వారీభాగ్యార్థము ననుష్ఠించుటలో మహా శ్రద్ధాభువులై యుండిరి. ఈర్ష్యరతులు నీతిని న్యాయమునువిడిచినను కర్మాచూషణమును విడువకుండిరి. ఇట్లు గొలుచుకొనుపవాచాచితములు చేయుచు స్థానికస్థుల మనుకొనినీ యాధాంసీలు మతోన్మత్తులయిన

మనదేశపుబ్రాహ్మణోత్తములవలెనే లోకములో రాముమాత్రమే పవిత్రులమనియు నితరు లందఱుమ శర్మభావ్యులైనయెవవిత్రులనియు నెన్నికొని సంశోధనకు చుండిరి. ఇట్టి ధర్మవ్రతము జూచి యుపాసనలను లని పామరజనులు వారిమొదల నత్యంతగౌరవముకలవారై భక్తి చూపుచుండిరి. ఫాసిసీగోతముయొక్కవారయల యందు సంపూర్ణవిశ్వాసము గలవారై శుద్ధహృదయముతోనే కర్మలొనరించుచుండినారు కొందఱుండిరికాని మొఱ్ఱొకడు వేషధారులై జనుల మెప్పుకొను పుణీ కర్మిష్టులైనవారైనను నెట్టితమ తమిష్టతలు భక్తులనుకొనుటకయి వీధులదివరలను నిలువఁబడి దీర్ఘప్రార్థనలు చేయుచుండినారుగా నుండిరి. ఇట్టివారు బ్రాహ్మణమునకు నిష్ఠాపరులనలెఁగవఁబడినను లోపల స్వప్రయోజనపరులును దుష్టులను నై నిజముగా పారమార్థికచింత లేనినికృష్టులుగా నుండిరి. నెద్దూసీలు ఫాసిసీలను వంచకులని యాక్షేపించి వారియాచారములను పరిపాసించుచుండిరి. ఫాసిసీలు నెద్దూసీలను కర్మభక్తులైనవాస్తవకులని దూషించుచు వారు రోమనులపక్షమున నుండుట యాధారము చేసికొని జనులకు వారిమీఁద ద్వేషాన్ని నింపులుకొల్పుచుండిరి. ఇదిగాక యాయురతైగలవారికిని పరిస్పరద్వేషకారణ మింకొకటి కలదు. ఫాసిసీలు పరలోకజీవమునందు విశ్వాసము కలవాడు; నెద్దూసీ లట్టి విశ్వాసము లేనివారు, అందుచేత పరలోకజీవనవిషయము యీరెండు తైగలవారికిని తఱుచుగా వివాదములు సంభవించుచుండెను. పరలోకమును ముప్పేక్షించి ప్రపంచనిపక్షమున నివాలోకవర్తనము శుద్ధముగా నుండదని ఫాసిసీలు వాదించుచుండిరి; నందిగ్ధ మయినపరలోకమును పాంథను దగిలి యిహలోకకృత్యముల నుప్పేక్షించురని నెద్దూసీలు వాదించుచుండిరి. ఈవివాదములలో దురాగ్రహవేళముచేత సుభయ

పక్షములవారును వాదాంశమును విడిచి యొకదానియందును దూషించుచు దేప్పించుచు, ఒకరియందు దూషించుచు లేనిదోషముల నారోపించుచు కుష్మకలహములతో కాలక్షేపము చేయుచుండిరి. ఫారిసీలలో నాయకులుగా నుండువారు లేఖకులనియు, సద్దూసీలలో నాయకులుగా నుండు వారాచార్యులనియు, పింఛబరు చుండిరి. ఎట్టితక్కువమంటఁబుట్టివాఁ డయినను తనవిద్యానామధ్యాదులవలన లేఖకపదమును బొందిపచ్చునుగాని యాచార్యపదమునుమాత్ర మొక్కనిమ్మిలని ప్రమానతవలనఁ దక్కి మార్గాంతరమునఁ బొందుటకు కష్టము కాదు. లేఖకపదమును బొందఁగోఁ పుత్రిపునఁను జేరూనిలేమునగరమునకుఁ బోయి యొక్కడ ధర్మశాస్త్రాభ్యాసము చేయవలెను. అట్లు చిరకాల ముక్కడ గుగుశుశ్రూష చేయిచు నధ్యయనము చేసి తరువాత నాతనికి లేఖకపట్ట మియ్యఁబడును. ఆకాలమునందు ముద్రాయంత్రములు లేఁడున నమస్తపుస్తకములను చేతులతో వ్రాయవలసినదే. మతగ్రంథములను నిగ్గుప్తముగా లిఖించువారంటచేత వారికి లేఖకు అన్ననామము వచ్చింది. ఈలేఖకులలో మిక్కిలి ప్రసిద్ధులయినవారు రాబ్బీ లనఁబడుచుండిరి. ఆపదమునకు విద్వాంసులని యర్థము.

ఈరెండఁ తెగలవారును గాక యాదేశమునం నవ్వు జెప్పింపులని చెప్పఁబడెను మఱియొక తెగవారుకూడ నుండిరి. జీసస్ కాలమునందు వారిసంఖ్య నాలుగువేలకంటె నధికముగా నుండెను. వారిండు మించుగా మనదేశములోనిసన్యాసులను పోలివారు. వారు మకములయందు దేశములు గుఱుకూడి యుండి సాముదాయకస్వత్వమును విభాగములు లేక యొకమగా నసభించుచుండిరి. వారు లోకకార్యపరములయందుఁ బ్రవేశింపకు. ఫారిసీలవలెనే తమకు నియమ

తము లయు యున్నకర్మలను శ్రద్ధాభక్తులతో నాచరింతును. వాగు మొత్తముమీఁద దయాద్రవ్యపౌదయులును మంచివాచును నయి యుండిరి. వాగు నూంసభక్షిణసురాపానాదులను వర్జిది నిమిత్తా హారులై యుండిరి. వాగు రాజ్యాంగవిషయములలో జనులతోఁ జేరి పోవుటచేరిను, యుద్ధములను వాణిజ్యాదుల కుంపిలిమోసము లను విడిచిమఱ రగుటచేరిను, జనులకు వారిచర్యలు విరివడవు. ఘరిసీలల వాగు పవలోకి జీవనమును నమ్ముటయే కాక వారికింటె నొక్కమిట్టెక్కవ యొక్కి దేవతావేశము, దేవతాసాక్షాత్కారము, మొదలైనవానినికూడ నన్ని మిడిరి. పౌద్ధ సత్యోపపలక గొంత వఱకు వీరిట్లయిరని యూహి పఱచుచున్నాఁడు.

ఈ చెప్పఁబడినవారు గాక యీశాలములో చుటికొన్ని తెలఁబవా రుండిరికాని వారంతగా ముఖ్యులు కాదు. సమరితానులని యొక మిశ్రకాలివా రుండిరి. వారిని యూదు లంకఱుచు గర్హించి తక్కువగాఁ జూచు మండిరి. వ్యవహారవిచ్ఛిన్నులైబిచ్చిద్ద తాచాన్యులును లేఖకులును పెద్దలును జేరి యున్నసభవారియం దుండెనుగాని మఱి దండనాధికారిమునుమాత్రము గోమను లావిభవారినుండి తొలఁగిందిరి.

అన్యదేశీయులు వచ్చి దేశము నాక్రమించుకొని ధనాకర్షణము నిమిత్తమై ప్రజలను నానావిధముల బాధించి జొచ్చునచ్చును ఈ మూర్ఖబింధులండి పులుక్తులను జేసి రక్షించుట కయి జనులు రక్షకుని నిమిత్త మెదురు చూచుట నింత కాదని యీవఱకే చెప్పియున్నాము గదా! ఈయాశను వారిపూర్వగ్రంథములలో ప్రవక్తలు చెప్పినభవిష్యత్కథనములు బలపఱచినవి. ఆకాలమునందలియూదు లందఱును గోమనులను సాక్షిదోలి యన్యాయకృత మైనతిను దేశీయును మరల

తమశక్తి ము చేయుటకై తమమతగ్రంథములలోఁ జెప్పబడినప్రకారముగా దేవుడు మెస్సయూను బంపునని దృఢవిశ్వాసము గలవారై యుండిరి. మెస్సయూను మనుష్యుడనునకు సీఱ్యూభాషలో నభిషిక్తుడని యర్థము; క్రీస్తుననునది గ్రీకుభాషలో దీనికి పర్యాయపదము. ఇకైతజ్ఞమునిమిత్రమై యీశ్వరుఁ డొక్కచుహనుభావుని నభిషిక్తుని జేసి బంపునని పూర్వపుదీర్ఘదశలు మతగ్రంథములలోఁ జెప్పినవాక్యములనుబట్టి యట్టి మెస్సయూను చచ్చుట కప్పుడు నచుహము వచ్చిన దని సర్వసామాన్యముగాఁ దలచి యుండిరి. ఈశ్వరుని చే నభిషిక్తుడై పుండబడిన రక్షకుఁ డితఁడే యన్నవిశ్వాసముతోనే జీవన్మును జనులు క్రీస్తుని పిలుచు నారంభించిరి. అయినను జనులు ప్రారంభదశలో తిమ్మసాపములనుండి రక్షించుపృథువు వచ్చునని యెదురు చూడక తమశత్రువులను సంహరించి దిగ్విజయము చేసి సర్వరాజ్యమునకును జెయసలేముగఁగఁము రాజధానిచేసి లోకములోని సర్వనిలపదలను తమ యధీనము చేసి తమకుమహత్త్వమును కలిగించి యేలెడు ప్రభువు వచ్చునని యెదురు చూచుచుండిరి. ఆకాలమునందెల్ల వారిలపృథువుములలోను మెస్సయూయొక్కరాకను గూర్చినచింతను మించినచింత వేఱొకిట లేదు.

రోమనులు వచ్చి దేశమును జయించి జనులస్వేచ్ఛావిహారమునకు భంగముకలిగించి వారిని నిరోధించి పన్నుధికముగా గ్రహించి వారి క్రొత్తుకు కలుగఁ జేయుచుండినను, జనుల నొండ్చుటలోఁ బోరాడనీయక యడచియుండి దేశమును స్వస్థపఱిచి వాణిజ్యాదులు నిరపాయముగా నాగు నట్లు చేసిరి. పృథుత్వమువారి సేనాబాహుళ్యమునకు భయపడి దేశములోని దుష్టజను లడఁగి యుండివలసివారయినను వారి పృథువుములు మూత్ర ముత్పత్తిని విడువక తమ

స్వేచ్ఛాచరణస్వభావమును జూపుట కయి నమముము కొఱకు ప్రతి
 యీయించుచుండును. ఈ వనగో మనోన్మాద మెల్లమొడల వ్యాపించి
 వ్యవహారములయందులొను నెలవుకొనగా మెప్పురూపిచ్చ యెల్ల
 వారిని పట్టుకొనను మెప్పురూ వచ్చి దుష్టచరణము చేసి ధర్మ
 సంస్థానినము చేయు నని యా బాలగోపాలములు పన్నియుండిరి. కృతి
 యుగమెప్పుడో కడచిపోయిన దని యిక్కడ మనవారి నమ్మకము.
 కృతయుగము చుండు రానున్న దని యుక్కడవారి నమ్మకము;
 పాలస్తీన్ దేశములో వారిదీర్ఘ ధృబు వందలకొలది సంవత్సరముల
 క్రిందటనే యావతకు పుట్టి పెరిగినవా రందఱి కంటకు నధికబుద్ధి
 మంతకును బలవంతుడు నయిన యద్భుతకీర్తి సంపన్నుడగుచును
 తొక్కకు తమదేశమునం దుద్భవిల్లు నని పలికియుండిరి. అతడు
 మానవకోటి వంతను శాశించుననియు, సమస్త దేశములవారును వచ్చి
 యాతనిపాదము లాశ్రయించి కొలుతురనియు, వారు వదించియుండిరి.
 అటులరువాత గ్రంథకర్త లావాక్యములను మఱిది యాఘముడు
 యూదులలోనే పుట్టు ననియు, దేవదేవతమునం దుద్భవించి పూర్వ
 రాజవంశమును మరల మధ్యరణము చేసి లోకమున కింతకును ప్రభు
 వగు ననియు, తొంటికంటకు విప్లవముగా వ్రాసిరి. పరరాజుల పాల
 నము ఎలన జరులలో కష్టము లధిక మయినకొలదిని ప్రజల మనస్సు
 లలో లోక జేత యగు రాజునుకూర్చిచింతి యధికము కా జొచ్చెను.
 అట్టి ప్రభువు శీఘ్రముగా వచ్చి 'తమ కష్టములను గట్టెక్కింప
 వలయు నని పురుషులును, స్త్రీలును బాలురును పృథ్వులును సర్విజను
 లును సదా తమచిత్తములలో బాంధ్వింతుచుండిరి. వారిలో ననకులకు
 స్వప్నములో నహికము మెప్పురూ వచ్చినట్లే కనబడు చుండెను.
 వారికి రాత్రివివములు మెప్పురూ చింతయె నలవరింతగా నుండెను.

అతఁ డెక్కడ పుట్టునో, ఎట్లు కవలమునో, తొలుత నేకాంతములు చేయునో, యన్నవిషయములలో నభిప్రాయభేద మున్నను మెస్సయూ వచ్చు నన్నవిషయములో నెవ్వరికి ననుమోత్రమును జేయలేదు. మఱునాఁడు సూర్యుఁ డువయిరిను నని యెంతనిశ్చయ ముండెనో మెల్లవారిదుపస్థులకును మెస్సయూ వచ్చుననుటయు వంతదృఢనిశ్చయ మయి యుండెను; కొందఱు మెస్సయూ నేట రేపటఁ బుట్టఁబోవు చున్నాఁడని తలఁచుచుండిరి; కొందఱావఱకే పుట్టి తమలోఁ బెరుగు చున్నాఁ డని తలఁచుచుండిరి. కొందఱు నేఁడో రేపో దర్శన మిచ్చి లోకమునకు తనరాకను ప్రకటించు నని తలఁచుచుండిరి. ప్రజలలోని పలు తెగలవా రితరవిషయములలో పరస్పరవైషమ్యము కలవారుగా నున్నను, ఈవిషయములో మాత్ర మెల్లవారును నేకీభావము వహించి యుండిరి. ఎన్నీమలు జనులు దుర్మార్గు లగుటవలన నతఁడు దర్శన మిచ్చుకొన్నాఁ డని పలుకుచు జనులను నన్నాధిపతులు కం డని బోధింపఁ జొచ్చిరి; ఫారిసీలు మెస్సయూ తమలోనే పుట్టి రాష్ట్రములో నున్నతస్థానము లను తమ కిచ్చు నని సంకోచించు చుండిరి. సద్దుమసిలు తా ముత్తమకులీను లగుటచేత తమలోనివాఁడే యొక మహా పురుషుఁడు తాను మెస్సయూ యగుట యెప్పుడో ఘోషించు నని కనిపెట్టుకొని యుండిరి. సామాన్యజనులు మెస్సయూ యెక్కడనో జనన మొంది తమలోనే గూఢముగా మెలఁగుచున్నాఁ డనియు, అతఁడు లోకమునకు తన్నతఁగించుకొనుట కయి యొక్క సమయము కొఱకు ప్రతీక్షించుచున్నాఁ డనియు, నేఁడో రేపో యెప్పుడో యే నిమిషముననో యేవెండుగనాఁడో బయలఁ బడు ననియు, తలఁచి యాతని దర్శింప నతికుతూహలు లయి యుండిరి. పూర్వదీప్తదర్శులు చెప్పినవచనములను బట్టి మెస్సయూదర్శన మిచ్చిన మఱునటి నిమిష

మము నుండియు తా మంపమును ముఖమును భాగ్యవంపములు వగుదు
మనియు, ప్రపంచమున కంతకును తెరాసలేము రాజధాని యగు
ననియు, భూమిమీఁద యుద్ధములును విపత్తులును రూపు మాయ
ననియు, దుష్టశిక్షణమును శిష్టగర్హణమును కలుగు ననియు, పశువై
ముతువులలోను సంవత్సరము పొడుగునను వృక్షములును సస్యములును
ఫలవృద్ధియు లయియుండు ననియు, క్రూరమృగములు సహితము
తమ క్రూర్యమును సహజపైరమును విడిచి సింహమును మేకయుఁ
గలిసి యేకముగా నొక్కచోట వాసము చేయు ననియు,
వ్యాధులును బధిరత్వాదు లయినయఁగలై కల్యణములును లేకుండు నని
యు, మెప్పయా తెరాసలేములో పరిశుద్ధు లయిన ధర్మములను
స్థాపించి యేలువప్పుడు తమదేశము భూతలస్వర్గ మగుననియు, వారి
యెన్నిక.

దేశ మీస్థితిలో నున్నప్పుడు సమనడుమ నొకానొకఁడు దేవు
నిచే బంపఁ బడిన మెప్పయా తానే యని బయలుదేలు చుండెను,
అప్పు డాతని చుట్టును వందల కొలది జనులు చేరుచుండిరి. ఇట్లు
మెప్పయా నని బయలుదెడలిన ప్రతిపురుషుఁడును తామ సహాయ
సంపదలేసివా డయ్యెను మతోన్నాదముచేత శత్యాశక్యవిచారము
లేనివా డయి తానొక్కఁడే రోమనుఁడు పాఱఁదోలి దేశము నుద్ధ
రింపఁ గలుగుడువన్నపూర్ణవిశ్వాసముతో వెలువడి దురాగ్రహవేళ
ముతో దేశక్షోభమువకు నువక్రమింపఁగానే రోమను లట్టివారిని
బట్టి సంహరించి యాక్షోభము నడచివేయు చుండిరి. అట్లు వెలువడిన
వానికెల్లను చావు నిశ్చయమే యయినను మతావేళపరవశత్యము చేతి
మరణమువకు వెలువక యట్టివా రనేకు లొకరితరువారత నొకరు నురల
మరల బయలుదేలుచునే యుండిరి. పతితు లయిన పరరాజులను దేశ

మునుండి తఱిమివేసి రాజ్యమును నిష్కంటకము చేయుటకై తమ్మిళ్ళవ
రుడు వంటె ననియు, చాము దుష్టయుల మనియు నమ్మి ముహూర్తాన్ని
దమువలనఁ గలిగిన వీరావేశమునుగొని వెలువడి యీసంవత్సరము
కొండలు పొగములు కోలుపోగా, ఆమునుటి సంవత్సరమే యట్టి
వారు మఱికొండలు వెనుకటివారిమరణభయమును అతిపొయి యెప్పటి
విశ్వాసముతోనే వెలువడి మరల మరల రోమనులవ్యకాపాగ్ని
కావూరి యగుచుండిరి. ఇట్టి రాజద్రోహులను చిత్తరథ వేసి దేశ
తోభము నడచుటలో క్రూరులుగా నుండినను రోమను లితర విష
యములలో జనులస్వాతంత్ర్యములకు భంగము కలిగించక మన్నించు
చుండిరి. ఈసర్వజనవంత్తోభనమునుమున జేసె స్సెట్లుప్రవర్తించెనో,
అతనిమన స్సెట్లుండెనో, మొదల యిటు విషయములు ముందుచుండి
వివరింపఁ బడును.

మూడవ ప్రకరణము.

జీవన్ మృత్యు బోధనారంభదశ.

మొదట భ్రమలోఁ బడి విశ్రాంతి గానక యెల్లవారును వ్యాకులస్థితిలో నున్న యీశ్వరములోనే జీవన్ ముక్తి మొదట, 'కేనా, సగరమునందు జనులకు ధర్మబోధ చేయనారంభించెను. తన కొడుకు పసికాలంబుండి పృథ్వితి పొందికమునుపే జోషభ పరలోకగతుఁడయ్యెను. భర్తయొక్క మరణానంతరము మేరీ కుటుంబమునకు యజమానురాలయి నాజరెత్తు గ్రామమును విడిచి తనబిడ్డలతో, 'కేనా' పట్టణమునకు లేచిపోయి యందు నివసించినట్లు కనఁబడుచున్నది. మేరీ కుటుంబ యజమాన్యమును వహించుటకు బట్టియే యేకనామ భారు లయిన యితరులనుండి యతనిని వేరుచేయవలసినవృత్తాంతము వారు జీవన్మునకు మేరీ కొడుకయిన యనువిశేషణమును జేర్చుచు పిచ్చిరి. నాజరెత్తు గ్రామమునకు జాము ప్రయాణములో నున్న యీశ్వరము పట్టణ మొకవేళ నామె పుట్టినిల్లయి యుండవచ్చును. తన యావనదశలో కొంతకాలము జీవన్మున పట్టణమునందు వాసము చేసి యిక్కడనే ప్రప్రథమమున మతిబోధ కునక్రమించెను. జీవన్మున కప్పటికే వివాహము కాలేదు: అటురూపాత సహిత మతః జెప్పజును వివాహము సమీపక యావజ్జీవమును బ్రహ్మచారిగానే యుండెను. బాల్యమునుండియు నాతని ప్రేమ మొకప్పుడును కళత్రాదులైన యిహలోక విషయములమీఁదికిఁ బోక యెల్లప్పుడును పరమేశ్వరుని మీఁదికి పోవుచుండెను. అపరిమితస్థితిలో నున్న యీశ్వరములో నాతనిజ్ఞాన మెట్లు దినదినాభివృద్ధి గనెనో, ఎక్కిభ్యాసమార్గముచేత కడ

పట నరః శట్టి యీశ్వరైకపరాయత్వ మైనవిశ్వలయతోత్సాహ మును పొందఁ గలిగినో, తెలియవు. విభజనముగా నాలోచించి చూడఁగా నితరజనసాహాయ్యముచేతను మతగ్రంథసాహాయ్యము చేతనుగాక స్వబుద్ధి విశేషముచేతనే యాతని కట్టి యుత్తమజ్ఞాన వడని లభించినట్టు తోచుచున్నది. అతఁడు చూపిన యీశ్వరవిషయక మైన యాయుత్తమజ్ఞాన మాతనికి యూదులమతమువలనఁ గలిగియుండదు; ఆమతమునం శట్టినిర్మలబోధ మున్నట్లును గానరాదు. ఈశ్వరుఁడు సర్వజనులకును తండ్రి యన్న నీశ్వరుజ్ఞాన మెట్లో యాతనిహృదయ ఫలకమునందు శిలాక్షరమువలె దృఢముగా లగ్నమయి యెప్పుడు నడఁగఁజూచు కుండెను. అందుచేత నాతనికి తండ్రి యన్నపద మీశ్వరపదమునకు పర్యాయపద మయ్యెను; అతఁ డీశ్వరు నెప్పుడు పేర్కొనవలసివచ్చినను తండ్రియనియే సంబోధించుచుండెను. అంతేకాక యావరమపితియొక్కయజ్ఞలాతనియంతరాత్మకునదావినఁ బడుచున్నట్లుండెను. పయినండి వచ్చి యీశ్వరుఁడు ప్రత్యక్ష మైనట్లు గాని, యతఁ డెప్పుడును భావించలేదు; అడఁ డీశ్వరుని తపశ్శాదయములోనే చూచుచు మనస్సు చేతనే సర్వదా యీశ్వరసాన్నిధ్య సాంగత్యము లనుభవించుచుండెను. అతఁడు తా నీశ్వరునిలోనే వసించుచున్నట్లు దృఢభావన కలవాఁ డయి భౌతిక నేత్రములతోఁ జూడక పోయినను జ్ఞాననేత్రముచే నీశ్వరుని సందర్శించి యానందించుచుండెను. మన దేశమునందలి యహంబ్రహ్మల వలె నతఁ డెప్పుడును తానే యీశ్వరుడ నని భావించుకో లేదు. ఈశ్వరుని తండ్రినిగా భావించుకొనుచుండుటచేత తా నీశ్వరపుత్రుఁడ ననిమాత్రము దృఢముగా నమ్మియుండెను. ఈయాహాదజ్ఞాన మంతయు నాతని కొక్కసారిగా నలనడిగ దని చెప్ప వలనుపడదు. ఇది చిరకాలాభ్యాసము వలనను

సీర్సాలోచన వలనను గలిగినఫల మును యుండవలెను. జనన దృష్టి
 శీఘ్రముఁ జెల్లవారిని తండ్రియగుటచేత బిడ్డలందఱు నాతనిని ప్రేమింప
 వలసినవారే కాని యెవ్వరు నాతనికి భయపడవలసిన పని లేదు;
 యూదులు తమతమ ప్రకారముగా భావించుకొనునట్లీశ్వరుఁ డొక్క
 యూదులకే కిర యయి వారిరక్షణముకొఱ కిరరులను సంహరించెను
 ప్రకారముగాక నాతనిదృష్టియం జెల్లవారిని సమానముగా కాపా
 డెను సర్వకారుణ్యం జైన లోకపిత యును యుండెను. అతఁ డందు
 చేత తనదేశమువారి దురభిమానమును వదలి యీశ్వరునియొక్క
 సర్వజన పితృభావమును లోకములో స్థాపించుటకొఱకే యువటి
 నుండియు పాటుపడఁ జొచ్చెను. తాను నెలకొల్పఁ దలఁచుకొన్న
 యాసిద్ధాంతము సత్యము సాధారణముగా „ఈశ్వరరాజ్యము,” “పరి
 లోకరాజ్యము” అనుపేరులతోఁబిలుచుచు వచ్చెను. ఈపదము లక్కడి
 వారి పూర్వగ్రంథములలో నుపయోగించఁబడినవే కాని యతఁడు
 క్రొత్తగా కల్పించినది కావు. ఈపదముల కచ్చటివారు తమతమ
 బుద్ధుల పాఠముగా ననేకులనే కార్థములను జేసికొనుచుండిరి. ఈశ్వర
 రాజ్యము మానసికరాజ్య మనియు, ఎల్లవారు నీశ్వరాజ్యకు లోఁబడి
 నడుచుకొనువా రగుదురేని యీశ్వరరాజ్యము లోకములో స్థాపన
 మగు ననియు, జీవన్ముయొక్క యభిప్రాయ మైనందున సత్య భావడము
 లను తదనుగుణ మైన యర్థమునందుఁ బ్రయోగించుచు వచ్చెను.
 అందుచేతనే యీశ్వరరాజ్య మొక్కడ నున్న దని యుత్పలు తన్నడిగి
 నప్పు డతఁడు మీమనస్సులోనే యున్నదని వారి కుత్తరము చెప్పుచు
 వచ్చెను. అతఁ డీశ్వర సాన్నిధ్యమును తన మనస్సులోనే యునుభ
 వించువాఁ డైవండున, ఆచార్యోపదేశములవలనను గామ్యకర్మల
 వలననుగాక యొక్కమానసికభక్తిచేతనే యీశ్వరుని చింతఁ దగు

వనియు, భ్యానమార్గముచేత నీశ్వరసంగత్యమును బొంది సమస్త శార్యముల నీశ్వర పీఠికరముగా నాచరించుచు నీశ్వరునివలె పరిశుద్ధ వర్తనమును బొందుటయే యానందదాతుక మనియు, నన్నియితరుల కంటే బోధించుచుండెను.

ఈ బోధనల మూలముననే దురాగ్రహవేళముచేత మతాచార్యు లాతనిని ద్వేషించి దూషించఁ బూనిరి. కన్నులు మూసికొని ప్రార్థించునప్పుడు జనులు తమ్ము చూచుచున్నారో లేదో కనిపెట్టుట కయి నడుచు నడుచు కన్నులు తెఱచి చూచుచుండుటయు, ఇతరులు తమ్ము దాతలని చెప్పకొనుట కయి డంబముతో నలుగురును చూచునట్లు దానములు చేయుచుండుటయు, తమ్ము పుణ్యపురుషు లని జనులనుకొని గౌరవించుట కయి భక్తవేషమున కనుకూలముగా వస్త్రభారణము చేసికొను చుండుటయు, శోనుగాఁ గలదాంభిక వ్రతముల నతఁ డనుదినమును ఛారిసిలలోఁ జూచి రోతవడి, యెల్లవారిమనస్సులను పరిశోధించి చూచుచు ఫలము లిచ్చెడు సర్వేశ్వరుఁ డంతట నిండియుండఁగా తదనుగ్రహకరణమునకు దాంభికు లైనయాచార్య పురుషులతో పనియుండ దనియు, కొడుకులకును దండ్రీకిని నడుమ మధ్యవర్తులుండవలసిన యక్కఱ లేదనియు, మనశ్శుద్ధి లేనప్పుడు బ్రాహ్మస్నానములు మనుష్యుని వివీక్షుని జేయుఁజాల వనియు, కనఁబడినవారి కెల్లను విర్భయముగా బోధింప నారంభించెను ఈస్వదేశియుల దాంభికాచారములను మనస్సుతో మంచుకొనియే యతఁడు తరువాత తనశిష్యుల కుపదేశించునప్పుడు “మీరు దానము చేయునప్పుడు మీకుడిచేయి చేయుదానిని మీయొడకు చేయి యొలుఁగకుండునట్లు రహస్యముగా చేయుఁడు. రహస్యముగా జేసిన దానిని జూచెడు మీరెడని మీకు బహిరంగముగా బహుమాన మిచ్చును” అనియు,

నీవు ప్రార్థించుచున్నాడు నీగదిలోనికిఁ బోయి తలుపులు వేసికొని యంతర్వామి యైవ నీతఃస్థితి పార్థింపుము. రహస్యములొనిదాని? నాకాడు నీతండ్రి నీకు బహిరంగముగా బహుమానము చేయును. దీర్ఘ పాశములవలననే తమ మొట్ట లానించు నని భావించి ప్రతిమాన్యు కులు చేయునట్లు నీవు పార్థింపుచున్నాడు పలికినదానినే మరల వర్ణముగా పలుకఁబోకు. నీవు తన్నుకుగక ముందే నీకేమి కావలెనో నీతండ్రి యెఱుఁగును. ,, అనియు, బోధించుచు వచ్చెను. ఇట్లతఁడు మతుక్షణ మున కావశ్యకము లన్న మిషమీద గురువులచేఁ గల్పింపఁబడి కాపాడఁబడుచుండిన సత్యమతభ్రంశకము లైనగర్భల కన్నిటికిని గర్భ తీర్పు వయ్యెను. అందుచేత నతఁడు లోకములో సత్యమతమానకు పరమోపకారి యయ్యెననుటకు సందేహము లేదు. ఇట్టి యీశ్వర బోధ లను విని యీతనికి స్వగౌరవములో కొంతమంది శిష్యులుగా నేర్పడిరి.

జీవన్మునకుఁ గల విద్యావిశేషమును గూర్చి యీనాటకే కొంత వివరింపఁబడినది కదా? ఆమానుషశక్తుల విషయ మయి యీతని కష్టము సంపూర్ణవిశ్వాస ముండెను. ప్రకృతిశాస్త్ర జ్ఞాన మత్యల్పముగా నుండిన యాకాలములో నతఁడు పార్థ నలచేత తాను మేఘమార్గములను మరల్చు గల ననియు, రోగ మును మరణమును మాన్పఁగల ననియు, సమస్తము నీశ్వరచ్ఛాయిత మగుటచే భక్తపరాధీనుఁ డయినయితఁడు భక్తజనాభీష్టసిద్ధి కలిగించుట కై యెట్లు మద్భుతము లైన జేయవచ్చు ననియు, నమ్ముట యొక వింత గాదు. అయినను జీవన్మునం దిటుకంటి నమ్మకములవలన సాధారణముగా పశురజములలోఁ గలిగిడి యనర్థము లేవియుఁ గలుగక వానికంటె విలక్షణము లయినసత్యములు కలిగెను.

ఇటువంటి విశ్వాసములవలన సామగ్రిలో కారణము లేని భయములును, పనికిమాలినభయములు, అనావశ్యకములయిన యాచారములును, మాంత్రికాదివేషధారులవలనమోసములును కలిగి దేశక్షోభమునకు కారణము లగును; జీవన్ముత్యంబో వీనివలననే యీశ్వరునియెడల సంపూర్ణభక్తియు ననువ్యక్తియెడల సతిమాత్రవిశ్వాసమును గలిగి దేశలాభమునకు కారణము లయ్యెను. ఈవిశ్వాసముల నటించుచు. మతమునకు పరిశుద్ధహృదయమును, పరిశుద్ధవర్తనమును, సర్వజనసౌఖ్యార్థమును, ఈశ్వరభక్తియు ప్రధానములు గాని నిరర్థకము లయిన బాహ్యకర్మమును బాహ్యవేషధారణములును ముఖ్యములు కా నన్నది జీవన్ముత్య చేసినబోధయొక్కసారాంశము. ఇంచుమించుగా నిటువంటి సిద్ధాంతములనే యప్పడప్పు దువదేశించుచు వచ్చినవా రొకానొక రుండుచువచ్చిరి కాని తమయువదేశముల ననుష్ఠానములోఁ జూపినవారు మాత్రము కానరాదు. సర్వము ననుష్ఠానములో నున్నది కాని యువదేశములో నేదియు లేదు. వెనుకటివారివలె కేవలబోధదేశముతో తృప్తిపొంది యుండక జీవన్ తానువదేశించి చిర దానినెల్ల ననుష్ఠించి చూపెను. సత్య మెప్పుడు మువదేశకాలమునకంటె ననుష్ఠానమునందే లోకమున కధికోపకారదాయక మగును. ఎవ్వఁడు మాటలతోను చేష్టలతోను ధర్మము ననువర్తించునో, ఎవ్వఁడు ప్రాణాపాయము వచ్చినను ధర్మమును వివరకుడునో, అట్టివాఁడొక్కఁడే లోకములో సర్వజనులకు పూజనీయుఁ డగును.

ఎల్లవారును మెస్సయ్యా వచ్చు నని యెల్లనోటులకు వ్రతీ యించు చున్నకాలములో జీవన్ తనగృహములో మతబోధ కారంభించి యుండఁగా నాకస్మికముగా దేశమునం దంతటను “మెస్సయ్యా యావఱకీ మనలో నుద్భవిల్లి యున్నాఁడనియు, ఈశ్వరరాజ్యము

సమీపించిన దనియు, బోధించుచు జార్జన్ నదీతీరప్రాంతమందలి యరణ్యములోనుండి యొకప్రవక్త బయలుదేరినాడు" అని యొక ప్రవాదము కలిగెను. ఈవార్త పుట్టినతోడనే దేశమునం దంతట నొక్కసారిగా సంక్షోభము పుట్టి యామహాపురుషుని సందర్శించుట కును, తద్బోధనల నాకర్షించుటకును నానామఖమలమండి జనులు తండ్రివలెండ్రుండులుగా పరుగెత్తసాగిరి. ఇట్లు బయలుదేరిన ప్రవక్త పేరు జాన్. క్రీస్తుశకము ౨౮వ సంవత్సరప్రాంతమునం దత్యుత్పావంతుడగు తపస్వియు నయిన జా ననెడి యామహాపురుషుని యొక్క ఖ్యాతి యించుమించుగా పాలస్తీను దేశమునం దంతటను వ్యాపించెను. ఈజాన్యొక్క జన్మస్థలము జూడియాదేశములోని "బెల్జా" పురమునకు సమీపమున నున్న జెట్టా గ్రామము; ఇతఁ డాచార్యపురుషుల వంశమునఁ బుట్టినవాడు. జీసస్ పాలస్తీన్ దేశములో నుత్తరభాగమునందు ఎర్జిలుచుండగా నితఁడు దక్షిణభాగమునందు వెరుగుచుండిను. ఇతఁడు బౌల్యమునుండియు నుపవాసాది వ్రతములతో కాలక్షేపము చేయు నలవాటు పడినవాడు; మన భరతఖండమునందలి ఋషులవలె గొంతకాల మరణ్యమందు తపశ్చర్య చేసినవాడు. అట్టి యితఁ డిప్పుడు తనశిష్యులను జార్జన్ నదీ జలములలో స్నానములుచేయించి యుపదేశములు చేయుచున్నందున సతనికి స్నాతకుఁ డన్ననామము ప్రసిద్ధ మయినది. ఇతఁ డిప్పుడు చేయుచున్న ముఖ్యబోధ "అనుతాపపడుడు. ఈశ్వరరాజ్యము సమీపించుచున్నది" అనునది. జీసస్కు మనస్సునందువలెనే యీతని మనస్సునందును చిహ్నతనములోనే తత్కాలదేశదుర్గతి దృఢముగా నాటి సంతాపము కలిగించెను. జను లెట్లు కష్టములకు లోనయి ఊఁబడు చున్నారో, వారిలో నెందఱు ప్రాపముల పాలయి బాధ

నడుచున్నారో, మంచివాడుగాను ధీమంతులుగాను నుండవలసిన గురువు లెట్లు దుష్టవర్తనులును బుద్ధిహీను లయియున్నారో, ఎన్నీలును ఫారిసీలును ధర్మకవచమును దొడిగి పైకి భక్తులవలె వటించుచున్నను హృదయములోపల భక్తి హీనులును దయాశూన్యులు నయియున్నారో, తెలిసికొని జాన్ మనస్సులో నారాట మొండఁజొచ్చెను. అతఁడు గృహస్థభావుఁడను వేగిరపాటు గలవాఁడు నగుటచే నాతని దృష్టి కీయక్రమములు దుస్సహము లయ్యెను. హెబ్రీస్ నగరము నందలి తన నుండరమండరమునందు నుఖముగా నుండినవాఁడయ్యెను కన్నులు నీగుగా ననుదినమును తనచుట్టును నడుచుచున్న దుర్వృత్తములను జూచి సహించలేనివాఁడయి యతఁడితరులవలె మెప్పుయా యొక్క రాక నపేక్షించి యింట నణఁగి యుండనొల్లక తనకు కోపోద్రేకమును కలిగించుటకు కారణము లయిన యకార్యకరణములు కంటఁబడకుండు ననియు తన దేశస్థులను మంచిమార్గమునకుం దిప్పుటకుఁ దగిన సాధనము లుపదేశించుట కయి నిశ్చలహృదయముతో రాత్రిందివము లీశ్వరుని ప్రార్థింపవచ్చు ననియు తలపోసి యతఁడు వనమునకుఁ బోయి నిససింప వలె నని నిశ్చయించు కొనెను. అత్రులకుఁ బోయి కాయములు శుష్కింపఁ జేసి తాపను లయి పసింపుట యీ దేశమునందువలెనే యీ దేశము నందును పూర్వకాలమునం జాచార మయియుండెను.

అట్లు వనవాసము చేసి లెపస్సు చేయువారి కీశ్వర సాక్షాత్కారము కలుగునని నమ్మి జను లట్టివారికి భయపడుటయు వారిని గౌరవించుటయుఁ గలిగి యుండెను. వానప్రస్థము పుణ్యకార్యముగా నెల్లవారిచేతను భావింపఁబడు చుండెను. అట్లు కృతనిశ్చయఁడయి యున్న యెల్లవిడిది జాను 'మృతనముద్రమునకు సమీపమున నున్న మృణ్మ

మును కేదిపోయెను. ఆఘోరాటవి దురాలోక మయిన నిర్జన ప్రదేశము; అక్కడ కొండలును నినుకరిన్మెలును దక్క కంటికి మఱియేము కనఁబడవు. ఆకాఠదవిగుండ దినములకొలది నడచినను వనవాసుల కప్పుడప్పు డొకానొకఁడై యొక్క యొక విషనర్పణమో దక్క జీవ జంతు వేదయు కంటఁబడదు. అక్కడక్కడ వాసులు కుసిరవృక్షుల కొండలనంగులలోను చిన్నయూటలలోను నిలిచిననీకు దక్క త్రాగుటకు మంచినీరయినను లభించదు. అడవి తేనెయు మిఠులలును దక్క మనుష్యుడు శరీరభరణము చేసికొనుట కనుకూల మయిన యాహార పదార్థము లేవియు దొరకవు. కొండలలోని నెఱియలలో తేనెయొగలు తేనెపట్లు పెట్టును ; దక్షిణవాయువులచేత యవనదేశమునుండి మిఠులదండకు కొట్టుకొనివచ్చును. ఇట్టి కాఠదవిలో మిఠులలను దిని తేనె త్రాగి ప్రాణధారణము చేసికొనుచు బహుసంవత్సరము లేకాకి యై జాను వసించెను. ఆకాలములో నతఁడు రాజదండనమును తప్పించుకొనుట కయి ప్రాణభీతిచేత పాటిపోయి వచ్చినయొకానొకతనకును మొగమును దక్క మనుష్యముఖము నెప్పుడు జూడలేదు. అతని కప్పు డక్కడ పర్వతగుహయే వాసగృహము ; కటిసూత్రమున బంధింపఁబడిన యుష్మాజినమే వస్త్రము ; మనోగతులే సహచరులు ; పూర్వప్రప క్తలయొక్క వాక్యములను చింతనము చేయు చుండుట యుతనదేశకథలను దౌర్బల్యములనుండియు పాదములనుండియు విముక్తులను జేయవలయునని యాశ్వరప్రార్థనము చేయుచుండుటయునే యతని వ్యాపారము.

ఇట్టిశీర్షరుని భ్యానించుచు తపశ్చర్యయందుఁ గొంతకాలము గడపినతరువాత తత్ఫలముగా నతనిమనస్సునం దొకనంతర్మముద యించెను. రోమక సైనికులు దూరముగా నున్నందున నతని కీయద

విలో వారివలనిభయముగాని వారితో పోరాడుట వృథాయాన మన్న చింతగాని కలుగలేదు. సమీపించినప్పటివలె దూరముగా నున్నప్పుడపాఠము లంత భయంకరముగా తోచక పోవుట లోకనై సర్దికమే కదా! ఆ యుధపాలు లయినరోముకభటులను నిత్యమును కన్నుల యెదురఁ జూచుచు పట్టణములలో వాసము చేయుచుండినవారి కట్టి బలిష్ఠుల జయింపఁగలుగుదు మన్నయాశ ప్పుట కష్ట మయ్యెను; కాని యడవిలో నున్నజానుయొక్కదృష్టికి సర్వశక్తుఁ డయినయీశ్వరునిరాజ్యమును తనదేశములో స్థాపన కాకుండ నిుచ్చుటకయి యల్ప సంఖ్యాకు లయినయాయాయుధహస్త లెంతటివారిని తోఁచెను. ఇట్టివంకల్ప మతనిమనస్సునకు తగులఁగానే యతఁడు తనలో తాను పరిపరిలాగుల నాలోచించుకొనఁజొచ్చెను. జనలయొక్కపాపముల మూలమున మెస్సయూ దర్శన మిచ్చుటకు శంకించుచున్నాఁడని రాబ్బీలు ఘోషించుచుండ లేదా? ఒక్కదిన మయినను జను లందఱును తమపాపములకయి నిజముగా పశ్చాత్తప్తులై నవత్మున, మెస్సయూ వ్రత్యక్షమై యీశ్వరరాజ్యమును స్థాపించు నని వారు పలికి యుండలేదా? మెస్సయూయొక్కసాక్షాత్కారమునిమిత్తము కావలసినదెల్లను జనులు పశ్చాత్తప్తులై పాపవిరాజ్ఞులు లగుటయే కదా! నేనువూని జనుల ననుతాపపఠనట్లు చేసెదను. అని మనస్సులో దృఢనిశ్చయము చేసికొని యితరులు నిత్యకోరికలు కోరుదు కాల తేవము చేయుచుండఁగా జాను శార్యదీక్ష వహించి బయలువెడలెను. జా నెవ్వఁడును తానే మెస్సయూ నని తలఁచుకో లేదు; నిజదర్శన ప్రాప్తి కర్హతి కలుగునట్లుగా జనులు పరిశుద్ధు లగుటనిమిత్త మా మహాప్రభువు వేదియున్నాఁడనియాత్రమే తలఁచి యుండెను. ఇట్టిస్థితి యందాతనిచునస్సులో నీవు పోయి “పాపమునకు పరితీరింపుడు.

ఈశ్వరునిరాజ్యము సమీపించినది." అని జనులకు బోధింపుచుని యాత్మాపీదిన ట్లాకవాక్యము వినఁబడెను. అట్లు వివరించినతోడనే యిది యీశ్వరాజ్య గాఁ జేకొని యావివిక్తప్రదేశమును తనగుహను విడిచి బయలుదేటి యతఁడు తోనవపాడుగునను కంటఁబడినవాని కెల్లను న్యతులప్రకటనము చేయును జార్జస్ నదీతీరమునకుఁ బోయి తనసిద్ధాంతమును బోధింపఁ జొచ్చెను. మనదేశమునందలివైరాగుల వంటిశిష్యులనేకు లప్పటికే యతనిచుట్టును జేరి యతఁ డేర్పఱచిన నియమములకును బోధించినసిద్ధాంతములకును లోఁబడి నడుచుకొను చుండిరి. ఆతనిబోధను విన్నవారెల్లను నతఁ డీశ్వరప్రేరణముచే వచ్చిన నిజ మైవదేవదూత యని విశ్వసించి తాము విన్నదాని నితరులకుఁ జెప్పినాగిరి. ఈప్రకారముగా కర్ణపరంపరిచేత నాతనిఖ్యాతి దేశమందంతటను మెల్లమెల్లఁగా నల్లుకొనఁగా నల్పకాలములోనే జెయూనలేయనగరమునకునహితము చేరెను. అందుచేత జనులు నానా ముఖములనుండి ప్రవాహరూపమున బయలుదేటి వచ్చి యాతని బోధను విచట కై మూగఁజొచ్చిరి. ఎక్కడనో మాటుమూల నున్న గాలిరీదేశములోను ప్రకాంత మైవనాజరెత్తుగ్రామములోనుగూడ జాను బోధించు చున్నకథయు జను లాతరిచుట్టును జేరుచున్న వార్తయు నెల్ల వారికిని కర్ణతాపిత మయ్యెను. ఇట్లు కొన్నిమాసములు జరుగునప్పటి కతఁడు జూడియామండలములో మిక్కిలిప్రబలుఁడయ్యెను. సామరజను లందఱు నాతని మహాత్మునిగా భావించి పూజించుచు వచ్చిరి; పలువు రతఁడు దేశోద్ధారణమునిమిత్త మయి యవతరించిన మహాపురుషుఁడని నమ్మిరి; తాను మెస్సయాను కానని యతఁడు బహిరంగముగా ఘోషించు చున్నను, అనేకు లతఁడే మెస్సయా యని భావించిరి. అతఁడు నిర్భయముగా ధనికు లైనవశుతా

చార్యులయొక్కయు ఫారిసీలయొక్కయు మాయవేషములను వెల్లడి
పఱచుచుండుటచేత మతాచార్యులును శ్రేణులునుమాత్ర మూతనిని
దేవ్వింది తిరస్కారభావముతోఁ జూచు చుండిరి. అయినను జనులకు
జడిసి వారాతని నేమియుఁ జేయలేకుండిరి.

ఈకాలమునకు జీనస్థున కించుమించుగా ముప్పదిసంవత్సర
ములప్రాయము వచ్చెను. గొప్పప్రవక్త యొకఁడు బతులువెడిలి
యెల్లవారిని శిష్యులను గాఁ జేసికొనుచున్నాఁ డప్పువార్త చెవిపోఁకఁ
గానే జీనస్థు తనయులును వ్యాపారమును విడిచి తనకొంచెపాటి శిష్య
బృందమును వెంటఁగొని స్వగ్రామముచుండి బతులుచేటి యొక్కడని
దక్షిణమున జాను బోధ చేయుచున్నదూరి దేశమునకు తిన్నగా
నడిచిపోయెను. ఇట్లతఁడు సంతోషదాయక మైనతనవాసస్థానమును
నుఖములను విడిచిపోవునప్పు డతనికి తనకు ముందు కలుగఁబోయెడు
స్థితినిగూర్చినచింత గాని తన కామరణమును బాధలును తన్నులమున
లోకమునకు మేలును గలుగు నన్నయాలోచనగాని మనస్సులో పుట్టి
నదో లేదో! జానుయొక్కసిద్ధులుగురియుమాటలు చెవిని బడఁగానే
యారనిమనస్సులో నుత్సాహాగ్ని రగులుకొని యొక్కసారిగా ప్రజ్వ
రిల్లెను. సమస్తదిక్కులనండియు గుంపులుగుంపులు గాఁ బోవుచున్న
మూఁకలతోఁ గలసి జార్జన్ నది మృతసముద్రములో నొగిమిందిన
చోటికి నెఱిపమునం దున్నజానువద్దకు జీనన్ వచ్చెను. అతఁ డక్క
డకు వచ్చునప్పటికి దీర్ఘశిరోజములు భుజములనుండి వ్రేల తల విరియఁ
బోసికొని, కన్నులనుండి నిష్ఠులురాల వికృతముగాఁ జూచుచు
బాహులు ఐముకైత్తి దృఢభక్తిసూచకముగా నభిసంయించుచు, బట్ట
బతుల నిలువఁబడి మేఘగుంభీరభావణముతో వాగ్ధారాప్రవాహ
మును వర్షించు చున్నదృశోన్నతశరీరుఁడైనపురుషుఁడొకఁడు కన్నుల

యెదుటఁ గానఁబడెను. అప్పు డాతనినోటినుండి “వభువుయొక్క రాకకు దారిచేయుఁ డని యురణ్యములో ఘోషించు చున్నవాఁడను నేను. నాతరువాత వచ్చుప్రభువు నాకంటెను శక్తిమంతుఁడు. అతని పాదరక్షలయొక్కవాఱును వంగి విఘట కై నను నేనర్హుఁడను గాను. అతఁ డీవఱకే మీలో నిలిచి యున్నాఁడు. అతనివ్యజన మాతనిచేతి లోనే యున్నది, కృషీవలుఁడు భాన్యమునుండి పొల్లగరఁగొట్టివట్టు, అతఁడు పాపాశ్ములకు భూమినుండి యెగఁజిమ్మినేయును. కాఁబట్టి యనుతాపపడుఁడు; మీపాపకృత్యములను శీఘ్రముగా విడిచి ముందిని జేయట కభ్యసించుట. ఈశ్వరరాజ్య మానన్నమై యున్నది.” అనుమాటలు విడుగులు పడుచున్నట్లు బయలు వెడలి వినువారికర్థ రంధ్రములనుండి దూరి హృదయములను కలఁచుచుండెను. ఆనయయ మునం దక్కడ మన్నమూఁతలో ఛారిసీలును సద్దాసీలును కొందఱతనికంటఁబడఁగా జాను వారివరకు రూక్షదృష్టితోఁజూచుచుచేతులు చూచి “ఓ విషసర్పములారా ! రాఁబోవు కోపమునుండి తప్పించుకొనఁ డని మీ మెల్లవ్వులు హెచ్చరించును ? మీరు మీపాపములకు పరితాప పడినఁగాని మీయన్ని దేవుఁడు రక్షింపఁడు.” అనునట్టివాక్యములనుపలికి జనులవరకు దిరిగి “ఎశ్చాత్తాపపడుఁడు; వశ్చాత్తాపపడుఁడు. జ్ఞాన స్నానము పొందుఁడు” అనుమాటలు మాటిమాటికి నుపన్యసించఁ జొచ్చెను. స్నానములు ముక్తిదాయకము లని ప్రార్థనేయినం దెల్ల వారికి నమ్మక మగుటకు బట్టి యతఁడు జనులు వశ్చాత్తాత్తా లయి తన శిష్యు లగుట కంగముగా జ్ఞానస్నాన మనుపేర జార్జన్ నదీజలా వగావాన మేర్పఱచెను. అతని యాయుపదేశము విని ఎశ్చాత్తాత్తా లయి వేలకొలది జనులు కన్నుల నిరుగార మూఁతలలోనుండి వెలు వడి పోయి నదిలో స్నానము చేసి వచ్చి యాతనికి శిష్యు లగుచుండిరి.

తాను నదిగట్టున నిలుచుండి యువవ్యసించు చుండగా శిష్యులు స్నానము చేసి వచ్చువారును స్నానమునకుఁ బోవువారును నై గురువునకు భక్తితో ప్రణామము చేయుచుండఁగా, లెక్క లేని జనులు చేరువను నిలువఁబడి వేడుక చూచు చుండిరి. అట్టి సమయమునందు యశావన పురుషుఁ డొకఁ డామూఁకఁగోనుండి వెలువడి తాను జ్ఞానస్నానమునకు నీటిలో దిగెను.

అవఱకే తాను కొంతకాలము నుండి జార్జను నదిగట్టున నిలువఁబడి నిత్యమును జనులకు బోధచేయుచు పశ్చాత్తప్తు లయిన వారికి జ్ఞానస్నాన మిచ్చుచుండెను. జనులు తమ పాపముల నిమిత్త మెవ్వడు చిత్తములో పశ్చాత్తాపము నొందుదురో యెవ్వడు మెస్సయా తప్పక వచ్చు నని తానుకు దృఢవిశ్వాస ముండెను. ప్రతి దినమును వేలకొలఁది జనులు తనవద్దకు వచ్చి తమ పాపముల నొప్పుకొని యనురావపడి శిష్యు లగు చుండుటచేత మెస్సయావచ్చి దర్శన మిచ్చు దిన మత్యాసన్న మయియున్న దనియు నతఁడు హృదయములో నన్ని యుండెను. అంతకంతకు జను లధికముగా వచ్చి తమపాపములను గూర్చి శోకాగ్ని నంతస్తులై తుదదరితులుగా నుండవలె నన్న మనోనిశ్చయముతో తమతమ వానములనుఁ బోవుచు వచ్చినకొలఁ దిని మెస్సయామీఁది చింత బలపడి యతని కావచ్చెడువారిలోనే మెస్సయా యున్నాఁ డేమో యన్న భ్రమనహితము కలుగుచు వచ్చెను.

అండుచేత నాతఁడు మెస్సయా యేవేళనో యేనిమిషమందో వచ్చి దర్శనమిచ్చు ననియు, ప్రజారక్షకుఁ డయిన యావ్యభుప్రరాశను జేత్రుఁడు తరుణము వచ్చినప్పుడు ముందుగాఁ దనకుఁ బెలుపు ననియు, నెదురుచూచుచుండి, యెవ్వని ముఖమునం దైన మెస్సయా కాఁడగిన

లక్షణము లున్న వేమో యని తనవద్దకు స్నానమునకు వచ్చువారి ముఖముల నెల్ల నిపుణముగా పరిశీలించి చూచుచుండెను. ఇట్లుండగా నొకనాడు తన బోధ ముగిసిన తరువాత పైని జెప్పినట్లాక యావన పురుషుడు నదిలో స్నానము చేసి తన వద్దకు వచ్చుచుండగా జాను కొంతతద్రవు నిశ్చలదృష్టితో తెప్పవాల్చక యతని మొగము వంకఁ జూచెను. అప్పు డతనిదృష్టికి తన్ను నంతోపసరవకుని జేయఁ దగినచిహ్నము లేవు యాఁయావనపురుషుని సాధుముఖము నందు పొడ కట్టెను. ఇతఁడే యతఁ డగునా ?" యని తనలోఁ దానువిచరించుకొనుచు, తన్ను నవిూపించుచున్న యాపురుషుని నేకాగ్రచిత్తఁ డయి తదేకదృష్టితోఁ జూచునప్పుడు చెవిలోఁ జెప్పి నట్లుగా జానునకు తనహృదయములో నుండి "ఇతఁడే మిస్సయా. దేవునిచేత నభిషిక్తుఁ డయినవాఁ డితఁడే." యన్నశబ్దము విని బడినట్లయ్యెను. అట్లు వచ్చిన యా యావనపురుషుడే జీనస్సు. ఆ ప్రవక్తయొక్క దృఢగంభీర్వాక్తులు చెవిని బడినప్పు డతని హృదయ మునం దావళి కెన్నఁడును పుట్టని యనిర్వాచ్య మగు నొకవిధ మైన యుద్దీపనము కలిగెను. అతఁ డాత్మణముననే త న్నొక దేవదూత చేయిచూపి కొనిపోవు చున్నదో యనునట్లు శాంతముఖముతో తిన్నఁగా జానుయొక్క సముఖమునకు నడిచెను. ముం దేమి జరగ నున్నదో యాతనిమనస్సున కప్పుడు పూర్ణముగా సౌడకట్టక పోయినను, తాను పవిత్ర మయిన దేవకార్యము నిమిత్తము తనజీవమును నిశ్చం కముగా ధారపోయవలయునన్న యాశ్వరప్రేరణ మారని మనస్సులో నుదయించెను. ఆవళి కాపుణ్యపురుషు లెప్పుడు సొంపొరులముఖము లగు జూచి యెఱుంగనివా రయినను ప్రథమదర్శన సమయముననే వారిరువురకును దేవుడు హృదయముల నొక్కటిగాఁ గూర్చినట్లుగా

లోపలదృశ మైన స్నేహానుబంధము కలిగెను. మఱేమియు పలుకక
యితరులవలెనే జీనస్సును జ్ఞానస్నానము నాతనివలనఁ బొందుట కయి
నీటిలో దిగెను. అంతట జా నాతని వంక కొంచెము సేపు చూచి
యనుమానింది “నేనే నీ వలన స్నానము పొందఁదగినవాఁడను. నీవే
నావద్దకుఁ వచ్చుచున్నావా?” అని పలికెను. జీనస్ శాంతచిత్తముతో
“ఇట్లు జరుగనియ్యు ధర్మము సర్వమును నిర్వహించుట మన కిట్లే
తగియున్నది.” అని యుత్తర మిచ్చెను. సావయనకు పశ్చాత్తాపపడి
ధర్మాచరణసీక్ష్ నహించుట కితరు లవలంబించిన మీఁసనమార్గమే
తనకును తగియున్న దని యామాటల కర్థ మై యుండును. అంతట
జాను జీనస్సునకు జ్ఞానస్నాన మిచ్చెను. జీనస్ నీరువెలుపడి వచ్చి
యిశ్వరుని ప్రార్థించుటకై మోకాఁడుకొని కూరుచుండి యున్న
ప్పుడు జాను తనవద్ద నిలుచున్నవారితో “నా తరువాత నాకంటెను
శక్తిమంతుఁ డొకఁడు రానున్నాఁడని నేను చెప్పిన దితనిని గూర్చియే
నేను మిమ్ము నీటిలో స్నానము చేయించినట్లే మీ మిథులఁడు పరిశు
ద్ధాత్మలో ముంచును.” అని మెల్లగా చెప్పె నట. ఇందు వలన
జీనస్ మెస్సయూ యని యప్పు డంపటికిని గాకపోయినను జాను
యొక్క మనస్సున కయినను తోచె ననుట స్పష్టము.

జీనస్ మెస్సయూ యున్న తనయభిప్రాయమును జాను ఎలు
వురతోఁ జెప్పి నట్లు తోచెను. అందుచేత జ్ఞానస్నానవేళ వడచిన
యావృత్తాంతమును జననంఘములో సంతగా వ్యాపించలేదు. జీనస్సు
జ్ఞానస్నానము పొందిన తరువాత సత్యబ్రకాలములోనే యక్కడ
నుండి వెడలి పోయెను జెహూసలేయు నగరముననో మఱియెచ్చటనో
జీనస్సు మహోత్సాహముతో తన పని వారంభించిననువారై యదిర
కాలములోనే చెవిని బడు నన్న పూర్ణవిశ్వాసముతో జా నిక్కడ

యథావశ్యతారముగా తా నారంభించిన పనిని తాను పూని కతో నిర్వహించుచుండెను. కాను వద్ద సెలవు గయిగాని వివిధాలోచనలతో చిత్త ముట్టుకతో లూగ నొక్కడను జీవన్ము మున్ను కాను తపస్సు చేసినజూడియా యరణ్యమునకే తిన్నఁగా తానును నడిచెను. ఇంతకు ముం దెన్నఁడు ననుకొని తానే మెస్సయా యన్నవిశేష మొకటి యివ్వఁడు కొత్తఁగా నాతని చెవిని పోకెను. కానుయొక్క ముఖవీక్షణము వలన మెఱుఱు మెఱుఱిన ప్లకస్పీకముగాఁ గలిగిన చిత్తోద్వేగములో నతఁ డీశ్వర కార్యమున కయి తన జీవనమును ధారపోసెద నని కృతవ్యతిర్జ్ఞఁ డయి యీవలకు వచ్చినను, ఆయుద్యోగము కొంతకాంతి పొందినప్పటికి దాను నిర్వహించఁ బూనుకొన్న ఘనకార్యమును సాధించుటకు తాను నమర్థుఁడ నగుదునా కానా యన్న సంశయ మిప్పు డాతనిమనస్సును బాధించఁ జొచ్చెను. తాను పూనిన మహాకార్యము దుస్సాధ్య మనియు కష్ట భూయిష్ట మనియు స్పష్టపడిన యిప్పు డాతనికి తాను మెస్సయా నగుదునా యన్న విషయములోనే సంశయము తోచెను. మెస్సయా నిర్వహించవలసినపని సాధారణ మయినది కాదు. అట్టి యసాధారణ కార్య నిర్వహణమునకుఁ జాలినంత బలమును బుద్ధికాళలమును నాయొద్ద నిప్పు డన్నవా? అట్టి శక్తిని భగవంతుడు నా కనుగొనించుట సాధ్య మగునా? నేనో యనవోయుండ నైనయవ్యసిద్ధుఁ డను; నిర్వహించవలసిన కార్యభారమో దుర్భర మయినది. భవిష్యద్గతి నాలోచించిన నన్నియుఁ గట్టములే కానవచ్చుచున్నవి. జనులలో నవలదిత్తులు; నానాయకత్వ మంగీకరించి వారు కొంతకాలము నన్ననుసరించి తరువార నెడరు తిరిగి ప్రాణాంతము లేవచ్చును. ఒక్కఁడు నాయకత్వము వహించి లోకము వంతను తన చారి క్లు

త్రిపుఁ గలుగును? నే నిప్పుడు మెప్పుమా నని బతులుచేతిరిన పో
తరువార జరుగవలసిన దేమి? జను లామాట నయ్యుడురా? నమ్మిన
యెడలఁ జేయవలసినదని యేమి? జనుల యభీష్ట ప్రకారము నేవలను
గూర్చుకొని పోయి రోమునులతో యుద్ధము చేయవలెనా? జనుల కీశ్వ
రునిగూర్చి బోధించియొక్కధర్మమార్గోపదేశమునే చేయవలెనా? ఇటు
వంటియాలోచనలు విరామము లేక మనస్సును బట్టి బాధించుచుండగా
లేయింబగళ్లు నిద్రాహారము లేకుండగ యతఁడా యడవిలో కాలము
గడుపుచుండెను. ఇప్పు డీవిషయముల నన్నిటిని చక్కగా నాలో
చించుకొని యొక కార్యాంశమునకు రావలెను. తాను మెప్పుయా
నగుడునా? యన్నవిచారము బహుదినము లాతని కాకలి తోచ
నియ్యకపోయినను, ఆయంశముగో నిశ్చితాభిప్రాయ మింకను మన
స్సులో దృఢపడ లేదు. తాను మెప్పుయా నగునునో కానో శోధింప
వలె నన్న తలం పాతనిమనస్సులో నడుచునడుచుఁ గలుగుచు
వచ్చెను. అంతరాత్మయో నిరంతరము నాతని ధర్మానుసరణము
నకు నుముఖుని జేయుచున్నది; కష్టచింతలో భగ్నమునుండి విముఖునిఁ
జేయఁ జూచుచున్నది. లోకోత్తర కార్యమున కుత్సహించు మహాపురు
షులచిత్తములో నన్నికష్టములు వచ్చినను ధర్మవేదము నణునూత్రము
నతిక్రమింప రాదన్న సచ్చింతలు కలిగినప్పు షోకముల కొన్నివను
యములకుండు ధర్మము నిమిత్తమయి నరస్సమఖయలను ద్యజించి
కష్టము లేల తెచ్చిపెట్టుకొనవలె నన్నుశ్చింతలుకూడ నుదయిం
చుట చింతకాదుగదా అట్టి చింతలలో మొడటివానిని దేవతాప్రేర
ణయు లనియు, రెండవవానిని పితౄచక్రణయు లనియు, బుద్ధిమంతు
లాదికాలమునుండియు భావించుచున్నాడు. నీ వీశ్వరనియుక్తుడ వని
చెప్పి యీశ్వరరాజ్యమును భూమిమీఁద స్థాపన చేయునిమిత్తమై

నీకరీరమును లృణకణమువలె విడుపు మని దేవప్రేరిత మైన నమ్మబ్బి ప్రోత్సాహపఱచి యతనికి దైర్యము చెప్పుచుండగా, పితాచక్రపరిత మైన యిర్బబ్బి తా నప్పు డప్పుడు నడుచుచున్న యతని కదైర్యనంశ యములు పుట్టించుచు వచ్చెను. అట్టిపిత్తిగో తుల్యీడితుఁ డైయున్న యతని కొకప్పుడు “మెస్సయా క సాధ్య మేదియును లేదని పెద్దలు చెప్పి యున్నారే! నేనే మెస్సయా నైన పక్షమున నాయా:కలి పోవునట్లుగా నిక్కడి రాళ్ళను రొట్టెలనుగా మార్చఁ బ్రయత్నింతునా?” అన్నబుద్ధి పుట్టియింతలో “నునువ్వుఁడు రొట్టెలవలననే జీవింపఁగూడదు; ఈశ్వర ముఖమునుండి వచ్చినవాక్యములవలన జీవింపవలెను” అన్న వేద వాక్యము జ్ఞప్తికే వచ్చి యాతలఁపు తొలఁగిపోగా నతనికి మరల తన హృదయములో నున్న యీశ్వరాజ్ఞ ననుసరించి తానొక్క ధర్మాన లంబమువలననే జీవింపవలె నన్నబుద్ధి పుట్టెను. మఱియొకప్పు డతఁ డలసి సామ్యుసిల్లి కమ్మలు మూసికొని కునుకుపాట్లలో తాను జెయ్యవలెము నగరములోని దేవాలయముయొక్క గోపురాగ్రమున నున్నట్లు భావించుకొని యాభావనలోఁ గూడ మెస్సయా చింత మఱచిపోక “నేనే మెస్సయా నైన పక్షమున, వీరిమీఁదినుండి యుఱికినను దేవుఁడు నన్ను క్రిందపడకుండి రక్షింపఁజూ?” అనుకొని యాస్థితిలోనే మరల “నీవు నీవ్రభువైన యీశ్వరుని శోధింపఁగూడదు” అన్న వేద వాక్యమును స్మరణకుఁ దెచ్చుకొని భగవంతుఁడు తన్ను రక్షించునో లేదో శోధించుటకై యాపడలను బుద్ధిపూర్వకముగా తెచ్చుకొని రాదని తన యుద్యమమునుండి మరలుకొనెను. ఇట్టి యారాటములోనే యిం కొకసారి యాతఁడు తాను పర్యతాగ్రమునం దధిపసింది చుట్టును గల రాష్ట్రములను జూచుచున్నట్లుగా భావించుకొను చుండగా “శరీరుల వలె నీవు కొంచెము స్వార్థపరుడ వయి నిష్క్రమింపఁడ వైనపక్షమున,

మెస్సయాభావము వహించి నీ వీరావ్యముల కన్నిటికి రాజ వగుటకు నీక క్తి నుపయోగించుకొనవచ్చును. " అని హృదయమున నెవ్వరో చెప్పినట్లయ్యెను. అతఁ డామాట వినఁబడఁగానే తెలివి తెచ్చుకొని "ఇది దుశ్శీలం. ఓపికాచమా! ఇక్కడనుండి తొలఁగిపోము. వేదములో చెప్పినట్లు సమస్త విషయములోను నే నీశ్వరునే పూజించి నేవించవలెను. ఉత్తమోత్తమ మైనమార్గమునఁ దక్క నవ్యవిధమున నేను దేవునికార్యమును జేయ యత్నించు. ,, అని పలికెను. ఇదియే పితాచక్రేరణము లై నట్లు గ్రంథములయందు విదితముగా వర్ణింపఁబడినవి. ఇట్టి హృదయాదోళనములతో నాతని కాయడవియందు నలువది యహోరాత్రములు గడచినవి. ఈప్రకారముగా కర్తవ్య నిశ్చయము గానక నలువది దినములు త్రొక్కటవడిన తరువాత నాతని మనస్సునకు పితాచక్రేరణము వదిలి దేవావేశము కలిగెను. అంతటితో నాతనికి నోవలఁ గల యాదోళనమును సంజేహములును తొలఁగి పోయెను; శాంతియు సంతృప్తియుఁ గలదయి చిత్తము స్వస్థపడెను. అప్పు డతఁడు తాను ధర్మసంఘాపనార్థ మిశ్వరునిచే నియోగింపఁబడిన మెస్సయా నని మనస్సునో ధృవపఱచుకొని నాటినుండి దేశోద్ధారణనిమిత్త మాత్మార్పణము చేయ కృతనిశ్చయఁడయ్యెను. తనదారి నుగమ మయినది కా దనియు పాపాపాయకరము సహితము కావచ్చు ననియు స్పష్టముగా నెఱిగినవాఁ డయ్యెను, అతఁ డాత్మణమునుండియు నొకప్పుడును వెను కంజవేయక తాను మార్గదర్శియై నడిపి జనుల సజ్జానమునుండియు దుస్థితి నుండియు పాపములనుండియు విముక్తులనుజేయ బద్ధకంఠుడై సమస్తమునకు నీశ్వరునే నమ్ముకొని కష్టములను సరకు సేయక యీశ్వరసేవ కయి యుండుకు నడవఁ జొచ్చెను. ఇంతవఱకును జీనస్సనుసూర్పి చెప్పినది

సామాన్యపు వడ్డంగా నున్నప్పటి చరిత్రము; ఇత ముందు చెప్పఁ
బోవునది దేవతార్యమునందు నియుక్తుఁడైన మెస్సయూగా వర్తిం
చెడునప్పటి చరిత్రము. అప్పటి చరిత్రను బట్టియే శిష్యులకు మెస్స
యూకు పర్యాయపడమైనట్లే ననుచి శేషాభిధానము కలిగినది.

నాలవ ప్రకరణము.

జీసస్ మొదట స్వస్థలమున ధర్మప్రవచనము చేయుట.

జానువలన జ్ఞానస్నానము పొందుకాలమునకు జీవిస్తున్నాయము దాదాపుగా ముప్పదివందతరములు. పెక్కుశోధనలకు లోనయి కట్ట కడవట తానే మెస్సయూ వన్నపూర్ణవిశ్వాసముతో నరణ్యమునుండి వెడలి వచ్చినతరువాత నతఁడు తనకు జ్ఞానస్నానమును ప్రసాదించి యీశ్వరదాస్యమున కయి యాత్సర్వణము చేయఁ బురికొల్పిన జాను వద్దకు మరలఁ బోయి యాతనిని నందర్శించి ధర్మప్రవచన మారంభించుట కయి యాతనివలన ననుజ్ఞ గైకొని యుండవచ్చును. అసమావేశనమయమునందును జాను మరల తనప్రియశిష్యులతో నిరఁజ మెస్సయూ యని చెప్పియు మండవచ్చును. అయినను తామే మెస్సయాల మని యీవఱ కెందరో వీరావేశముచేత బైలుదేలి నాలుగు దినములు సివములాజి తాము పూనినకార్యభారము నణుమాత్రమును నిర్వహించ కత్తులు కాక కడవట భగ్నుమనోరథులయి నామయాపములు లేకుండ నడఁగిపోవుచు వచ్చుటచేత విష్ణుజనులుమాత్రము సంశయచుకమ్మలయి వేగిరపజి తాము మరల నింతలో మోసపోవుట కిష్టము లేనివారయి జీసస్ నిజ మైవమెస్సయూ యగునో కాఁడో నిర్ధారణము చేయుటకుఁ దగిననిదర్శనములు కనఁబడవఱకు నిదమిత్రమని నిశ్చయింపక వేది యుండుట కయి వలపు దుడ్డేశించుకొని యున్నట్లు తోచు చున్నది. అతఁడు జానువద్ద సెలవుగైకొని బయలుదేలి నదీతీరమున కాలినడకను బోవుచున్నప్పు డంతకుము న్నిరఁజ

మెన్సయూ యని గురువు తమకుఁ జూపినజానుశీఘ్ములు కొందఱు జీనస్సును వెంటబడించి, ఆతనితోడఁ గూడ నడవఁజొచ్చిరి. ఇట్లు కొంత దూరము నడచినతరువాత జీనస్ వారిని వెనుక తిరిగిచూచి “మీకుఁ గావలసిన దేమి?” అని యడిగెను. అప్పు డేమి చెప్పటకును తోచక కాఁజోలును వారడిగినదానికి బదులు చెప్పక “స్వామీ! నీ వెక్కడ వసిించెదవు?” అని మరల ప్రశ్న వేసిరి. “మీరే వచ్చి చూడుఁడు” అని వారి కుత్తరము చెప్పి తలవంచుకొని యరిఁచు మరల యథా పూర్వకముగా నెడుచుచుండెను. తదాఙ్గానుసారముగా వారతని వెంటఁ బోయి కొంతకాల మతనతో సహవాసము చేసి తరువాత నరిఁచు జానుకంటె తప్పక గొప్పవఁడని తనమనస్సులలో నిశ్చయము చేసికొనిరి. ఆతఁడు శాంతిస్వభావుఁ డగుటవలన మానసోద్యేషమును గలిగించుతీవ్రబలక్షణము లేవియు నాలనియందు పాపకట్టకపోవుటచేత క్రొత్తగా చూచివారి కరిఁచు సామాన్యమానవుఁడగానే తోచును గాని యితిరులకంటె నతినియందు విశేష మేమియు కనఁబడదు. కాని, యతనితోఁ గొంతకాలము పరిచయము చేసి యరినివాళ్యము లను వినుచు నతనివర్తనమును గనిపెట్టువారికిమాత్ర మాతనిచేష్టలును మాటలును సమ్మోహజనకములు యతనియందు దనురాగమును శాశ్వతమును గలిగింపక మానవు. ఇట్లతఁడు పూర్వము తన వెంట వచ్చినట్టియు నిప్పుడు క్రొత్తగాఁ జేరినట్టియు పరిమితశీఘ్ము బృందము వెంటనంటి రాఁగా గాలిలీ దేశములోని స్వస్థానియును గూర్చి ప్రయాణము చేయుచుండెను. మెన్సయూవలన జనులు ప్రతీక్షించు చున్నట్లుగా యుద్ధములతోను సేనలతోను తనకుఁ బనిలేదనియు తాను జేయవలసినపని యంతయు తన యుపదేశములచేతను వర్తనముచేతను స్వదేశేస్తులకు పరిశుద్ధ మయినయు తమజీవనమార్గ

మును బోధించుట యే యనియు నతఁ డరణ్యములో నున్నప్పుడే నిశ్చయము చేసికొన్నందున, ఆనిశ్చయమునుబట్టి తాను కేయదలఁచు కొన్నవనిని తా నెఱిగి యున్నదేశమునకుఁ బోయి యెఱిగియున్న వానిలోనే యారంభించుట యధికప్రయోజనకరముగా నుండునని భావించుకొని యాయుద్దేశముతోనే స్వదేశాభిముఖుఁ డయ్యెను.

అతఁడు స్వస్థలమును జేరుటకుఁబోవలసే సకలజనసంక్షోభకర మయిన నైవరీత్య మొక్కటి సంభవించెను. ఆకస్మికముగా జాను రాజ భటులచేతఁ బట్టుకోఁబడి కారాగృహమునకుఁ బెట్టఁబడెనన్నవిషయము వంటిదుర్వాస్తవ త్రోవలోనే యతనిచెవి నోకి కొంత హృదయతాపమును గలిగించెను. అంతేగాని యాడుఁబవార్త వ్రజసన్నిభ మైన యాతనిహృదయమును సంచలించఁజేసి పూనినపుఁనికిఁగిది యాతనిని మరలించఁగలిగినది కాదు. రాజదండనమునకు పాత్రుఁ డగుటకయి జాను చేసినయవరాధ మేదియు లేదు; జానుయొక్కప్రసిద్ధియు జనానురాగకథయు విని, తన ప్రజానురాగబలముచేత పతఁడు ముందేమయినజనసంక్షోభమును ప్రేరేచు నేమో యన్నభీతిచేత హీరాక్షి అంటిపస్ సేవలను బంపి పట్టి తెప్పించి యాతనిని చెఱసాలలోఁ బెట్టించెను. ఘనుఁ డైనయాబోధకుఁ డిప్పుడు రోమనులచేతులలో నున్నందున, ఎప్పుడో యేవేళనో యతఁడు పధిసఁబడుట నిశ్చయము. జనప్రియుఁడయి ప్రఖ్యాతి గాంచిన జనులను శసమార్గమున నడపఁగలయవస్థ తటస్థించినప్పుడు తనకును వట్టిగతియే పట్టవచ్చునని జేనన్న మనస్సులో నప్పడే యూహ కలిగెను. అట్టియూహనుబట్టి తనకు ముందు రాఁబోయెడియాపదలవిషయ మయి యతఁ డంతమాత్రమును సంజేహము పొందనివాఁడయినను, ఆతలం పతనియుద్వ్యమును నకు విఘ్నకారణము కాక జాను కారాబద్ధుఁడయి యుండుటకుబట్టి

పని చేయవారి లేవండనఁ జూను మఱిత శ్రీఘ్రముగా పని కారం భిఁపవలె నన్నప్రత్యాపాము వృత్తిండుటకు హేతు వయ్యెను.

మతాచార్యులదుర్మయములను నిర్భయముగా బయలుపుచ్చుట మొదలగు కొన్ని విషయములలో నొండొరులను బోలి యున్నను, స్వయాప స్వభావములయందును బోధించుటకు స్థలములు మొదలయి పని యోర్పఱచుకొనటయందును బహువిషయములలో జూనువకును జీసస్సునకును మిక్కిలి వ్యత్యాసము గలదు. జూను మహాగ్రవృథా పుడు; జీసస్ పరమశాంతస్వభావుడు. జూను బిగ్గరగా భీమాకటు నినాదముతో ఘోషించెడవాడు; జీసస్ మెల్లగా మృదుమధుర స్వరముతో నుపదేశించువాడు. జూను నిస్సంగుఁడయి విశేషకాలము నిర్జపప్రదేశములయందుఁ గడపుచు వనవాలులలో బోధింప నిచ్చ గలవాడు; జీసస్ సంగశీలఁడయి నిరంతరము జనులతోఁ గలసి మెలిసి వసించుచు బహుజనాకీర్తము లయినజనపదములలో బోధింప నభిలాష గలవాడు. ఇట్టిస్వభావగుణములతో మొట్టమొదట జీసస్ తాను కొంతకాలము వాసముచేసిన కేసర్నాముగ్రామములో ధర్మ బోధము చేయుట కుపక్రమించె. అతనిబోధన వినుటకయి జనులు గుంపులుగుంపులుగా వచ్చి యతనిచుట్టును మూఁగజొచ్చిరి. తాను మెస్సయానని యప్పటి కతఁడు మనస్సులో దృఢముగా నమ్మి యున్నను, తాను జెప్పినదానిని చేసినదానిని పరీక్షించి జనులే గ్రహింపవలెనని కాఁబోలును ముఖ్యు లయినతనపరమాత్మలతో నెవ్వరితోనో దక్క మఱి మెవ్వరితోను జీసస్సు తాను మెస్సయానని బహిరంగముగాఁ జెప్పలేదు. ఐకకంఠ్యముతో నెల్లవారును తన్ను మెస్సయానుగా గ్రహించి విశ్వశింతు రన్ననమ్మిక యతనికివహితము లేక యే యండవచ్చును. అతఁడు త న్నెప్పుడు చెప్పుకోవలసి వచ్చినను

మొన్నయా వని చెప్పకొక పూర్వము, జేనియల్ తనవ్వన్న కర్మములొక
 యాచిన (యీశ్వరధర్మప్రవచనము చేయు) దేవదూతకుఁ జెట్టిన
 “మనవ్యభిక్తిఁ” డన్న పేరును తాను ధరించి “నేను” అనుటకు
 పర్యాయపదముగా “మనవ్యభిక్తిఁడు” అన్నమాటనే తఱచుగా
 వాడుచు వచ్చెను. మాయము మర్మము నెఱుంగక ఋణవర్తనులయి
 యతనితోధను పరిశుద్ధహృదయములతో నమ్మి భక్తితోఁ జేరిన పిన్న
 వయస్సువారైన స్త్రీపురుషులుచూత్ర మప్పుడప్పుడు “నీవే మొన్నయా”
 వని యతనితో ననుచు వచ్చిరి. పూర్వగంధముల ననుసరించి
 మొన్నయా జేనిడ్ సుతతివాఁడయి యుండవలసినందున, మొన్నయా
 యనుమాటకు పర్యాయపదముగా వారాతనిని “జేనిడ్ పుత్రా!”
 అనియు పిలుచుచు వచ్చిరి. జీసస్ తాను జేనిడ్ వంశజుఁడ నన్న విషయ
 మును విశ్వసించినను విశ్వసించక పోయినను, ఆయర్థమునందు వారట్లు
 తన్ను పిలుచుట కామోదించుచు వచ్చెను. అయినను తానుచూత్ర
 మతఁడు తన్నా పేరితో నెప్పుడును జెప్పుకొనక మనువ్యభిక్తిఁ డన్న
 నామమునే తృప్తితో వహించుచుండెను.

తాను జేసెడిహితోధమును విశ్వసించి తన్నునుసరించువారు
 కొంతకాలముపఱకును కొండఱుచూత్రమే యుందు రనియు నతఁడు
 మొదట కే దృఢముగా నెఱుంగును. తనయం దవ్యాజవిశ్వాసము గల
 వారికిఁ గొండఱిచూత్రమే తనసిద్ధాంతములను కూలంకషముగా
 బోధపఱచి మనస్సులొ దృఢముగా నాటింది తా నాకస్మికముగా
 నిహలోకయాత్ర పరిసమాప్తి పొందింది దేహము త్యజింపవలసి
 వచ్చినయెడలఁ దా నారంభించినవనిని తనయనంతరమున దైర్యసాహ
 వములతో నిర్వహించుట కయి వారిని సమర్థులను జేయవలెననియే
 యాతనిపూనిక. అందుచేత జీసస్ పరమాపురుగాను శ్రద్ధాభిప్రలు

గాను నుండెను కొండఱుప్రియశిష్యులను తనవద్దఁ జేర్చుకొని, సంఘమునకు సామూదాయకముగా బోదించునప్పడు చూప శక్యముగాని యధికశ్రద్ధతో వారిని శిక్షితులను జేయవలెనని నిశ్చయించుకొనెను. ఆపనినిమిత్తమై యతఁడు తనబోధనమును విసవచ్చువారివ్యయావస్యభావములను నిర్బుణముగా పరిశీలించుచు, ఎవ్వరిని తన కాంతరంగికులను గాఁ జేర్చుకొనవచ్చునో యెవ్వరిని జేర్చుకోరాదో తనలోఁ దానాలోచించుకొనుచుండెను. ఇట్లాలోచించి కొన్ని నెల లయినతరువాత నతఁ డొకనాఁడు తై బీరియన్ నర స్త్రీరమునందు నడుచుచు తన బోధము నావతకు విసవచ్చుచుండెడివా రయిన యచూయకు లగు బెన్ద్రవాండ్రు కొండఱు చేసెను పట్టుదుండఁగాఁ జూచి వారిని చేరఁబిలిచి “మిత్రు నావెంట రండు. నేను మీమ్ము చేపలను గాక మనుష్యులను పట్టువారిని గాఁ జేసెదను.” అని చెప్పఁగానే వారు తత్క్షణమే తడుపడవలను వలలను విడిచి యాతని వెంటఁ బోయిరి. ఈప్రకారముగాఁ జేర్చుకొనఁబడిన ముఖ్యశిష్యులనామకథనాదులు యుక్తస్థలమునందు విరహింపఁబడెను. అతఁడు తాను ప్రియశిష్యులను గాఁ జేకొన్నవారికి విశేషశ్రద్ధ వహించి బోధించెను, సామాన్యముగా తనవద్దకు వచ్చువారి కండఱికిని మానక స్వకాలములయందును బోధచేయుచునే యుండెను ఆతఁడబోధనాశక్తినిబట్టియాత్రమే కాక రోగులను స్వస్థపఱిచెడి యద్భుతశక్తినిబట్టికూడ నాతనిఖ్యాతి శీఘ్రకాలములోనే చుట్టుపట్లదేశమునం దంతటను వ్యాపించెను. అందుచేత చేరువనుండియు దూరమునుండియుఁ గూడ నానూతనబోధకునిబోధవిచుటకును వ్యాధులను నివారణము చేసికొనుటకును జనులు రాఁదొడఁగిరి. గాలిలీ దేశమునం దంతటను బయట జెహూసలేమునగరము వఱకునుగూడ కొంతకాలములో నాతనికీర్తి వ్యాపించెను. కొలఁది

సంఖ్య గలయాపులతో మొదట జీసస్ కేవలముగ్రామము ప్రవేశించి ధర్మోపదేశము చేయు నారంభించినను, కొన్నిమానములు గడిచునప్పటి కతః షక్కడకుఁబోయినను జను లతనినిగూర్చి యద్భుత కథలను జెప్పకొనుచు వెంటఁ బడఁజొచ్చిరి.

లోకములో జన్మభూమి యెట్టివారికిని ప్రీతులను మైనదికదా! అతః షక్రపకారముగాఁ గొంత కాలము తనకడపటివానస్థల మైనకేవలముగ్రామములో బోధచేసి పేరు పొంది తనజన్మస్థలమును జూడ వలె నన్నవాంఛ పుట్టుగా బయలుదేటి త్రోవపొయ్యెను గలగ్రామములలో బోధచేయుచు తుద కొకనాడు నాజరెత్ గ్రామము ప్రవేశించెను. అవలకే యతనికి రీతిలత యాస్మాంతములయం దంతటఁ జల్లుకొనెను. తమగ్రామములో నుద్భవించినవాఁ డొకఁడు బైలుదేటి ప్రవక్తయయి యెల్లయెడలఁ బ్రఖ్యాతి గాంచుచున్నాడని విన్నమాత్రముననే యెల్ల వారికిని సంతోషము పట్టరాకుండునుకదా! అట్టివాఁడు తమయం దాదరించు గలవాఁ డయి మరల తమ గ్రామమునకు వచ్చి వాక్సభాధారలను విదచల్లఁ బోవుచున్నాడని తెలిసికొన్నప్పుడు తద్బోధామృతరససానము చేసి యానందపరవశులము కావలె నన్నబుద్ధి యెప్పుడె మనస్సులలో నుదయింపకుండును? అది యతఁడు పుట్టివెరిగినస్థల మగుటచేత నాజరెత్తు గ్రామములోనివారందఱు నాతనిని చక్కఁగా గుర్తెఱుఁగెదును; అబ్బకాలముకిందటనే స్వగ్రామమును విడిచిపోయిన యతః కింతిలో నాకస్మికముగాప్రసన్నుఁడగుటఁ జయి మరల స్వజనమును జేరవచ్చుచుండెను. అట్టిస్థితిలో నామహాపురుషునికి తమ గ్రామము జననస్థానమై ధన్యత గన్న దన్న గర్వముచేత తద్ద్రామవాసు లెవ్వ రద్భుత ప్రమాదమగ్ను మానసులు కాకుందురు? జీసస్ చేసిన యద్భుతచర్యలనుగూర్చి యావఱకి

వినియోగపడుచేత నతడు తను యెడల సాధికారవాసురాగములు చూపి తను గ్రామమున మఱిత యధికముగా నత్యధ్యుత కార్యములుచేసి తన్నుండఱు సంతోషపెట్టు నని యాగ్రామవాసు లెల్లరు నెదురుచూచుచుండిరి. అందుచేత జీవన్ స్వగ్రామము చేరఁగానే నాజరెత్తుగ్రామనివాసు లందఱు నాతనిఁ జూడవచ్చిరి. „అతివరిచ యాడవజ్ఞా,, యను న్యాయముచేత పూర్వపరిదితు లనేకు లతనిని తమవాఁడే యన్నయనాదరభావముతో చురుకఁగా జూదియు నుండురు. పేరు పెంపు లేని యతని కుటుంబస్థితినిచూర్చి యందఱు నెఱిగినవా రగుటచే స్వగ్రామమున నెతని కంతగౌరవము కలుగక పోవుట వింతగాదు. ఆతని తల్లిని తోఁబుట్టువులను బావలను కన్నుల యెదుట నిత్యమును జూచుచుండెడివా రతనిని డేసిక్ రాజవంశజుఁగా నెట్లు భావించి నమ్మానింపగలుగుదురు? ఇతరులమాట యటుండఁగా తుద కతని కుటుంబమువారే యచ్చట నతనిని ప్రవక్తముగా నంగీకరింపక ప్రతిపక్షు లయిరి. పూర్వస్నేహితులు పూర్వపరిచయముతోనే యాతని సమీపించి తన్ను విడిచిపోయిన తరువాత నాతనియందుఁ గలిగిన గొప్పమార్పును గనిపెట్టలేక పూర్వపురితినే కక్షల ప్రశ్నలను వేయఁ జొచ్చిరి; ఎల్లవాడును చరవుతో ముందుకు వచ్చి యితని స్థలములలోఁ జూపిన వింతలను దనుకుఁ జూపుమని పీడింపఁ జొచ్చిరి. నాఁడు తాను దేవాలయములో నుపదేశము చేయుట కయి యేర్పఱుపఁబడిన సమయము సమీపించకముందే యతఁడు స్వగ్రామ వాసులు తన బోధనలయందు భక్తివిశ్వాసములు కలవారు కారనియు తనచేత నేప్రా యిద్రజాలములు చేయుచి వేడుకచూచి యాసందింపఁ జూచుచున్నారనియుఁ దెలిసికొనెను. ఆవఱు కారనిని జూచి యుండినివారు మాత్రము గౌరవసూచకము లైన శీతలవాక్యములతో

నాతని నాదరించి యభినందించిరి. జీసస్ నాఁడు దేవాలయములో
 ప్రసంగము చేయుటోపుచున్నాఁడని యూరంతటను దెలిసివంతున,
 ఉపాసనాసమయమునకు ముందే యచ్చటి చిన్న దేవాలయ
 మంతయు జమలతోఁ గ్రక్కిరిసి పోయెను. సాధారణముగా చదివెను
 ప్రార్థనలును ధర్మశాస్త్రవచనములును ముగిసిన తరువాత జీసస్
 పూర్వప్రవక్త యైవయ్యయాయొక్క గ్రంథములోనుండి “ఈశ్వ
 రుఁడు బీదలకు శుభవార్తలను బోధించుట కయి నన్ను పిలువ్చుచున్నది” అన్న
 వాక్యము నందుకొని యానీకరణమును జదివి ముగిసి, ఆవిషయ
 మునే తన ప్రసంగములో ననువదించి తానాప్రవక్తల వాక్యము
 సత్యమగునట్లుగా శుభవార్తను శాంతాత్ములకు బోధించుటకును
 భగ్నులౌదయులను స్వస్థపఱుచుటకును శోకార్తులకు దుఃఖశాంతిచేయు
 టకును సర్వజనాదరణీయ మైనయీశ్వరవాక్యమును బోధించుటకును
 వచ్చితినినియు, ఈశ్వరాజ్ఞకందఱును బద్ధులైయెల్లవారలహృదయముల
 లోను కారుణ్యమే రాజ్యము చేయుకాలమువచ్చి నప్పు డెల్లవారును
 భూతలస్వర్గములును ననుభవించురనియు, ఉపస్థాపిత నారంభించెను.
 ఈప్రథమవాక్యములు సర్వజనులకును కర్తరసాయనముగా నున్నం
 దున, దేవాలయములోనివారందఱు నొండొరుల మొగముల వంకఁ
 జూచుచు “ఇతఁడు జోసెఫ్ కొడుకు కాఁడా? అంతకాలము వశ్యునిగా
 నుండి మనలో నివసించినవాఁ డింతలో నిట్లు ప్రసంగించఁ గలుగు నని
 యెవ్వరొహించఁ గలరు?” అని యతని జ్ఞాపూర్వ జోచ్చిరి. ఇట్టివిధ
 ముగాఁ గొంతసేపు ప్రసంగించి తరువాత జీసస్ మతిమొక ఫోరణికి
 దిగెను. అతఁ డక్కడకుఁ బోయిన యుద్దేశము వారిని దిద్ది బాగుచేయ
 వలె ననియే కాని ప్రీతివాక్యములు పలికి వారి సంతోష పెట్టి

తాను మెప్పుందవలయునని కాదు. పృథ్వీమయుక్త పూర్వభాగమునం దతఁడు సూచించిన భావిమహోత్సవమునకు హామీపట్టకు మార్గ మేదో యిష్టము విశదముగాఁ దెలుపవలెను. సాధ్యమైన యెడల వారేయేవిషయములలో తప్పుదారులు త్రొక్కుచున్నారో, ఆలోచించుటకును ఎత్తిచుటకును యోగ్యములైన యుత్తమ మార్గములేవైనా, చూపి వారికన్నులు తెరిపుట కర్తవ్యమై నందున, నతఁ డిష్టము లేనవారు సంస్కరించుకో వలసిన దోషములను జూపి సంస్కారమార్గముల నుపదేశించ నారంభించెను. మార్గోపదేశ్య యయి తాను ఘర్షణముల నుపదేశించు చున్నప్పుడు లేన పూర్వవారి చితులు తన్ను స్వార్థము చూప వచ్చిన గర్వితునిగా భావించి యసూయాగ్రస్తులయి యున్నారని వారిచేష్టావికారాదులవలనఁ గనిపెట్టి, లేకమును సంతోషమునక యతఁడు తా నప్పు డుపదేశించు చున్నవాక్యములు లేనివి కావనియు తనలోపల నుండి పలికించు చున్న యాశ్చర్యమనివాక్యము లనియు దృఢముగా భావించి మఱిత యుత్సాహముతో “మీస్థితి చూడఁగా , నైద్యుఁడా ! ముందు నీ రోగము నీవు కుదుర్చుకొమ్ము, ఆన్న పూర్వపు సామెత నాకు నర్థము వచ్చుచున్నది.” అని చెప్ప నారంభించెను. జనుల కారని మాటలు దుదించక పోఁగా వారు “ఇటు గెలిచి రచ్చ గెలుపుము. ముందుగా నీపని నిక్కడ నారంభింపుము. నీమహిమల నిక్కడఁ జూపి, తన్నూల మున వచ్చెడి పీఠి నీవానస్థల మయిన యిక్కడ నుండి యితరస్థలము లకు వ్యాపించునట్లు చేయము.” అని యేవేలైనా పృథవింపఁజాగిరి. ఆమాటల కతఁడుకోపనడక వినయముతోను విచారముతోను, తాను మహిమలను జూపి ప్రజలకు వినోదపెట్టుట కయి యుత్కండికు, రారే దిని తెలియఁ బలికెను. అతఁ డప్పుడు జేయుచుండిన యుప

దేశము దైవాదేశ ప్రతిత మనియు నీశ్వరసందేశ మనియు వారి మనస్సులలో నాదరము కలుగలేదు. ప్రవక్తగా నతఁడు స్వగ్రామమున కేదో గొప్పతనమును సమకూర్చు వలయు నన్నదిత దప్ప వారి మనస్సుల కన్యదీంత తోఁవలేదు. అట్టి సమయములో జీసస్ మరల నందుకొని “ఒక్క స్వదేశమునఁ దక్క మఱియొక్కడను ప్రవక్త గారవము పొందకుండఁడు” అన్నలోకోక్తి నుచాహరించి, ఈశ్వర రాజ్యమను భూమి మీఁద వ్యాపింపఁ జేయుటకంటె సోత్కృష్టతనను వారెక్కువగాఁ జూచుకొనుచున్నంతవఱకును తాను వారిలోఁ గలిసి పనిచేయుచున్నందుట న్యర్థమని వారికిఁజూపఁ బ్రయత్నించెను. అతఁడు నిర్భయముగాఁ బలుకుమాటలు వారి కంతకంతకు కర్ణకఠోరములుగాఁ దోచుచురాగా “ఇతఁడు మరలను తిరస్కరించుచున్నాఁడు” అని యొకఁడును, “ఇతఁడు మనకు ప్రవక్త కాఁడు. మరలను యోగ్యులనుగా భావింపఁడు” మనకొఱకు మహిమల నేమియుఁ జూపఁడు” అని మఱియొకఁడును, పలువురు పలువిధములఁ దమలోఁదాము గునగునలాడఁ జొచ్చిరి. జీసస్ వారి మనోగతములను ముఖచేష్టాదివికృతులను స్పష్టముగాఁ జూచియు జాకక యెప్పటిఘోరణినే ప్రసంగము సాగించి యీశ్వరదృష్టియందు తనవాగునువరులు నన్నభేదము లేక యందఱును నచూచులే యనియు తానునల్ల కల్లీతానందన్నత్వాదులగు ప్రాపంచిక చంచలౌన్నత్యములను పాటింపక తన్నెవ్వరు జ్ఞాన కాంతులును దీనులునయి సమీపింతురోవారి చిత్తోపశాంతి కయి ముందుగా శ్రద్ధ చేయవలయు ననియుఁ జూపుట కయి కొన్ని యుపమానములు తెచ్చెను. ఆయుపమానములు తమ్ము లాఘవపఱుచుట కయి తెఱచిన వని దురహంకారు లయిన యా నాజరెత్తు గ్రామీవాసులు భావించుకొన్నందున వారి చెవుల కవి దుస్సహము

లయొక్కను, అంతేకాక యింతవఱకును తమయూర తక్కువగా బ్రతికిన వడ్లంగి కొడుకు వచ్చి తమవర్తనములో తప్పులు పెట్టి తమకు మార్గోపదేశకుఁడు కానా యన్నదురభిమాన మొకటికూడ వారి మనస్సులను ఒట్టుకొనెను. ఈ రెండు కారణముల చేతను వారు పూర్వభద్రతలో నాతని ప్రసంగము కలిగించిన సంతోషమును గింతోషమును మఱచి యాతని యుపదేశమును విననొల్లక యల్లరిసాగించిరి. ఈవిధముగా సంతకంతకు మూర్ఖత్వము ముదురఁగా వారు దొమ్మిరేగి దార్జ్వల్యమున కారింభించి కాఱు లఱచుచు నాతనిమీఁదఁ బడి ఆతనిని దేవాలయములో నుండియు గ్రామములో నుండియు దూరముగా నీచుకొని పోయి యొక కొండకొని కెక్కించి యక్కడనుండి తలకిందుగా కిందకిఁ బడఁద్రోచి చంపఁ జూచిరి. అతఁ డప్పటికిని వారి కోపమునకు భయపడక కఠిరోక్తులాడక శాంతిచిత్తుఁడయి నిశ్చలఁడయి యూరకుండెను. పర్వతాగ్రమునకుఁ గొనిపోవులోపల వారి కోపము కొంతశాంతి పొందినందుననో, ప్రాణదానమునుసహితము వేడక నిశ్చలచిత్తముతో నహనమునియున్న యాతనియూకారమును జూచిన మీఁదట తాలిపుట్టినందుననో, వా రాతనిని క్రిందికిఁ బడఁద్రోయక కొండకొమ్మన దిగవిడిచి తమదారిని తాము గ్రామమునకుఁ బోయిరి. జీసస్ స్వగ్రామమునకుఁ బోవుట కిదియే కడపారి.

స్వగ్రామమున ఇరగిన యాయువమానము వలన సతఁ డణుమాత్రమును నిరుత్సాహుఁడు కాక గొప్పచారి కెవ్వరికి నిటువంటి గతి పట్టుట వింతగా ధనియు సేటువంటి ప్రవక్తయు స్వదేశమున గౌరవింపఁబడఁ డనియుఁ దలఁచుచు తురల కేపర్నాము గ్రామమునకు వచ్చి, అక్కడి జనులు తన కనుకూలుగుగా నున్నందున వారికి తన మతమును బోధించుచు, చుట్టుపట్టులగ్రామములకు మతివ్యచార

రము గిమిత్తములు సంచారిములు చేయుచు వచ్చెను. ఆకాలములో విశ్రమవాసర మయిన యొక్క శనివారము నాడు దక్క జను లొక్కచోట కూడఁబడుట సంభవింపకుండెను. అదివసమునందు మాత్రము పల్లెలలోనివా రందఱును తమగ్రామ దేవాలయముగో నొక్కటిగా చేరుచుండిరి. అది వజ్రయముగాఁ జేసికొని జీవన్ విశ్రమ వాసర మైన యాదినమునందే దేవాలయములలో జనులకు పూర్వ సిద్ధాంతములతోడి పాటుగా తన మాతన సిద్ధాంతములను నహితము బోధింప సాగెను; ఉపాసనానిమయమునం దితఁడు దేవాలయము లకుఁ బోయి ప్రార్థనలు ముగిసిన తరువాత తాను లేచి నిలుఁబడి యర్చకుఁడు చదువుట కయి ధర్మవాక్యములు గల ప్రమాణగ్రంథ మును చేతి కియ్యగా నందుండి కొంతభాగము చదివి యందులో నుండియే యొకవాక్యమును తనప్రసంగమునకు మూలసూత్రము నుగా గ్రహించి తన యభిప్రాయములను వివరించి చెప్పుచువచ్చెను. అతఁడు చెప్పిన యభిప్రాయములను ఖండించి వివాదపడుట కయి యాపల్లెలయందు విద్వాంసు లయిన ఫారీసీలు లేరు. అందుచేత జెరుసలేము నగరమునందు వలె నతనిబోధన కక్కడ ప్రతిఘట నేమియు లేనందున, జనులొకఁడు చెప్పినది యెల్లను శ్రద్ధతో విను చుండిరి. అతఁడు చెప్పెడు పరిశుద్ధనీతివాక్యములు దుష్పండిత్యదూషి తములు కానివారి నిర్మలమనస్సుల కాహ్లాదజనకము లయి వారిహృద యాంతరాళమున శిలాక్షరములవలె నాటుకొను చుండెను. అతి సాంక్షిప్త్యము చేతను స్థలవేదాంతశ్రవణములచేతను వారిబుద్ధులు చెడ నందున, కిపట మెఱుంగక సత్యసంధు లయి సంశయార్తము లయి యున్నయాజానపదులు సామాన్యజ్ఞానమువలనఁ దెలిసికోఁ దగిన యాతఁ డుపదేశించు సత్యముల నావరించి యాతని బుద్ధికి

నీతికి నద్యుత్పత్తి యాతనిని పోతాహుడును వచ్చిరి. అతఁడు చెప్పినదెల్లను చక్కగాఁ జెప్పెననియు, అతఁడు చెప్పినవి నుంది హేతువులనియు వారిమనస్సులకు తోచుచుండెను. వారసిగినకఠిన ప్రశ్నలకునహిత మతఁ డనాయాసముగా సమత్తరములను జెప్పి వారికి నంశయనివారణయుఁ జేయఁగలుఁగఁచుండెను. అందుచేత నా పూంతములయందలిగ్రామ్యప్రజల కౌతూహలములయం దఃకంఠకకు ప్రమాణబుద్ధి దినదినవర్ధమాన మగుచు వచ్చెను. తనయందు జనులకు విశ్వాసము పెచ్చినకొలఁదిని స్వాభావికముగా తేవస్సునకును తనయందు విశ్వాసము పెచ్చెను. అతఁ డిట్లు మొట్టమొదట ముఖ్యముగా కేవలముగ్రామములలోనే బోధచేయుచు వచ్చినను కొన్ని మానవులు గడదినతరువాత నితరస్థలములకును తఱచుగాఁబోయి బోధచేయ నారంభించెను. సమీపస్థలములనుండి యాతని యుపదేశములను వినవచ్చినవారనేకులు తృప్తులయి యాతనిని తమ గ్రామములకు వచ్చి తమమిత్రులకును బంధువులకునుగూడ బోధ చేయుమని వేడుచు వచ్చిరి. కొంతప్రసిద్ధి కలిగినతరువాత సతఁ డెక్కడకుఁ బోయినను జనులు మూఁకలుకూడి యాతని ధర్మోపన్యాసములను వినుటకయి విఱుగఁబడుచు వచ్చుటయేకాక, ఉపన్యాసావసానమున ప్రతిగ్రామమునను తమవ్యాధులను కుదుర్చుకొనుటకయి రోగులునహితము పోగఁగనుచు వచ్చిరి. ఆరంభదశయందతఁడు బోధ చేయుచు వచ్చినప్రదేశమే మిక్కిలి పరిమిత మయినది. టైబీరుసు సరస్సుసమీపమునఁ గొన్నియందుడలదూరమువఱకుమాత్రమే యతఁ డప్పుడు సంచారము చేయుచు వచ్చెను. అతఁడు మొట్టమొదట తన ధర్మబీజమును నాటినది యీదిన్నభాగమునందే. అతఁడు ప్రవ్రథమయిన చేయుచు వచ్చిన స్వతులబోధము తనముఖ్యస్థాన మయినకేవ

ర్నాముగ్రామమునకు చుట్టుపట్ల గడియరెండుగడియలప్రయాణములో నున్ననాలుగొండు పల్లెలలోనూత్రమే. ఆతఁడు తనయారికి మిక్కిలి చేరువగా మన్నవ్వియు పీరాడ్ అంటిఁనకు వానస్థాన మున్నట్టియు పై బీరియన్ పట్టణమున కై నను పోయి యుండినట్లు కనఁబడదు. అంత రంగమును బాధించుచున్న వ్యాధులనుమాత్రమేకాక బహిరంగ మును బాధించుదేహవ్యాధులను గూడ స్పష్టపఱచు సామర్థ్యము కలవాఁడగుటచేత, జీనన్ చేయుధర్మబోధను వినుటకును వ్యాధులను కుదుక్కుకొనుటకునుగూడ జను లాతరియొద్దకు వచ్చుచుండి దని యీవఱకే సూచింపఁబడెనుగదా! కేవల్రాముగ్రామమునకు మరల వచ్చినతరువాత నొకవిశ్రాంతివిశ్రమునం దతిఁప జేవాలములో బోధించు చుండఁగా దిన వచ్చిన జనసమూహములో నుండి మతిచెదరినవాఁడొకఁడులేది విలువఁబడి భయంకరముగా రణరూప్యంలో నణవ మొదలుపెట్టెను. అల్లకల్లోలముగా నుండి మతవిషయకమున యుద్దేశము దేశమునా దంతటను వ్యాపించియున్న సమయముల యందు మతావేళముచేత దుర్బలదిత్తు లనేకులు చిత్తచాంచల్యము పొందుట వింత కాదుగదా! గ్రామదేవతల యుత్సవములయందు తప్పటలచప్పుడు చెవిని బడినమాత్రముచేత మతోన్మాదముచేత నొడళ్ళుకుఱచి యత్తువారుపూనిన దని యవ్యక్తప్రలాపములు చేయుచు సినము లాడువారిని మన మీ దేశమునందునపిత మొకటిని జూచుచున్నాముకాము? ఇట్టిస్థితిలో దేశచందంతటను నుత్తోభము కలిగియున్నప్పు డట్టివారెక్కడఁగయినను బతులుదేశవచ్చును. అప్పుడు జీనస్థు బోధించుచుండినవాక్యములు చెవిని బడినప్పు డాకస్మికముగా నొకనికి మతిభ్రమణము కలుగుటచుబట్టి చూడఁగా నాతనివాక్యములు వినువారలహృదయముల కెక్కి వారి నానందపరచాత్ములను జేయు

శక్తి కలవయి యుండినట్లు స్పష్టమగుచున్నది. ఆకాలమునం దొక్క మతీభ్రమణమునుమాత్రమే కాక యనేకము లయినయితర వ్యాధులను నహితము పితాచావేశముల కారోపించుట సర్వసామాన్య మయి యుండెను. అక్కడిమాట యేల? ఈకాలమునం దీదేశములోనహితము తమయింట నెవ్వరికయిన వ్యాధి సంభవించినప్పుడు పామరులు సాధారణముగా వైద్యురియింటికి బరుగెత్తుటకంటె ముందుగా సోద చెప్పవానియింటికి బరుగెత్తుచున్నారు. ఆకాలమునం దక్కడ నెల్ల వారికిని దయ్యములయందు గట్టివమ్మక ముండుటనుబట్టి మతభ్రాంతులయి యున్నవారునహితము కొన్నిసమయములందు తమకు పితాచములు పూనినవరి తలఁచుకొని యసంబద్ధప్రభావములు చేయుచుండుట గలదు. ఆవిధముగానే యాధర్వోపన్యాసనమయమునం దొకఁడు మతోన్మాదముచేతఁ దన్నుమఱచి తానేదోదయ్య మయినట్లు భావన చేసికొని “నాడరెత్తుగ్రామవాసి వయివజీవసా! నీహిమా కేమిపని? నీవు మమ్ము నాశనముచేయ వచ్చినావా? ఓపరి శుద్ధుఁడ వయినదేవునివాఁడా! నిన్ను నే నెఱుఁగుచును.” అని ప్రలపింప నారంభించెను. దయ్యులయ నూర్చినవమ్మక మాకాలపువారి కందఱికిని మన్నప్లే జీసస్సుకఁగూడ సుంకి యుండవచ్చును అప్పుడు జీసస్ సాదిత్వోన్నత్యనివంక తెప్పివాల్పక తేజిపాఱఁ జూచి “ఇక మాటాడక వానిని విడిచి వెలువలికి రా” అని గంభీరస్వరముతో నాజ్ఞాపించెను. పిశుగుపడునట్లు పలికిన యామాజ్ఞావచనము లాతని వాఁడిచూపులతోడఁగూడ సునిశితబాణములవలెఁ దిన్నగాఁబోయి యాభ్రాంతాత్మునిహృదయములయందు సూటిగా నాటి వానికోరడఁచినందున, తత్క్షణమే నాఁడు ప్రేయట మాని యూరకుండెను. అతఁడతఁడ కురక వదరుచున్నవాఁ డాతని మాజ్ఞాబలముచేత నొక్క

సారిగా వాకట్టు కట్టివట్టు మూకీభావము వహించుట చూచి యచ్చట నున్నవా రందఱును పరమాశ్చర్యరసమగ్నమానసులయి యతనికి దయ్యములను వదల్పఁ గలయద్భుతప్రభావ మున్నదని భావించిరి. ఇంద్రియోద్దేగముచేత మనస్సులను తాము వశపఱుచుకో లేక యన్వేషమానను లై యుండువారిని వ్యవృతఁ జిడి ముక్కుతసామర్థ్య మారని వాక్యములయం దుండినదనుటకు నందఁరూము లేదు. జీవస్సున కొకవేళ పిశాచావేళ యునందు నమ్మకము లేక యుండినయెడల, అన్వేషదిత్తునికి మరల చిత్తస్వేచ్ఛయు కలిగిండుట కది తప్ప వేఱుమార్గము లేదని భావించి యుండునను సతఁ డప్పుడు వానిలోపల నున్న పిశాచము వాఙ్మాపించినట్లుగాఁ బలికి యుండునచ్చును. ఈకార్యముతో సతఁడు పిశాచముల నుచ్చాటనముచేయు ననియు నమస్త వ్యాధులను నివారణము చేయు ననియు లోకప్రవాద మొకటి మొట్ట మొదట చుట్టుపట్ల పుట్టి క్రమక్రమముగా దేశమునం దంతటను వ్యాపించెను. జీవన్ మనోవ్యాధులను శరీర వ్యాధులనుగూడ నివారించె నని తల్చివ్యులచే ననేకావ్యుతి కథలు చెప్పఁబడి యున్నవి. బహువిషయములలో దేశరోగ్యము ముఖ్యమై ననునరిదియే యుండును. చింతలచేతను భయములచేతను మనోవ్యాధులచేతను జనులుతఱుడుగా దేహవ్యాధు లొంది బాధ పడుదురు; అట్టి మనోవ్యాధుల తలు తోలఁగుట చేతను రోగము కుదురు నన్నద్భుతవిశ్వాసముచేతను గూడ బహురోగములు ముందు లేకయే నివారణము లగును. శిశుల మధురోక్తులలో కర్ణరసాయనముగా ధర్మోపన్యాసములు చేసి జనుల హృదయములను కరగించి చల్లచటిచెడి హృత్తాపహరకమైన నమ్మోహనశక్తి జీవపునర్ద మున్నందున, తమ్మాలమున ననేకులకు మన సాన్నిధ్యమును కలిగించి రోగనివారణముచేసి యుండుట యాశ్చర్య

కరము కాదు. ఆయనను జీవన్ముచ్చేసిన రోగనివారణమును గూర్చిన యద్భుతకథాంశరము లనేకములు కర్ణాకర్ణిని వ్యాపించినప్పుడు క్రొత్త క్రొత్త కొడుకులువేసి పెంపొంది లేఖకులపద్దకు వచ్చునప్పటికే చిలవల తోను పలవలతోను మొకటఁబూచినవారు గుఱుతు పట్టలేనంత మహా వృత్తులుగా పెరిగి యుండవచ్చును. ఈమానసిక సృష్టియం దెంత సత్య మున్నదో యిప్పుడు నిశ్చయముగాఁ జెప్పఁజాలముగాని యాకాలపువారిలో మాటమాత్రముచేతనే మంత్రించి నట్లు రోగ నివారణము చేయఁగల యచూనువశక్తి జీవన్ముచ్చకుఁ గలదన్న పశ్చాత్తాపముండిన దనుటకు సందేహములేదు. దీని కొక్క నిదర్శనమును వినుఁడు. జీవన్ముచ్చునాఁడు కేవలముగ్రామములో నొకయింట ధర్మ బోధము చేయుచుండఁగా నాతని వాక్యచుర్రపాసము చేయవలె నన్నకాత్మాహులముతో చూఱులకొలఁచి జనులు మూఁగి పైకినుక చల్లినఁ గ్రిందరాలనంత దట్టముగా నిల్లంతటను గిక్కిరిసి యుండిరి.

ఆతనిరోగనివారణకఫలము విన్నచాట నలుగు రాసమయము నందుపార్శ్వవాయువుచేత బాధ పడుచున్నయొకరోగిని మంచము మీఁద మోచుకొని యాయంటిద్వారముకడకు వచ్చిరి. తీర్థప్రజవలె మూఁగియున్న యాజనులను తొలఁగఁద్రోనిలోపలికిఁబోవుట దుష్టు మగుటచేతను ప్రసంగమును ముగించి జీవన్ముచ్చునొక పద్ధతివలనను వేది యందునంత సహనము లేక యత్యాతులై యందుచేతను తామె యాతని మఁడుగా సంజర్జించి స్వస్థులుకావలె నన్నవేగిరపాటు చేతను వెలుపలినుండి నిచ్చెన వేసికొని యింటి నడికొప్పుమీఁదికి వారారోగితో నెక్కి యేలారుననో యింటికప్పు కొంత తొలఁగించి దారిచేసి యానందుఁడొక తాగ్రభ్యుకట్టి యారోగిని మెల్లగా జీవన్ముచ్చు

కూర్చున్న చోటికి దివిరి. ఈప్రకారముగా నడుచువచ్చి తన పృథం
గమునకు విఘ్నము కలిగించినందున కెంత మనస్తాపము కలవాఁ
డైనను, రోగిని రోగిబంధువులకును దనయందుఁ గల విశ్వాసమున
కద్యుతపడి తననిమిత్తమై వారంత క్రయపడి రోగిని తన పాదముల
కడఁ జేర్చినందున కయి జాలిపూని యత్యాదుఁడై తన వంక సపే
క్షతో దీనముగాఁ జూచుచున్న రోగివంక శీతల దృష్టితోఁ జూచి తీసెన్పు

నీపాపములు తమింపఁ బడినవి" అని తానే పాపక్షమాధికారియైన
 ట్లధికార వాక్య మొకటి పలికెను. ఆకాలమునందు యూదు లందఱును
 రోగములు పాపఫలము లని నమ్మియుండిరి. ఆరోగినహితము
 దేవునియొడఁగఁ దానెదోయపచారము చేసియుండుటచేత దేవుఁడా
 పాపమునకు శిక్షగాఁ దనకారోగమును గలుగఁ జేసెనని నమ్మి
 యుండెను. జీన్స్ పాపమునకు ఫలముగా రోగములు వచ్చునని నమ్మి
 నను నష్టకపోయినను, అట్టి నష్టకము గలరోగి కతివేగముగా
 హృదయకాంతిని దైర్ఘ్యమును గలిగించుట కామాటనక్కఱుమఱి
 యేదియు కార్యకరముగా నుండ దని యెఱిగినవాఁడై వానితో
 నీపాపములు తమింపఁబడినవని పలికెను. ఆమాటలువిని యక్కడ
 నున్నవారిలోఁ గొందఱు "పాపముల తమిండుటకు మనుష్యుఁ డంత
 టివాఁడు? దేవుఁ డొక్కఁడే యాపని చేయఁగలవాఁడు. దేవుఁడనవల
 సిసమాటలు తా ననుట దోషముకాదా?" అని తమలోఁ దామను
 కొని యెుండ్వారుల మొగములవంకఁ జూచుకొనుచుండఁగా జీన్
 స్సాతాడకనిపెట్టి సమయోచితబుద్ధిగలవాఁ డగుటచేత లేకమాత్రమును
 సంశయింపక తా నన్నవాక్యములో నొక్కయక్షర మైనను మరలించు
 కొక తాను భగవత్ప్రేరణమువలనఁ బనిచేయుచున్నట్లు మనస్సులో
 సంపూర్ణ విశ్వాసము గలవాఁడై యుండుటచేత దైర్ఘ్యముతో "నేనీ
 వాక్యములను దేవునియాజ్ఞ చేతఁ బలుకుచున్నా ననియు, నేను
 జెప్పెడిదానిలోను జేసెనుదానిలోను సర్వములోను దేవునిచేతనే
 నడపఁబడుచున్నా ననియు, మీరే తెలిసికోఁ గలరు" అని పలికి
 రోగివంకఁ దిరిగి "తే. నీమెత్త నెత్తుతోని నీయింటికి వడపు,, అని యధి
 కారస్వరముతో నాజ్ఞాపించెను; ఆమాటలతో వాఁడు చివాలునలేది
 తన బట్టలు పట్టుకొని యెల్లవారు నడ్డుతపడఁజుట్టుగా నడిచిపోయెను,

మానసికములైన పాపరోగములనే రూపుమాపగల యద్భుత సామర్థ్యము గల మహాపురుషునకు శరీరరుజులను బోగొట్టగలకత్తి యున్న దన్న హేతువుచేత సూతనమహిమరాదుగాని యొక్క-యాతని విషయమున దేవుడేర్పడిచిన స్థిరము లైన మన్తధర్మములు మాత్రమే వనుమాట మాత్రము విశ్వాసపాత్రము కాదు. చివను బయిని బేర్కొన్నరీతి యుత్సాహవాక్యములవలనను రోగులమనస్సులలో నట్టి వాక్యములు కలిగించిన ధైర్యవిశ్వాసముల వలనను రోగు లనేకు లాతనిమాటమాత్రమున వ్యవస్థను బొందియుండురు.

అయిదవ ప్రకరణము.

పాపులయెడఁ జూపిన యాదరము, సరస్త్రిరవ్యవచనము.

జీవన్ మైత్రీయన్ సరస్త్రిరమునా దున్నకేపర్నాము మొద
లైన గ్రామములలో ప్రవచనము చేయుచుండిన కాలమునందు జను
లారఁడు బోధించిన వంతయు గ్రహించఁ గలిగినను లేకపోయినను
చెప్పినది వినుటకు చూర్తియు శూన్యము గుంపులుగా వచ్చి విని యానం
దించుచు నారఁడు చెప్పినదానితో నేదైనఁ దా మావఱకు నమ్మిన
దానికి విరుద్ధముగా నున్నయెడల కుపితులయి యనిష్టమును సూచిం
చుచు నుండిరి. సాధారణముగా జనులు లఘుమనస్కులు; లఘుమనస్కు
లెవ్వడును దుర్బలమానభూయిష్టములు. అందుచేత వారు తమమన
స్కులు ద్వేషముతోను దుశ్చింతలతోను పూరితము లయి యున్నను,
వండితగాములు ధరించి శిష్టులుగా పరిగణింపఁబడువారు విధించిన
బాహ్యకర్మలను మీఱక నిత్యమును యథావిధిగా ననుష్ఠించుచు
వచ్చినవఱకును నమస్తమును వానితోఁ బరిశుద్ధము లగునని నమ్మి
యుండిరి. 'దారచిత్తః జైవజీవస్సు బోధించెడి సర్వజన సమాదరణీ
యము లైన యుత్తమధర్మముల తత్త్వమును గ్రహించి యనుష్ఠించు
టకుఁ గావలసినంత జ్ఞానజేజస్సువారి హృదయములలో లేదు. అందు
చేతఁ దమలో నేర్పడియున్న యల్పవ్యవస్థల సత్క్రమించిన గురుపిర్ని
ము లన్నియు వారి గృష్టి కవర్ణదాయకములుగానే తోచుచు
వచ్చెను. లోకములో నదా నందుగొందులలో నుండవలసిన ఘోర
ములు సూర్యతేజస్సవల నిప్రయోజనమును బొంద నేరక యావెలుతు
రవర్ణదాయక మని భావించుకొను లాగుననే యుక్తాయుక్త విమర్శ
లేక చిర కాలమునుండి యజ్ఞానాంధకారమునం దక్షణియుండి యంధ

ప్రాయముగా పూర్వాచారపరిరక్షిత మైరయజ్ఞానమే నుంది దని యెంచి యనుసరింప నలవాటుపడిన జనులును నతః దాశస్థిశక్తముగాఁ జూపిననూతనసత్యతేజస్సును జ్ఞాననేత్రమును దెఱచి సువిచారపూర్వ కముగాఁ గనుగొని దానివలనిలాభమును పొందఁజాలక యదిదోష దూషిత మని మీఁదిమిక్కిలి ద్వేషింపఁ జొచ్చిరి. అట్టిస్థితిలో జనుల యజ్ఞానమునే యాధారపఱచుకొని యుదరపోషణయు చేసికొనుచు తమ ఘనతను కాపాడుకొనుచును మతాచార్యులు జీవన్ము చేయు బోధమును మఱింతయధికముగా ద్వేషించుట వింతకాదు గదా! పారిసీలును లేఖకులును జీవన్ముచు ముఖ్యముగా ద్వేషించువాడుగా నుండిరి. పుణ్యసాపఠులవిషయ మయి వారిలో గల సువిచారముల కములైన వ్యవస్థలను జీవన్ముచు పఠింపనివాఁ డయి ఖండించుచు వచ్చిన దున వారి కితనిచే రన్నఁ దల కంటగించు చుండెను.

అదేశము నలను బొటసారులు మొదలయినవారినుండి నుంకము లందెడినుండి లనఁబడిన రాజకీయోద్యోగులు కలరు. వారిలో నధిక సంఖ్యాకులు ప్రజలను పీడించి లంచములు గొనెను దుష్టాత్ము లయినను ధర్మచింత గలచుండివారు సహిత మనేకు లుండిరి. జన కంటకు లయియున్న రోమచలవద్ద కొలువు కుదిరి నందునను జనుల వలన నిర్బంధముగా పన్నులు గొనువా గయినందునను యూదులు వారి నందఱిని మంచివారిని చెడ్డవారిని గూడ నేటికీగా ద్వేషించి వారిని మహాపాతకులనుగా భావించుచు, తమలోనివాఁ డెవ్వఁడయిన గ్రోత్తఁగా బోయి యట్టికొలువు కుదిరవలయున వానిని కులములో నుండి బహిష్కరించి వానితో భోజన ప్రతిభోజనములను సాధ్యమును సంతవఱకు సంభాషణమును గూడ వర్జించి దేవాలయములకును తమ యింద్లకును వాని రానీయకుండిరి. ఫారిసీలు తెల్లనివస్త్రమును ధరించి

కూడుచుండి మన జీవమునంబలిచాదనులవలెనే యితరులు తమ చావునకు వచ్చినను స్వర్గదోషమువలన తా మంటునకుదు మని యెంచుకొని లోకములో తామే పరిశుద్ధుల మను నవాంఛావము కలవా రయి యుండిరి. మనబ్రాహ్మణులు పంచముని తాకినప్పటివలె వారిలో నెవ్వ రయినను పతితసంస్కర్తనమును చేసినవక్షమున, పతితులను తాఁజీనదోషమున కయి మితాచార్యులవారికి ప్రాయశ్చిత్తములు విధించి వారివలన దక్షిణలు గయింపుచుండిరి. అందుచేత ఫారిసీ లెవ్వరును పాపులుగా పరిగణింపఁబడుచుండిన సుంకరిజారివారిలోఁ గలిసి భుజించుట మహాపాతక మని యొది వారికి సాధ్య మయినంతి దూరముగా తొలఁగుచుండిరి. జీవన్ముతకు సుంకరులయందు ఫారిసీలకుఁ గలిగినట్టి భేదభావము లేదు. వారు చుండినా రయినవక్షమున వారి నితరులకంటఁ దక్కువగాఁ జూడవలసిన న్యాయము లేదని యొది యితఁడు సుంకరులతో యభేచ్ఛముగాఁ గలసియెరిగితిరుగుచుండెను. అంతేకాక వారిలోఁగెదజ్జవారిని సహితము జేష్టిమింది వికనాడక ధర్మోపదేశములచేత వారిని మందిమార్గమునకు త్రిప్పుట కయిప్రయత్నించు చుండెను.

ఒకనాఁడు వీధిలో నడుచుచుండఁగా జీవన్ముతకు మార్గస్థుల వలన సుంకము గ్రహించుచు మాఘ్య యను సుంకరి యొకఁడు కనఁబడెను. జీవ స్మతని నావణి తెఱిగినవాఁ డగుటచేతను, తన బోధనలను వివవచ్చినప్ప డతని శ్రద్ధాభక్తులను సవ్వర్తనమును కనిపెట్టినవాఁ డగుటచేతను, అతనిని తన శిష్యులలో నొక్కనిగా స్వీకరింపవలె నని యుద్దేశించి 'నావెంట రమ్మ' అని పిలిచెను. ఆమాటల యర్థమును గ్రహించి యాఁజువుతోడనే మాఘ్య తన పనిని విడిచి పెట్టి యెంతమాత్రమును సంజేహించక యాతని వెంట నడిచెను.

పండితమండలిలోఁ జేరి పవనశ్రుతిగా నిన్నఁబడు చన్నజన స్మరణటి
వాఁడు వచ్చి సామాన్యముగా పండితకులము వారిచే నెల్లవారిచే
ననాదరింపఁబడుచు ద్వేషింపఁబడు చున్నతమ్మఁ దన వెంట రమ్మని
పిలువఁగానే మాధ్యూతన కది గొప్ప యనుగ్రహముగాఁ దలఁచు
కొని, యాదేశమునందు శ్రోత్రియుఁ డయిన బ్రాహ్మణోత్తముఁ
డొకఁడు కడతాతివానిని తననరనకు రమ్మని పిలిచి యాదరించినప్పుడు
వాఁడు తన్ను ధమ్మనిగా భావించుకొని యెంతసంతోషపడునో యంత
పరమానందమును బొందియుండును. మాధ్యూతన వాఁడు కాఁడు.
గృహమును ధనసంపత్తియు నాప్తవర్గమును గలసంపన్నగృహస్థుఁడు.
అందుచేత నతఁ డాదినయినఁ తన బుధుమిత్రులను విందునకుఁ
విలిచి వారి కాలని బోధనమును విని మానందింపఁ గలుగు భాగ్య
మును గలిగింపఁజేయుట కయి జీసస్సును గూడ నాఁడు తనయింటికి
భోజనమునకు రమ్మని పూర్ణించెను. అతఁ డాయాహ్వానము నంగీకరించి
యాతని బంధుబృందముతోఁ గలిసి సహపక్షిని భుజించుట కయి
యాతని యింటికిఁ బోయెను. ఈవార్తకొంచెము సేవటికొనే గ్రామి
మునిం దంతటను వ్యాపింపఁగా, జీసస్ వతితు లయిన సుంకరులతోఁ
గలిసి భోజనము చేయుచున్నాఁ డని యెల్లవారును గుంపులుగూడి
విధివిధి వింతవింతగాఁ జెప్పుకొనఁచుకొనిరి. రాబ్బీ (పండితుఁడు) అనఁబడు
వాఁడు పోయి పతితు లయినసుంకరులయింట భోజనము చేయుటకంటె
ఘోర మైనయకార్యకరణ మొకటి యప్పుడు ఫారిసీల దృష్టికిఁ గనఁ
బడ లేదు. అందుచేత ఫారిసీలలోఁ గొందఱు బదులుదేటి యుండి
చేయుచున్నకానికార్యమును ప్రత్యక్షముగా చూచి పట్టుకొనలే నన్న
తిలంపుతో తిన్నఁగా మాధ్యూయింటివంకి నడచిరి. అప్పు డాయింటి
వాకిట జీసస్సుయొక్క శిష్యులుకొందఱు కనఁబడఁగా ఫారిసీలు వారిద్ద

జూచి “మీగురువు చెడిపోయినవారితోఁగలిసి లోపల కానికూడు తిను చుండఁగా మీరు సిగ్గు లేక చూచుచు వాకిట నిలుచున్నారా?” యని దూషింపవారంభింపఁగా నే మాటమీఁద మాట వెరిగి యాశిష్యులకును వారికిని వాక్కులహము సంభవిం చెను. అవంతో భమును లోపలినుండి యి కలహకారణమును గ్రహించి జీవన్ వెంటనే యీవలకు వచ్చి ఫారీసీలనుఁ జూచి “అన్నలారా! నన్ను విందుకుఁ బిలిచిన మీ పాపాత్ము లని మీ రెన్నుచున్నారు గదా! పాపముల నుండి రక్షింపఁబడవలసిననా రయిన పాపాత్ములయొద్దఁ గాక నే నుండవలసినచోటు ఖఱియొక్కడ నుండుచు? దగ్గఱఁ బోయినయెడల రోగము త వ్పంటు వని భయపడి రోగులయిండ్లకుఁ బోవక వైద్యుఁ డారోగ్యదశలో నున్నవారి యిండ్లకుమాత్రమే పోవుచున్న పక్షమున మీరారని విషయమున నేమిని తలచెదరు?” అని సమయోచితముగాఁ బలికి వారిని నిరుత్తరులను జేసి యప్పటికిఁ బంపివేసెను.

పతితులుగా భావింపఁబడెను నుంకరులు మొదలయినవారి యెడల కనికరము చూపి యిటీవంటి కార్యములను జేయుచు వచ్చుట చేత ఫారీసీలు జీవన్నును “పతితసంస్థ” యని పిలుచుచు నతనిని నూడ పతితతుల్యునిగానే గణనచేయుచుండిరి. అతని కీచిరుదాంక మును ప్రసాదించుట కింకొకసంగతి యీవఱి తటస్థించెను. దానిని గొన్ని వాక్యము లయినతరువాతఁ దెలిపెదను. ఫారీసీలు చిరకాలా చారమహిమచేత తమధికులమునుగా భావించుకొనుచు తా మెల్లులని యెంచువారితోడినింపర్థమునుమాని, యట్టివారియెడలఁ గతిన వ్యధయులయి వారికష్టములకు కాలిపడకుండుట కలవాటుపడియుండిరి. మఱి న్నానమువలనఁ దామే నిష్ఠాపకుల మనుకొని గర్వపడుచు తమలోఁ గలనిరర్థకకర్మల నాచరించడంతిమాత్రమునఁ బట్టలను

భృష్టులనుగా నెన్నుచు వట్టివారు నేత్రకోదరు లయిననూత్రమున
 రమముండతి యన్నమును పాటనేసి లేచిపోవునంతటిదుర్భుతికి వచ్చిన
 మావననామధానులలో తోడిమావపులయెడల దయాదాక్షిణ్యము
 లెట్లుండును? ఇటువంటి మతోన్మాదులమూర్ఖవర్తనయులవలన కష్ట
 ములపా లగుచున్నదిద్దోషులను నమఁబుద్ధితోఁ జూచుచు తక్కినవారి
 తోడిపాటుగా వారినాదరించుచు వారితోఁగలసి భోజనవిశ్రాంతిభోజన
 ములు చేయుచు వారుకూడ దేవునికిఁ జేమాప్నదు లయినవిడ్డలేయని
 లోకమునకుఁ జూపుట జేవన్మున కభిమతము. ఈపాఠమార్థిక బుద్ధిచేత
 జీవన నిష్కారణముగా జనలాఘవము ననుభవించుచున్నవారితోను
 నిజముగానే పాపముచేసి బాగుపడఁ దలఁచినవారితోను కలిసి భోజన
 నముచేసినందున కయి యితరులు తప్పుపట్టుచు వచ్చినప్పుడెల్ల వతఁడు
 నమయయునకుఁదగినట్లుగా “చెడినవారికేకాని బాగున్నవారికి వైద్యు
 నితోఁబనిలేదు” అనియు, “మనుష్యులైనవారు పరితులనుపాపములను
 జేయుటకే వచ్చినాఁడు” అనియు, “నూఁగుగొత్తలుగలవాఁడు వానిలో
 నొక్కటి తప్పిపోయిన పక్షమున మందిగొత్తలను తొంటివోమ్మి
 దింటిని విడిచి దారితప్పిన యాయొక్కగొత్తలు వెదకుకొనుచుఁబోయి
 యదికంటఁబడఁగానే నంతోషించి దానిని మూలన వహించి కొనిరా
 కుండునా?” అనియు, చెప్పి తప్పించుకొనుచు వచ్చెను. జీన స్త్రీనిధ
 ముగా నాపద్మాంధపుఁ డయి దీరులై కష్టపడుచున్నవారి కందఱిగిని
 దయారసపూరిత మైనవృద్ధయముతో నర్వనిధముల తోడువకుచుం
 డును. నిజముగా చెడు తెరువులయందుఁ బ్రవేశించి పాపఫలముగా
 మనోవేదనల ననుభవించుచుండువారికిఁగాక వేతెవ్వరికి రక్షణమార్గ
 మును పరులతోఁబాక్షులను విశేషముగాఁ గావలసియుండును! ఛారిటీలు
 పాపదీక్షితులను తొలగించినప్పు డొక్కయుత్సాహవాక్య మయినను

బలుకక మీఁచిమిక్కిలి చేసికొన్న దనుభవించవలసినదే యని యెగ
తాళిచేయుచు దేవుఁడు దీనరక్షకుఁడనియు పతితపావనుఁడనియు గణిం
పక యతఁడు పాపులను దేవీషించి పాపులతో సంభాషించిరచోఁకమునఁ
గూడ శిక్షించు ననిభ్రమపడి దూరదూరములఁ బోలఁగఁచుచుండఁగా,
జీవ స్వల్పభావించక యుక్తనిమయమున తోచిపడి దారి చూపిన
యెడల దుర్మార్గులతో ననేకులు సన్మార్గముంబట్టి బాగుపడుదురనియు
వారి చెడుదారులనుండి రక్షింపఁ బాలునడుటయే యాశ్వలక్ష్మితీతర
మైనయత్త మధర్మ మనియు నన్ని సర్వవిధములచేతను పాపులను
దుర్గతినుండి తప్పించుటకై చూచుచుండెను. ఫారిసీయలఁ దిరస్కార
బుద్ధితో జూడక తమ్మాదరించి మంచిమాటలతో పాపాపకమునము
నకు పలయునదోర్పఱలు చేయుచుండుటవలన దీరజనులు జీవన్ముతయందు
భక్తికలవారయి యాతనిమాటలయందు పరమ విశ్వాస ముంది
తిమయెడలఁ జూపినదాభవమును దలఁచి యాతనిని దేవునివలె
బూజింపఁజొచ్చిరి.

ఒకనాఁ డొకగ్రామములో నిమిత్త అనుపేరు గలయొకఫారిసీ
తనగృహమునకు జీవన్ముత భోజనమునకుఁ బిలుచుట తట్టింపెను.
ఆఫారిసీ యతనియందుఁ గలభక్తిచేత నాతనిని విందుకుఁ బిలువక
పోయినను, ఏదో మిషమిఁదఁ దనయింటికి రప్పించి వచ్చినవృత్తతనికీఁ
దియ్యనిమాటలతో బోధించి బుద్ధిచెప్పి దేశాచారవిరుద్ధ మైనమార్గ
మునుండి యతనిని మరలించవలె నన్నకుటిలబుద్ధితోఁ బిలిచియుండును.
మతాచార్యులు ప్రతిదేశమునందును మాయలమారులై దేశక్షేమము
నపేక్షించి తమమార్గములకుఁ బ్రతికూలముగా పని చేయువారిని వారి
పూనికనుండి మరలబ్బటకయి నయమున భయమున బరిహాలియు
బెడరించియు నానావిధమాయోపాయములు పన్నుదురు. అందుచేత

సీమన్ తనయింటికి జీనన్ వచ్చినప్పుడు దేశాచారమునుబట్టి యతిధికిఁ జేయవలసిన యర్హతపాద్యాదు లైనయూతిభేదమునక్కారములను వేసిని జేయక యూతని నుపేక్షతోఁ జూచెను. అయినను జీన స్వతఃకు తన యొడలఁ జూపినయనాదరభావమును పాటించక చావడిలో బల్లమీఁద గూరుచుండి తనమాటలను వినవలెనని యుక్కవీకు వచ్చినవార్తితో సంభాషించుచుండెను. అందఱును మాటలనందలిలో నున్నప్పుడు చూడవచ్చినవార్తితోఁ గలిసి దేశివోయియువతి యొకతె లోపలికి వచ్చి బల్లమీఁదఁ గూరుచుండి యున్నజీనస్వయొక్కపాదములచుంత క్రిందఁ గూరుచుండెను. ఆకులట నాటియుదయమున జీనస్స చేసిన బోధను విని పరితాపపడి తనమళ్ళరిత్రమును విడిచి యతనిపాదము లాశ్రయించి యింకముందు మందిదారిని నడువ నేర్చుకోవలెనని మనస్సులో నిశ్చయము చేసికొనెను. అతః దుత్సాహవాక్యములు పలికి నాటిప్రాతఃకాలమున నెంతటి పాపాత్ములకును రక్షణమార్గము కలదని యాశ్వాసించినందున, పాపవర్తనమునం దిగిలి యున్నయూతుబల తనహృదయమునం దూజుటను బొంది యాతనిసన్నిధానమునకుఁ బోయి పాదసేవ చేసి తదనుగ్రహమువలనఁ దన్నుంటి యున్నపాప పాశములను త్రొంపుకొని ముక్తురాలయి కృతార్థతఁ బొందవలె నన్నయపేక్షతో నచ్చటికి సాహసము చేసి వచ్చి నిర్భయముగా పెద్దమనుష్యులనడుమను గూరుచుండి బాష్పధారలతో నాతని చరణముల కభిషేకము చేయుచుండెను. మొట్టమొదట సీమన్ యొక్కసేవకు లెవ్వరై నను బొంది యుండినయెడల, ఆస్త్రీ నప్పుడు లోపలికి రా నిచ్చి యుండరు. ఎల్లవారును ప్రసంగశ్రవణములో మునిగి యవ్యమును మఱచి యున్ననమయములో నాకాంత మెల్లఁగ లోపల చొరఁబడి మొదట నాతనిపాదములవద్ద నిలుచుండి తనపాశ

ములను దలచుకొని దుఃఖించి తీణకాలము తనవేషికన్నీటితో నారనిచాదములు తడిసి, తనదీర్ఘ శిరోజములు నేల జీరాకునట్లుగా తరువాత మోకారిండుకొని కూరుచుండి, తనపాలిటి వేల్పువలె వచ్చి తనకు చిత్తకాంతిని గలిగించిన యాథురునిపాదావనిదములకుఁ దాను వచ్చినప్పుడు తెచ్చిన సుగంధద్రవ్యమును రాచి సంతోషపారవశ్యము చేత నచ్చట నెవ్వనిన్నారో ముఱచి యారనిచాదములమీఁదవారి ననుస్మారము చేసి యడుగులు ముద్దు పెట్టుకొనఁ జొచ్చెను. అప్పుడక్కడ నున్నవారందఱును దానిచేష్టలు చూచి విస్మయపడిరి. ఇరులు తన్ను కోపవృద్ధితోఁ జూచుచున్నారని తెలిసికొన్న తోడనే యాచేడియ సిగ్గుచేతను భీతిచేతను వడఁకుచు నావలికి లేచిపోఁ జూచెను గాని యింతలో నభయహస్తము చూపి జీసస్ దానిఁ చ్చటనే యుండ నియమించెను. తోడనే కోపతిగస్మారములు చూపుచుఁబోయి జూపులతో సిమన్ తనవంఁజూడఁగా, ఆవ్యభిచారిణిని దన్ను తాఁకనిచ్చి నందునకై యతఁడు తనమీఁద కోపము వహించియున్నాఁడని తెలిసికొని యందుమూలమున నతని కొక్కహితము దెప్పఁజలచి జీసస్ సిమనును విలిచి “ఓయీ! నిన్నొక్కమాటయడుగవలె నని యున్నది అడుగవచ్చునా?” అని పలికెను. “నీకేమి యడుగవలెనని యున్నదో యాడుగు” అని సిమన్ తృణీకారమును జూపువ్వరముతో బదులు పలికెను. “ఒకానొకమనుష్యుని కిద్దఱుముగింపు లుండిరి. వారిలో నొకఁ డేనుఁజురూకలును రెండవవాఁ డే బదిరూకలను ముణపడి యుండిరి. వారాయుప్పుతీర్చుటకు శక్తులుగాక పరితాపవశుచుండఁగా, ముగ్ధుడవారే కరుణించి వారిని తీమించి యిరువురను ముణయింపండి విముక్తులను జేసెను. ఆయిరువురిలో నెవ్వఁ దాదాతయెడల నభివృద్ధిగలవాఁ డయి యుండవలెను” P

అని జనన్ ప్రశ్న చేసెను. ఎవ్వఁ డెక్కువ ఋణపడియుండి మన్నింపఁ బడెనో వాఁడే యెక్కువకృతజ్ఞులను జూపవలెను." అని సిఠున్ డిత్త ర మిచ్చెను. "నీవు చెప్పినది నత్యము" అని యతనితోఁబలికి జీర స్సంతట ఆస్త్రీనిజూచి "ఓయీ! ఈస్త్రీని జూచితివా? నీయింటికి వచ్చిన యతిధికి నీవు పాదోదకము ని క్కుళపోయినను, యీయింటి నమ్ము పెదవకొనుచు వచ్చి తన కిస్మితితో నాయుడుగులు కడిగినది, నీవు నాశిరస్సుపై గంధసారము ప్రోక్షింపక పోయినను, ఇది నాపాదముల పై ప్రోక్షించినది. దీరిపాదములు తమింపఁ బడినవి. ఎవ్వరిని స్వల్ప పాదములు తమింపఁబడునో వాడు తక్కువభక్తి చూపునరు. ఎవ్వరి వధిరపాదములు తమింపఁబడునో వా రెక్కువభక్తి చూపుదురు. ఈకామిని చేసినపాపము లధికము కాఁబట్టి యీయింటి యధికభక్తిని జూపుచున్నది." అని పలికి యాస్త్రీనంకఁ దిరిగి "ఓకాంతా! నీ పాద ములు తమింపఁ బడినవి" అనెను. ఆమాటలు చెవినిఁ బడగానే వెనుక రోగిని గూర్చి యతఁ డీమాట అన్నప్పుడు పట్టికట్టుగానే యెక్కడ మన్నవారిలో నిచ్చును గొప్పకలకల మొక్కటి పుట్టెను. వారిలోఁ గొండలు లేచి "పాపులను తమించుట కితఁ డెవ్వఁడు?" అని విగ్గరిగా నజవఁ జొచ్చిరి. జనన్ వారి మాటలను నవకుగొనక "ఓ యిబలా! నీవిశ్వాసము నిన్ను రక్షించినది. ఇక నీవు నిర్విచార ముగా బొమ్ము." అని యాస్త్రీ నక్కడనుండి మెల్లగా బంకివేసెను. చేసిన పాపమున కావిధముగా ననురాపపడినవృ డీశ్వరుఁ జూపెపాప ములను తవ్వకతమించు నన్న పూర్ణ విశ్వాసముతో నతఁ డవృ జా మాటలు పలికి యుండును. ఇతరు లందఱును మైశ్యముతోఁబాడెడి చెడిపోయినపక్షితి యెడల నతఁడు చూపిన యావరమును దయయు నర్పజనశ్లాఘాసారములుగా నున్నవి, కూర్తాచార కళింకితముకాని

యాతని నిర్ణయబద్ధుడై కాకలటయు డయినీయ యయిన యీశ్వరుని బిడ్డగానే కనబడును. తన జీవితమును నిర్భాగ్య మయిన దానినిగాఁ జేసిన కుమార్తెయునుండి తప్పించుకొని యీవలఁ బడఁగలిగెనా యా డడుచుచు తక్కిన యీశ్వరుని బిడ్డలవలెనే పరిశుద్ధజీవనము కలదయి మరల నుఖ మనుభవించ వచ్చును. ఆమందభాగ్యురాలు హేయ మైన తన పగ్గనైత జీవనము విడిచి బాగుపడఁ గోరియున్న దనియు, దుష్పథము నుండి మరల నీతిపథము పట్టఁగలుగుట కై తన ముత్యాహ నచనములును సాహాయ్యమును గొంచెము కావలసియున్న వనియు, ఎఱిగి పయి జెప్పినవాక్యములు పలికి జీవ సౌఖ్యోద్ధృతులు చేసి యాయంగనను సావముచుండి విముక్తురాలిని చేసెను.

ప్రెసిడెన్ట్ నట్లు జీవన్ము చేసెను బోధనలవలనను, మతాచార్యుల లోపముల నెత్తి జనులకు చూపుదుడుటవలనను, మతాచార్యులు సత్కార్యము లని భావించుచుండఁ జూచినవాక్యకాచారములను సాటింపక పోవుటవలనను, ఛారసీగును లేఖకులకు జీవన్ పూఁద దేవము కలిగెను. అందుచేత వారు జీవన్ వర్తనమునందు తప్పులు వెడక నారంభించిరి. ఏకాదశిరాఁకు వైష్ణవులు మొదలైనవారీదేక ములో నుపవాసములు చేయునట్లు యాదేశమునందుచు లోపల నెన్ని యశ్మత్యములు చేసినను వైకే భక్తులవలె నటించుచు విశ్రాంతి దిన మునందు నిరాహార్యలై యుండుట జనులలో నాఛారముగా నుండెను. ఆత్మశుద్ధిలేని యటువంటి బాహ్యచారమువలనఁ బ్రయోజనము లేదని యెఱిగినవాఁడై జీవన్ తనశిష్యులకు విశ్రాంతిదినములలో యథేచ్ఛ ముగా భోజనము చేయవచ్చునని యనుజ్ఞయిచ్చెను. వారట్లుచేయుట చూచి ఛారసీ- లాతిశిష్యులు మహాసంతోషము చేయుచున్నట్లు భావించి విశ్రాంతిదినమున భుజించుచున్నారని వారి మఱి దొకదోషా

రోహణము చేయఁజొచ్చిరి. ఈవృత్తివక్షుల యాక్షేపణములను బంధు
 పులయింట వివాహము జరగుచున్న యొకానొక దినమునందు విని
 యక్కడకు వచ్చినవారితో జేసెన్ „నిష్కారణముగా నిరాశాశులై
 దేహశోషణము చేరికొని వా రేల బాధపడవలెను? పెండ్లికొడుకు
 చెంతి నుండఁగాఁ బెండ్లికొడుకువంకవా రెక్కడనైనఁ బస్తు దురా?
 నేను చెంతనున్న కాలము వీరికి నంతోపవనుచుము. ఈవంతోపదిన
 ములలో వీ రేల తిండిలేక మాడి సంతాపము తెచ్చి పెట్టుకోవలెను?
 నేను వీరి నక్షఁబెసేపు దాహారమును వర్జించి దుఃఖపవలసిక కాలము
 ముందు వచ్చును" అని నమయోదితముగా నమాధానము చెప్పెను.
 పృథ్వీరాజునక ఛారిశీలవృత్తికి నిరుక్తుల లయినను తమ వృత్తు
 త్నములను మానక జేసెన్ యొక్కయు శిష్యులయొక్కయు వర్తన
 మును రహస్యముగా పరీక్షించి వచ్చి తమతోఁ జెప్పిల కయి వేగుల
 వారిని నిమగ్నించిరి. సూధముగాఁ బోయి చారు లెంతనిఖణముగాఁ
 బరీక్షించినను దేశాచారవిరుద్ధముగా నడచిన కొన్ని యల్పాంశములు
 దక్క వారి కితరదోషము లేవియుఁ గనఁబడలేదు. ఆపైని వారు ఛారి
 శీలవద్దకుఁ బోయి యొకనాఁ దాతరిశిష్యులు విశ్రాంతిసెవమున నొక్క
 పాలములో గోదు మకంకులు విఱుచుకొని తిని విశ్రాంతినియమము
 నకు భంగము కలిగించి రనియు, మఱి యొక విశ్రాంతిదివమున జేసెన్
 పెట్టిచాని కొనకి దికిల్ప చేసి న్నవ్వుదిత్తురిగాఁ జేసె ననియు, ఇటు
 వంటి మహాదోషములను మాత్రమే కొన్నిటి నేకకపు పెట్టి, ఆ మహా
 పండితు బట్టి యల్పాంశములనే మహాదోషములనుగా నొది గోరం
 తలు కొండంతలు చేసి జనులకు దుర్యోధలు చేసి దేవము పురికొల్పి
 మతాచారములను మీటి ననుచు పతితులవాక్యములు వివలదని
 జనులను జేసెన్ యొక్క ధర్మోపన్యాసములనుండి వియులులను శేషుఁ

బాటుపడిరికాని వారికృషి యంతగా ఫలము కాలేదు. అయినను పూర్వాచార పరాయణులగునా రనేకు లారని టోధనలను వినుట సాచ మరి యాతనివద్దకుఁ బోవకుంజిరి. విశ్రాంతిదినమున రోగిని వ్యవస్థపఱచుట దోషము కాదనియు, విశ్రాంతిదినమున తనయొద్దకు తెగులు వచ్చినవత్తుమున నెట్టిచుండమతి యైనను చుండువే ముగయుచేయఁ చేయునా యనియు, తెల్లలువడిన పశువునకు మందువేయ నంశయింపక తోడి మానవుఁడు రోగపక్షివృద్ధు చికిత్సచేయక యూరకున్నచో మనుష్యుని మృగముకంటెను నీచముగా భావించుట కాదా యనియు, జీన్ వారిని సమాధానపఱుపఁ జూచెనుగాని మాధ్యావేశదూషి తము లయి యున్నవారిచునస్సుల కాయుక్తు లగుచూత్రమును రుదించినవి కావు.

జీన్ టోధించుదానిని జనులు పరమాదర్శముతో వినుచు వచ్చినను, చెప్పినదానిపరమాధమున గృహింపువామత్రము వారిలో నల్పసంఖ్యాకులుగానే యుంజిరి. తాను టోధించెను ధర్మములను కథలరూపమునఁ జెల్పినప్పుడు జను లధికావరము కలనా రగుచు వచ్చుట కనిపెట్టి, తరువాత జీన్ తన యుపదేశములను సాధారణముగా కథలరూపమునఁ జేయ నారంభించెను. తనయుపదేశమును వినుట కయి యొకనాఁడు కేపర్ నాముగ్రామములో జను లధికముగా మూగినపు డతఁడు వారిని వెంటఁగొని టైబీరియానర స్తీరమునకుఁ బోయి, అందఱికిని వివేచకునట్లుగా నిలిచి ప్రసంగింపఁ దగిన యున్నతస్థాన మొప్పున లేకపోవుటచేత నీటిలో నున్న యొకపక్షివలె నెక్కి మూఁకలు వచ్చి మీఁదఁబడికుండునట్లు శిష్యులనే తెల్లు వేయించి దానిని నీటిలోఁ గొంతలోఁతునకుఁ గొనిపోయి యానావమీఁద నిలుచుండి జీన్ జనులవంకఁ దిరిగి యున్నెన్నఁపముతో నుపన్యాసము

చేయ నారంభించెను. ఆపశుమయునందు తల వైకెత్తి చూచినప్పుడు పాలములలోను కొండపక్కలను విత్తనములు చల్లుచున్న కాపులలోనికి దృష్టిగోచరు లగుట చేత మచన్యాసారంభవమయ్యునం దారని మనస్సున కీ మువచూడయు తోచి యుండవచ్చును.

“విరుడు కన్నకుఁజొక్కఁడు విత్తనమును చల్లుచుఁ బోయెను. అవిత్తనములలోఁగొన్ని కాళ్ళతోఁక్కుచులచేత గట్టిపడిన దారులలో పడఁగా, పక్షులువచ్చి యేఱుకొని వానిని భక్షించిపోయెను. కొన్ని మన్నంతగా లేనిరాతి నేలమీఁదఁబడిన. అవివెంటనే మొలకలెత్తెను గాని సూర్యుడు వేడియొండలు కాయఁగా నడుగున లోతుగా వేరు దిగకపోవుటచేత నల్పకాలములోనే యెండిపోయెను. కొన్నిగింజలు మండల చల్లఁగాఁ బడిన. మండల చల్లుకొని వానిని తలయెత్త నీయకపోవుటచేత నవి నిష్ఫలములయ్యెను. కొన్ని మంచి నేలనుబడిన అవిమాత్రమే విస్తారముగా పంట నిచ్చెను.”

అతిఁడచ్చడు జనుల కింకొకయుపమానము చెప్పెను:—

“ఈశ్వరరాజ్యము తన పాలములో మంచిగోడుచులను జల్లుకొన్న మనుజునివంటిది. ఆతని శత్రువు రాత్రివేళ వచ్చి యాగోడుచులలో కలుపుగింజలు చల్లి పోయెను. అందుచేత గోడు మలు పెరుగ నారంభించినప్పుడు గోడుమ మొక్కలలోఁ గలిసి కలుపు మొక్కలనేఁడుచు బైలుదేతెను. అది చూచి పరివా.ప్రహరీయ త్నేతస్వామితోఁ జెప్పి యాకలుపుమొక్కలు వెలికినేనువలెనా యని యడిగిరి. ‘కలుపు మొక్కలను వెఱుకునప్పుడు గోడుమ మొక్కలు కూడ వెల్లగిల్లుచుగాన, అట్లుచే.డుకొక కాలము వచ్చునఱకును రెంటినిగూడఁ పెరుగనిండు. అప్పుడు మనము గోడుమలనుండి కలుపును విడచిసి కాగ్నివేమునను’ అని యజమానుఁడు చెప్పెను.”

అప్పుడు జీవన్ జనులకుఁ జెలిపినమఱియొకకథ యిది:—
 “ఈశ్వరరాజ్యము గింజ లన్నిటిలోను మిక్కిలి చిన్నదైన మట్టిపలక
 వంటిది. అయినను పెరిగినప్పు డది మహాస్పృహ మగునుగాని బహుళ
 వచ్చి దానికొమ్మలమీఁద గూడ్లు కట్టుకొనును.”

అతఁ డిట్టిచే యొకను కథ లనేకయులు చెప్పెను. ఇట్టియుప
 మానములను గౌరవముబుద్ధుఁడు జనుల కుపదేశించింట్లు జొచ్చుత
 గ్రంథములలోఁ బెక్కులువాచింపఁబడి యున్నవి. ఆకాలమునం
 దాదేశముననుండిన యెస్సీయులు జొద్ధుతరీధ్ధాతయులను గొంతవఱ
 కడలంబించినవారనియు, తిన్నూలయున జీవ స్పిట్టి థము విని నీతు
 లను జనులకునన్నులలో దృఢముగా నాటుకొనునట్లు చేయుట కిట్టి
 యుపమానము లత్యంతోపయుక్తములని యెంచి కథలమూలమున
 ధర్మోపదేశములు చేయుచు వచ్చె ననియు, కొండలు తలఁచు
 చున్నారు. అని యెట్టివయినను జీవన్ చెప్పిన యీమానోహరము
 లయినయుపమానములయొక్క ఫలితార్థమును జనులు పక్కగా
 గ్రహించినట్లు కనఁబడదు. ఆతనిశిష్యులునహితము కొండలు వాని
 తాత్పర్యమును గ్రహింపనేరక ప్రసంగము ను గిసినతరువాత నాతని
 వద్దకుఁ జోయి యిట్టికథల నేల చెప్పితి రనియు వానిభావ మేమనియు
 వదిలిరి. జనులమనస్సులలో నీశ్వరరాజ్యమునుగూర్చిన వత్సరములు
 మస్థిరముగా లగ్నము లగునట్లు చేయుట కయి యుపమానరూపమున
 ముపదేశించిరినిని చెప్పి, “కర్షకుఁ డవఁగా ధర్మబీజములను జనుల
 హృదయనీసులలో పెడఁజల్ల బైలుదేఱువాడు. కొండఱిష్టాదముము
 లఱగఁద్రొక్కిపమాగ్గము లంత కితియుగా మండును. భక్త్యావేశ
 మును బురికొల్పుమాట లక్కడఁ బడునుగాని వేరు నాటుకొనక
 ముందే దుష్ప్రసంగము వైఁబడి వాని నున్నూలము చేసినేయును.

కొండటిమనస్సులు శుద్ధవి కాకపోయినను రాతినేలవలె దుష్ఫలములును నిష్పాదములును గొంభీములు కాక యుండును. అట్టివారు సత్యమును సంతోషపూర్వకముగా స్వీకరించి యప్పటికి దాని నమనరింప నిశ్చయించుకొందురుగాని దైత్యమును సహనశక్తియు లేనివారగుటచేత వారి యుత్తమసంకల్పము లన్నియు నల్పకాలములోనే దూనిమాసిపోవును. తోటలలో ముద్దును బొదలు మండునట్లు కొండటిమనస్సులు పాపపందికచితలతోను కాంక్షలతోను నిండి యుండును. సత్యవచనాశురము లచ్చట నాటుకొని కొంతకాలము నిర్ధిల్లుచుగాని పనికిమాలినకటనములు మఱింత వేగముగాఁ జెరిగి త్రిముగ్ధులైన యందు సర్వలములు కలుగఁకుండుఁ జేయును. అయినను గొన్ని మందిబీజము లెల్లప్పుడును విశ్వాసము గలనుద్బంధము లయిన శుద్ధవృద్ధియుములలోఁ బడి యేవుగాఁ జెరిగి శాంతిసంతోషఫలముల సమితముగా నిచ్చును." అని వివరించి తెలిపెను. జీన స్వేచ్ఛమును దన్నునరించువాని సంఖ్య కఠిన్ముగా నుండవలెనని కోరక తాను జేసెడియుపదేశములను నిశ్చలబుద్ధితో నన్ని యనునరించువారు కొండ తెలును కాలుమరని యెంచి యిందుఁ గడవటఁ జెప్పఁబడిన వారిరీతి వారిని జేచ్చి వారియాలమున లోకమున కిమయోపకారమును జేయఁ దలపోయుచుండిను.

ఆకాలమునందు జను లందఱును మెస్సయూ వద్ద దుష్టసంహారము చేసి దేశమునంతను మంచివారిపాలు చేయునని నమ్మి యుండిరి. దేశములో ఘోరయుద్ధము జరిగెనుచున్నయన చెడ్డవారుచూత్రమే కాక మంచివారునహితము మడియక మానరని యతఁడు నిశ్చయముగా నెఱుఁగును. అందుచేత నతఁ డది మనస్సుతో మంచుకొని గోమను మొక్కలను గొప్పటివైనఁ బెల్లగింపఁకంఁచఁ గలుపు మొక్కల

నన్నిటిని బూర్జుముగాఁ దీసివేయుట సాధ్యము కాదని యువచూనము చెప్పి, దుష్టులందఱు నొక్కసారిగా నర్హదండనను బొందఁజాలరనియు, అందుచేత శిష్టులయినవారు లోకములో నర్హమును దమ యిష్టానుసారముగానే నడచునని యెవ్వఁడును భావించఁగూడదనియు, దుష్టులు కొంతకాలము వర్ధిల్లుచున్నట్లు కనఁబడుచున్నను తొందరపక్షకతను కర్తవ్యము. అనుభవములను పొందుటకయి తాలిమితో యుక్తకాలము ఎచ్చువఱకును వేదియు దవలెననియు, జనులకుఁ జూపుటకయి యారెండవకథను జేసె వృచ్ఛకు చెప్పెను.

ఈకృష్ణరాజ్య మంతయు లోకములో నొక్కపెట్టున వ్యాపించి యెల్లవారికి నొక్కసారిగా సత్ఫలములు కలుగునని యెదురుచూచుచున్నజనులభ్రమను నివారణము చేసి, అరిచూత్సవైవఱవీజము కలకయెత్తి క్రమక్రమముగా వృద్ధి నొంది మహావృక్షము యనంఖ్యము లయినవారు కాశ్రమ మగునట్లే యాకృష్ణరాజ్యము సహిత మల్పాంధమునే కలదము దినదినక్రమమున లోకములో వ్యాపించి కడవట బహుజనానందదాయకము కావలెనని చూపుటకయి యతః డీమూడవకథను చెప్పెను. ఐహికరాజ్యమును సంపాదించి యానందింపవలెనని జనులచూనములు నదా బాహ్యసౌఖ్యముల మీఁదికిఁ బరుగిడఁచుండఁగా, జేసె వారిహృదయములను మెల్లమెల్లగా బాహ్యసుఖదింతలనుండి విఠలుచు గాఁ జేసి శుద్ధపటిచి యాత్మానందముపొందఁ ద్రిప్పి యారెండు సౌఖ్యములకొఱ కున్నభయములనుగాఁ జేసి యాకృష్ణరాజ్యమును వారిహృదయములలోకి స్థాపింపఁ జూచుచుండెను. ప్రవాహములము కలుషముగా నున్నచోయిన దానినుండి పాటు జలమును కలుషమయినదిగానే యుండును. పృథవి ముఁదులు నిర్మలములుగా నున్నప్పుడు మూత్రమే వారికావ్యములు

యోగ్యములుగా నుండు నని యెఱిగిన వాఁ డయి జీసె స్వేచ్ఛకును జనులహృదయములను పరిశుద్ధుఁజేసి యొడుంగి నచ్చింతలు పూర హించునట్లు చేయుటవలన నే వారిస్థితి వర్తనమును బాగుచేయవలె నని సంవిధముల బాటుపడఁ జొచ్చెను.

తనయుద్దేశములు ప్రియశిష్యులకుఁ దక్క నర్వజనులకును నుగ్రాహ్యములు కాకుండ గుప్తములు చేసువలె నన్న యుద్దేశ్య మాలతో జీసె కథలమూలమున నుపదేశించుచు నచ్చె నని యిప్పటి గుప్తవిద్యాభిమానులు కొందఱు చెప్పుచున్నారని గాని వారి మాటలు ధీమంతు లుగోరింపఁబడఁదగినవి కావు. నూతనమతమును స్థాపించి దానిని లోకమునందరికిఁ బ్రచారము చేయుట కయి యహర్నిశ మును బాటుపడుచుండిన మహాపురుషుఁడు స్వమతసిద్ధాంతము లెవ్వరికిని బోధనఁడకుండునట్లు బుద్ధిపూర్వకముగా మఱుగు పెఱచు నని చెప్పటకంటె విరుద్ధాత్మకంబుకొఁటియుండదు. ఆకాలమునందాతని యుపదేశములను వినవచ్చెడి వారు ప్రాముఖ్యముగా విద్యాగంధము లేని ముగ్ధమానవులు. బాలప్రాయు లయినయట్టివారికి కథలు రుచించు నట్లు ధర్మకథలములు రుచింపకపోవుటచేతను, దెవులకీపుగా నుండకు కథలమూలమున ధర్మముల నుపదేశించు నప్పు డవి వారి మనస్సు లలో శిలాశూలముల నలె నాటుకొనుట న్యభావ మగుటచేతను, అతఁ డట్టి యుపమానములను దఱచుచుగా తెప్పి యుండునుగాని యిప్పటి బుద్ధిమంతు లూహించు నట్లు వేఱుకారణములచేత నయియుండదు. నిత్యమును జీసెస్సుయొక్క ప్రసంగములు వినవచ్చువారు చేపలను బట్టకొనుచు టైబీరియానదీతీరమునందు వాసముచేయు బెస్తలును వారివంటి యితరసామాన్యమానవులునుగాని పండితులు గారు, జనుల నుండి తాము గయికొన్న వృత్తిపన్నుల యొక్కయు సుంకముల

యొక్కయు మొత్తములను లెక్కవాసు నేర్చిన దొరతనమువారి నుండులును క్రయవిక్రయములు చేయు చిల్లరవస్తువులను పద్దులు వ్యాసీగోనఁ జాలిన యంగడివాండ్లను వారిలో నుహవిద్వాంసుని వారి బద్ధిబలమును వారికిఁ గలవిద్యాబలము ననునరించియుండెను. ఎల్లవారికిని దయ్యములమీఁదను భూతములమీఁదను మేరమీఁతిన విశ్వాసము కలదు. మూఢు లయినను వారు కిపట మెఱుంగని నిర్బల మానవులు; వారి సాధువృద్ధులయు లెప్పుడును దయారసపూరితము లయి యుండెను. ఆకాలమునం దిట్టి శిష్యబృందముతోఁ గలిసి జీవన్ నదా బతుల నసింది ప్రౌఢపుష్పము స్వేచ్ఛావిహారము నలుపు చుండును. ఒకప్పుడు నావ పై నెక్కి యెత్తువఁ గూడఁ బడు మూఁత లకు ధర్మోపన్యాసములు చేయును; ఒకప్పుడు చేరువ కొండమీఁది కెక్కి పెంటఁబడువారికి స్వయంతోపదేశము చేయును. వినువారి వినయధర్మమును ధర్మముగాను ధర్మము ధర్మము గాను వోపించెడి ముష్పండిత్యునుచేత దూషితము లయిన విపరీతపృథ్వయములు కాకపోవుట చేత వా రారఁ కుపజేశించునువ్యక్తము లయినసత్యముల నెల్లను పరమాదరముతో స్వీరించుచుండురు. ఒకానొకప్పు డొక్కొక్కరి నుపన్యసలలో నాతని యుపదేశములయం దించుక నందేహము కలిగినను అడిగిన ప్రశ్నకు మండహాసము చేసి దయారసము చల్లు వల్లని చూపులతో జీవ స్వేదో యుత్తరము చెప్పఁ గానే వారిమనస్సు లంతిటితో నమాధాన పడి సంతృప్తి నొందు చుండును. అమానుకు లయిన యాజనులు తమకు శీఘ్రకాలము లోనే యీశ్వరసాక్షాత్కారము కలుగు ననియు, పరమంచయున కేలిక లయి తాము ధన్యుల మగుదు మనియు, నమ్మియుండిరి. జీవన్ వారి కుపదేశించిన దానిలో— “బీద లగువారు ధన్యులు;

వారిదే స్వర్గరాజ్యము. దుఃఖపడువారు ధన్యులు; వారు దుఃఖోపశాంతిని గొందుదురు. సమ్మతి లయినవారు ధన్యులు; వారు భూమి కధికారు లగుదురు; ధర్మమునం దాఁకలి గొని దగ గొనువారు ధన్యులు; వారు సంపూర్ణ మనోరథు లగుదురు. దయాళు రైనవారు ధన్యులు; వారు దయ చూపఁబడుదురు. హృదయశుద్ధి గలవారు ధన్యులు; వా రీశ్వరుని దర్శింతురు. సంధిచేయువారు ధన్యులు; వారు దీప్తుని బిడ్డ లని చెప్పఁబడుదురు. ధర్మము కొఱకు బాధలు నపించు వారు ధన్యులు; స్వర్గరాజ్యము వారిది."— ఇత్యాదివాక్యము లనే కము లుండెను.

ఇట్లు బీజతనమును భూషించుచు ప్రాచీనచరిత్ర సుఖములను దూషించుచు నైరాగ్యోపదేశము చేయుట పూర్వకాలమునం దుష్ట దేశములలో పాపము చేయు మతాచార్యుల కందఱికిని గొంతవఱి కాచార మయియుండెను. చలి దేశములలో వలె నుండిగృహములు వస్త్రములు మొగ లయినవి యుష్ణ దేశములలోని జనుల కంతగా నావశ్యకములు కావు. అక్కడ దిగంబుల యి బతుల వసించుచు జనులు కష్టపడక కాలము గడపవచ్చును. అట్టి వారిదృష్టికి చుదిబట్టలు ధరించుటయు ముందొండలయందు వసించుటయు భోగములుగా తోఁచుట వింత కాదు. ధనవస్తు వాహనాదులమీఁది యతికాంక్షవలననే సాధారణముగా జను లకార్యకరణమునకు లోబడుచు సంతకంత కీశ్వరునికీ దూరముగాఁ దొలఁగుచు వచ్చుట నిత్యమును జూచుచుండు చుతాచార్యులు ధనాదిబంధములే పాపహేతువు లని భావించి యీశ్వర రాజ్యమును బొందుటకు ధనాదిబంధనిమోచనమే ప్రధాన మని నైరాగ్యోపదేశము చేయుటయు నాకాలమునకు సృభావవిరుద్ధము కాదు. జనులలో జ్ఞానుల మనుగొనువారు తమలో పశుపక్ష్యాదులకు

సహితము కష్టపడ నక్కఱలేక చిత్రవర్ణముల నీకన్వయము ప్రసాదించి యుండఁగా వానినిమిత్రము మనుష్యుఁ డెలకష్టపడవలెనని తలఁచుచుండిరి. ఇట్టియూహలచేతనే యుష్ణదేశములలో శీతలప్రదేశముల కంటె విరక్తిమార్గ మవలంబించిన సన్యాసులసంఖ్య యిప్పటి నధికముగా నున్నది. ఇట్టియూహలు సోమరితనమువలన నుడరపోవకార్యమై కలుగక చారమార్గదంత చేతనే కలిగఁగ వచ్చును నీయన్వయావివర్తనమువలనను లోకమునకుఁ గొంతలాభముకలుగవచ్చును. కేవలసంసార పరిత్యాగమును బోధించక పోయినను ధనత్యాగమును జీవన్ తన శిష్యులకుఁ బలుమా అపదేశించుచు వచ్చెను. అతని యుపదేశము లోని కొన్నివాక్యములు వినుఁడు: — "దియ్వుటలును తుగ్గవ్వును తిను నట్టియు చోరులు పగులఁగొట్టి దొంగిలించునట్టియు భూమిమీఁది మీధనమును కూడఁబెట్టుకొనుఁడు. మీధన మెక్కడ నుండునో మీమనస్సుకూడ నక్కడనేయుండును ఏమనుష్యుఁడును ఏకకాలమున ను దిద్దఱుఁగ్రభువులను గొలువ లేడు. అతఁడొకరిని దేవించి యొకరిని స్నేహించును; లేదా, మొకరిని బహూకరించి రెండవవానిని నిరాకరించును. మీరు దేవునిని ధనదేవతలకూడ నేరింపలేరు. కాబట్టి యేమి శివవలెనో యేమి త్యాగవలెనో యని మీజీవము నిమిత్తము గాని యేమిధరించవలెనోయని మీశరీరము నిమిత్తముగాని యాలోచన చేయవలదని నేను మీకుఁ జెప్పుచున్నాను. మీజీవన మాహాత్మ్యము కంటెను మీశరీరము వస్త్రములకంటెను మేలయినది కావా? గాలిలోనివత్తులను జూచుఁడు. — అవి విత్తనములు చల్లవు, కోతకోయవు; గాడెలలో నిలువ చేసికొవు; అయినను మీఁదరలోకపిత వానికాహారమును బ్రసాదించుచున్నాఁడు. మీరు వానికంటె మిక్కిలి యధికులు కారా? మీలో నెవ్వఁడు వస్తుకాంతవహించి తన యాన్నతృప్తియన

కింకొకమూఁ డేరఁగఁడు? వస్త్రములనిమిత్త మేల కాంక్షింపఁగల దను? పొలములో గడ్డిపూఁదీఁగె లెట్లు పెరుగుచున్న పూ చూడఁడు:- అవి పనిచేయువు, నూలువడకవు, అయినను సాలిమాను పృథువంతటి వాఁడును దనమహానైభతవశలో సహిత మలంకారములో వానిలో నొకదానినైనఁ బోలియుండఁడని చెప్పుచున్నాను. ఓనిశ్వాసహీను లారా! నేఁ డుండి లేవు పృథులలోఁబడెడు పొలములోని గడ్డి కీకృతుఁ డిట్టి యలంకారమును దయచేయునప్పుడు మికంతకంటె సథికముగా దయచేయఁదా? కాఁబట్టి మేమేమి తివలెను మేమేమిత్కాగలెను మేమేమిధరించుకోవలె నన్నదితను బెట్టుకోఁ బోకుఁడు. ఇవియున్నియు మీకుఁగావలె నని మీవరఁగోకపిత యెఱుఁగును. కాఁబట్టి మీరు మొట్టమొదట నీశ్వరరాజ్యమును తద్ధార్మికత్వమును బొందఁ బ్రయత్నింపుఁడు; ఈనమస్తవదార్థములును దయితనే మీకుఁ జేర్పఁ బడును. కాఁబట్టి రేపటిదినమునుగూర్చి యాలోచన చేయుకుఁడు, రేపటిదినము తానే యావస్తువుల నిమిత్త ములోచన చేయును."

జీనన్సుయొక్క యట్టివాక్యము లప్పటివారియొక్క మనస్సు లలో నూతనోత్సాహమును బుట్టించిన వనుటకు సంభవములేదు. సంతృప్తమానను బయిన యాజులు సమస్తమునకు నీశ్వరునే వమ్ము కొని యైహికచింత లవగ్ధవాయుకము లని భావించియుండిరి. ఐహిక వ్యవహారము లన్నిటిగోను ధర్మమును మీఞక యాశ్వరీప్రీతికర ముగా నడుచుచు లోకమునకు మేలుచేయుచుంట యుత్తమధర్మ మగును గాని సంసారమును బొత్తిగావిడిచెడివిరక్తి యంతగా క్లాఘ్య మయినదికాదు. ఇట్టి యస్వాభావిక మయిన యానిరిక్తిమాన్గోప దేశమే యాదేశమునందు నీతిలతను శోషిల్లఁ జేసి ధర్మదేవతను నిద్ర పుచ్చి యివాలోకి జీనమును నిస్సారము చేసివది.

జీసస్ సంపాదకత్వాగ్రమును విభావకపోయినను ధనత్యాగమును బలుమాఱు శిష్యుల కవదేశించుచు వచ్చెను. అతఁ డొకవర్యాయము ..మీకున్నదంతయు విక్రయించి దానము చేసి, మీకు నిచ్చి యుముగా రానున్న పరిలోకధనమునిమిత్త మెప్పటికిని పాశ్చాత్యులని పంతులును సిద్ధము చేసికొనుడు,, అని బోధించెను. అతఁ డీ కొకసారి ..ఈశ్వరరాజ్యము ధననిత్యము గలతోఁటవంటిది. దానిని కనుఁగొన్నవాడు తత్క్షణమే సంతోషపూర్వకముగాఁ బోయి తన కున్నది సర్వమును విక్రయించి యాపొలమును గొనును” అని బోధించెను. అతఁడు మఱియొకసారి ..ఈశ్వరరాజ్యము కావలసినవాఁ డీలోకములోఁ దనకున్న వన్నియు నిచ్చివేసి దానిని గొనవలెను. ఈవరివర్తనమువలన లాభము పొందినవాఁడే యగును” అని బోధించెను. అంతేకాక యారంభదశయందు జీసస్ తనశిష్యులచదును బొందుటకు వానియొద్దఁ గలసాత్రెల్ల విక్రయించి యాసామ్నా బీదల కిచ్చట ప్రధమ నిబంధనముగా నేర్పఱచెను. అట్లుచేయు వెనుకరీసినవారు శిష్యులుగా నంగీకరింపఁబడలేదు. అయినను వరువాత జీసస్ సాన్నిధ్యంధము సంతగా పాటించలేదుగాని ..ధనవంతున కీశ్వరరాజ్యమును బొందుటకంటె నువ్వ్రమునకు సూదిబెజ్జములోనుండి దూరుట మలభము,, అని యానీతివాక్యములు కడవఱకును బోధించుచునే వచ్చెను. మనుష్యజాన్త్రమును నీతిరాహిత్యమును తెలుచుగా నతిమాత్రనిషయముఖానుభవమువలనను స్వప్రయోజనపరత్వమువలనను గలుగుచు వచ్చుటచే వానికి మూలమైన ధనము నతిఁ డిట్లు దూషించి యుండును. ఎట్లయినను ‘జీసస్ యొక్క దుట్టిబోధనవలన నాతని శిష్యులిందిరియనుభవింపఁగల లయ యాధ్యాత్మికానంద సంపాదనోన్ముఖులయి నిరంతరకృషి చేయటచేత నాకాలమునందు లోకమున కమితక్షయినలాభము కలిగినది.

అటవ ప్రకరణము.

శివ్యనంగ్రహమును, పర్వముమీది ధర్మోపన్యాసమును.

నెనుకటిప్రకరణములయందుఁ జెప్పఁబడినట్లు మూఁగిమూఁగలుగా వచ్చి జీవన్ చేయప్రపంగములను వివిధములగా కాపాడినది పోవువారు మితిమీరి యుండినను నిశ్చలమనస్కులయి కష్టముఖములయందు విషవక యాతని ననుసరించువారు వారిలో నెందఱుండురో యని సంజేహింపవలసి యుండెను. ఆతనినూతనమతమును వ్యాపింపఁజేయుట కయి యిష్టమును సామర్థ్యమును గలవారు వారిలోఁ గొందఱెయిందు రనుటకు సంజేహము లేదు. ఒకధీమంతుఁడు లోకములో నేదేని నూతనమతస్థాపనముచేయు నుద్దేశించినప్పు డాకార్యభారమును గొంతవఱకుఁ బైని వేసికొని తోడ్పడి యాతనితోడికష్టనిష్ఠురములకొర్చి నిర్వహింపఁ గృతనిశ్చయులయి కంకణము కట్టుకొన్నవస్తువులు కొందఱైన మండక కార్యసాధన మగుట దుర్లభముగదా? ఏకార్యమువందును కష్టములు రానంతకాల మెల్లవారు నుత్సాహవంతులుగాను గార్యసాధకులుగానే కనఁబడుదురు. ఇంచుకష్టము లారంభము కాఁగానే యాయుత్సాహప్రవాహ మంతయు నింకిపోఁగా మొదలింటి వాళ్ళును లనేకు లడుగంటఁగా వారిలో మిక్కిలి కొందఱుమాత్రమే దృఢదిత్తులయి నిలుతురు. అట్టిదృఢమనస్కులను గొందఱిని ముఖ్య శిష్యులగా నేర్పఱచుకొనుట యిష్టము జనమృతకుఁ బ్రభువుకర్తవ్యము. ఈవఱకుఁ జేరినశిష్యులలో విశేషభాగము తమతమ వ్యాపారములను జేరికొనుచు సతఁడు తమగ్రామమునాప్రదేశములకు వచ్చి ప్రసంగించినప్పుడు పోయిననుఁడు దమసంశయములను నివారణ చేసి

కొనుచు నతఁడు దూరగ్రామములకుఁ బోగానే తామును దమ యిండ్లకుం బోవుచుండును. అటువంటివారు గాక యితరవ్యాపారముల నన్నిటిని విడిచి సజా యరినితో నుండి మతస్థాపనమునిమిత్తము వనిచేయుకార్యకూరు లిప్పుడు కావలసివచ్చిరి అందుచే నతఁడు తన శిష్యబృందములోనుండి యటువంటి వారిని పంపింపఁగలఁగను బ్రయ శిష్యులను గా నేటికొనెను.

ఆ శ్లేర్వులు మకొనినపండ్లమగురిలో 'సిమన్' అనునామాంతరము గల 'పీట' రనువాదము, 'ఆంధ్రా' యనువాదము, జోసన్ యొక్కకుమారులు. జీన్ వీరియింటనే చిరకాలము వాసము చేసెను. పీటరున క త్రయు ధార్యయు నిద్దఱునిద్దలు నుండిరి. ఆంధ్రా కొంత కాలము స్నాతకుఁ డైనజానునకు శిష్యుఁడుగా నుండె నట. ఈయన పురుషు జీనస్సనకు శిష్యులుగా నున్నకాలములోనహితము తమచేఁపల వ్యాపారమును మానలేదు. వీరిద్దఱును జీనస్సనం దధికభక్తి విశ్వాసములు కలవారు. ఈకుటుంబముచూత్రమేకాక 'జెలిడీ' యనువాని కుటుంబముకూడ జీనస్సనెడల నత్యంతాదరము కలది. జెలిడీ 'జేయు' అనియు, 'జాన్' అనియు నిద్దరుకొడుకులు గలరు. వీరిలోకనిష్ఠుఁ డైనజాన్ జీనస్సన కాప్తశిష్యుఁ డై తరువాత మిక్కిలి ప్రసిద్ధి చెందెను. వీరితల్లి యైన 'సోమీ'కూడ జీనస్సనం దధికానురాగము కలదై యాతనిమరణపర్యంతము నాతనివిశువక కెంబడించెను. జీనస్యొక్కయితరశిష్యులు ఫిలిప్, బర్తోలామన్, థామస్, లెబ్బన్, మాథ్యూ, సిమన్, జూడన్, జేయు. వీరిలో కడపటియతఁ డైనజేయు జీనస్సనకు చివరల్లి యొకమేరకుమారుఁడు. జేయునకు తేజ బనియు నామాంతరము గలదు. ఇ శ్లేర్వులొన్న పన్నిద్దఱిలో జీనస్సందజినీ ముందివారి నే యేర్వులు మకొనినగాని యొక్క 'జూడిన్'

విషయములొకమాత్రము భ్రమ వదలు ఎంతకాలమును లయమున్నను
 ధీయంతులకురహిత మొకానొకప్పుడు ప్రమాదము సంభవించును.
 జాతన్ పయికి మొదిపాడుగా కలఁబడినను వృథావము చేత దుష్టుడు.
 ఇతఁడు గురుద్రోహి యును కడవటఁ దనగుతువు శత్రువుల కొప్ప
 గించెను. ఇతఁ డొక్కఁడు తక్క జేచెన్ శిష్యులందఱును గాలిరీజేశ
 ఘ్నులు. ఇతఁడుమాత్రము విజేశఘ్నఁ డయిన గుహ్మరియల్ గ్రామ
 ఘ్నుడు. ఇట్లు ప్రభువుమున సంపాదించుకొన్న ద్వాదశశిష్యులును
 సామాన్యస్థితియుం దుంకినవారే కాని వీరిలో నొక్కఁడును మహానరీ
 నుఁడును ధనవంశముఁడును విద్వాంసుఁడును లేడు. వీరిలో బలువురు
 చేఁవలవాండ్రు, ఒక్కఁడూఘ్నమాత్రము నుకరి. ఈశ్వరకార్యము
 నందు నియోగింపఁబడిన యీపన్నిరువురును 'ఈశ్వరదూత' లని వ్యవ
 హరింపఁబడిరి.

ఇట్లు జేవదూత లని నూతనవిరుదాంకముల పండినయూవన్ని
 ద్దఱును వ్యాపారములను వికిది తమస్వామిని జేరి. యుం దీనూతన
 మతముయొక్కయభివృద్ధి యంతయు వీరి ధైర్యవిశ్వాససామర్థ్యముల
 మీద నాధారపడి యుండును. వీరిశ్వరకార్యమునం దవ్యాజభక్తి
 విశ్వాసములు కలవారయు ధైర్యసాహసములతోఁ బరి చేసిరా నర్హ
 యును విజయము నొందును. ధర్మభీరులయి కష్టములు వచ్చినప్పు
 డీశ్వరకార్యమునందు నిరుత్సాహంబయి వెనుకరీసిరా నర్హమును
 భగ్నము విజయము దవ్వగును. కాబట్టి జేవ స్థిప్తుడు తన కొక
 చేత సపాయము సంభవించినను తాను పూనినకార్యభారమును పైని
 చేసికొని నిర్వహించ నమర్థులనుగాను జేవకార్యమునందు బద్ధకంఠు
 లనుగాను వీరిని నిర్దవలెను. అన్నితైపులను ప్రతిపక్షులుగా తైలు
 తెడ ను చుక్కశత్రువు లెప్పుడో తకహ్యమున కెల్ల తలఁపక మాన

రని యతఃకు ముందుగానే కనిపెట్టెను. అటువంటివై పరీత్యమే వంశ విందినయెడలఁ దాను బోధించెడి దివ్యము పరమాదరముతో విని, యామోదించు చున్నవారిలో నధికసంఖ్యాకులు ఫానిసీలకు విధేయులయి యాక్రొత్తపంథ విడిచి పూర్వపువారికే వెలుక మరలుదుననియు నాతఁ డెఱుఁగును. రాతినీలను మొలచిన బీజాంకురముల వలె కీ చిరకాలాచారముచే చట్టుపడి గున్న వారి హృదయక్షేత్రములయందంకురించిన నూతనఁకర్మబీజములును నిండుక కష్టము వచ్చినప్పుడు సుతతఃబోధామృతధారావర్షము లేనిపక్షమున నల్పకాలములోనే రూపు మాయు నని యాతని యెన్నిక. అందుచేత వాతఃకు తనసిద్ధాంతములు మొలకలోనే నశింపక తలయెత్తి వృద్ధి నొంది లోకమున వ్యాపించి భావికాలమునం దనంత ఫలములను గలిగించునట్లు చేయుట కయి, యెన్ని యంతరాయములు వచ్చినను నెట్టిష్టములు పొందినను చలంపక యచలములవలె నిలఁవఁగలుగునట్లుగా దైర్యము చెప్పి కొండఱినై నను దిద్ది తీర్చవలె నని నిశ్చయము చేసికొనెను. ఈయుద్దేశముతోనే యతఃకు తనశిష్యబృందములోనుండి దృఢదిత్తులుగాఁ గనఁబడినవారిని పన్నిరువుర నేటికొని యాంతరంగికులఁగా సంగీరించి వారిని సదా తన సన్నిధియందుంచుకొనెను. జనుల విషయమునఁ దాను నడవవలసిన కృత్యమును ముఱవక వారికి సామాన్యముగాఁ జేయవలసిన మేలు సతః డెఱుమాత్రమును మానక యుపదేశాదుల మూలమునఁ జేయుచుండినను, తన యవంతరమునఁ గూడ దా నారంభించిన మహాకార్యమును సాగించుట కయి యాయాచిత్రశిష్యుల సర్వత్రములనుగాఁ జేయుట కయి యధికశ్రద్ధ వహించి ముతంత పాటుపడఁజొచ్చెను. తన జీవితకాలము లోనే దేశము మీఁకఁ బోయి ప్రసంగములు చేసి స్వతంత్రముగా మతవ్యాప్తనము చేయనారంభింపఁ

గుళలులనుగా వారిని తేమవలె నన్న యభిలాషతో జేరి వారితోఁ దా నొంటిగా నున్నప్పుడును వారికి తన సిద్ధాంతములను వేచాఱు బోధించి మనస్సున నాటించు చుండును. మఱియుఁ గొన్ని నమయాములకుం దతఁడు వారి నరణ్యములోనికిఁ గొనిపోయి నిర్వాచ్యములయిన యేకాంతస్థలములయందును వారికి సావకాశముగాఁ బోధింపఁ జొచ్చెను. అట్టి నమయాములయం దతఁడు శిష్యులను తన జుట్టును గూరుచుండఁ బెట్టుకొని యొక్కధర్మస్వరూపమును గూర్చి మాత్రమే కాక లోకములో వారికిఁ గలుగఁబోవు కష్టములను గూర్చియు కష్ట కాలములకుందు దైర్యముతో వారు వర్తింపవలసిన మార్గములను గూర్చియు వారి కనేకవిధముల బోధించి యుండును. ముందుగా నవ్య స్థలములలో నారంభింపక న్యగ్రామములను పల్లెలకును మాత్రము పోయి స్వజనమున కీశ్వరరాజ్యము సమీపించిన దనీ బోధింపవలసిన దనియు, పరుల కంటె వారధికాదరముతో విరుచు రనియు, పూర్వ ప్రవక్తలు చెప్పియున్నట్లుగా దేశము బాగుపడవలసిన నమయ మానన్న మయిన దని ఘోషింపవలసిన దనియు, వారి కతఁడు ప్రథమకర్తవ్యము నుపదేశించి, మఱివ్యాపనమును స్వధర్మముగాఁ జేకొనక వృత్తిగాఁ గైకొని దానిని ధనాకర్షణమార్గముగాఁ జేకొన్న పక్షమున నవిక కాలము గోనే మతము హేయస్థితికి రాక మాన దని యెఱింగినవాఁ డయినందున ఖండితముగా వారి కతఁడు ప్రయాణములలో స్వోదరపోషణార్థ మయిన సుగ్రహణము చేయవల దనియు, యితరులకుఁ జేసిన సాయమున కయి వారివలన నేమియుఁ బొరితొప్పి కముగా నంగీకరింపఁ గూడ దనియు, బుద్ధులు చెప్పెను. ధనాపేక్ష లేక వారు తా నుపదేశించి నట్లు కేవల పారమార్థికబుద్ధితోనే ధర్మ ప్రకటనము చేయుచు రయి లేచి, జనులే వారి నాదరించి స్వగృహ

మలకఁ గొనిపోయి యన్నపానాదులు సమకూర్చి యాదరింపక మానరనియు, అందుచే వారు కష్టములపాలు కావలసిన యాశ్చర్యకముండదనియు, అతఁ డెఱుంగును; కేవలపరార్థపరాయణులు గాక ధనాశాపరు లయి స్వార్థపరిత్యము నిండుక మాప నారంభించిన యాత్మరక్షణముననే సత్యవ్రతచనాగ్రేసరు లగుటచే వారికిఁ గలిగిన బలమంతయు నొక్కసారిగా నడుగంటు వనియు నతఁ డెఱుంగును. వారి కతఁ డపదేశించిన యితర హితవాక్యములు కొన్ని యిఱితిగా నుండెను.

‘ఎక్కడకుఁ బోయినను మీ రనువర్తనము గలవారు గాను శాంతిసంపన్నులు గాను నుండవలెను. ధర్మబోధ చేయునప్పుడు జనులు విస్తృతమున బోధింపవలెను; విననొల్లని పశుయైన నక్కడి నుండి లోలఁగి వేఱొక చోటికిఁ బోవలెను. బోధింపవలసిన దొక్కటే మీ ధర్మము కాని దాని ఫలము మీశక్తిలోనిది కాదు. జను లవి నయు లయి మీ రుపదేశించెడి హితబోధ వివక పెడఁచెని జెట్టిన పశుమన వారే యాశ్చర్యన కత్తరవాడు లయి మా ఫలము ననుభవింపవలసినవారగుదురు. పుణ్యపాపఫలముల నొసఁగవలసినవాఁడొక్క యాశ్చర్యుఁడు. ఈశ్వరాధికారమును వైనివేసికొనుట మనుష్యునకు తగదు. విననివారికి వహితముమీఁకనే కోరి వారికి నద్భుతిమదయింపఁ జేయుట కయి యాశ్చర్యుని ప్రార్థింపవలయునే కాని యివిధేయల నెప్పుడును మనస్సులో సహితము ద్వేషింపను దూషింపను రాదు.

ఇట్లేవరికిని నే కడును జేయక యెవ్వరినిషయమునను పరుషవాక్యము నొటరానీయక యెవ్వరికిని జనస్సహాయుఁడగుకోరక, మంచిమాటలవలనను శుద్ధవర్తనము వెలసను పరులను సిగ్గు పఱిచి

వారిని కోపాదేకము నుండియు దుష్టత్వము నుండియు మరల్చి నిల
సిన దని నియమించి జనస్మృతన శిష్యులను కూర్కకర్కు లయిన దుష్టు
లకు ధర్మబోధ చేయఁ బంప నిశ్చయించుకొనను. దీనిని బట్టి యాత
నికి పత్యబలము నందును ధర్మబలము నందును నెంతి దృఢవిశ్వాస
ముండెనో విస్పష్ట మగును. జనులను లోబఱుచుకొని ధర్మమార్గము
నకుఁ ద్రిప్పటలో బోధనాశతమున కంటి స్వీకునదనుష్ఠానరూపకోప
దేశమునం దధికతక్తి కల దని యాతని నమ్మకము. శిష్యు లెంత
జాగరూకులుగా నున్నను కష్టములు రాక మాన వని యెఱిగినవాఁ
డయి మఱియు నాతఁడు వారి కిట్టి వాక్యములను గొన్నిటిని బోధి
చెను.

మిమ్ము లోదేశ్య లోనికి గొఱ్ఱెలను వలె బంపుచున్నాను.
మీరు మేకపిల్లలంత సాధువ్రలుగా నుండుటయే కాక సర్పములంత
జాగరూకులుగా కూడ నుండ వలెను. సాధ్య మయినంత వఱి కసా
యమునుతప్పించుకొనిమూఁసముగాలోలఁగుచు,మీయొద్దనున్నయోగ్య
తను గొప్పపఱుచుకొనుటచే నెప్పుడును మీయొడలవలల కనూను
వెరుగకుండునట్లు చేయవలెను. మీరెంత జాగరూకు లయి వెలఁగు
చున్నను దేశాచారములకు విరోధముగా ధర్మబోధ చేయుచుండు
టనుబట్టి కొన్నిసమయములయందు మీరు బహుమిషలమీఁద ధర్మ
స్థానముల కీడ్చుకొని పోబడి సీరోధము నొందవచ్చును. అటువంటి
సమయములయందు స్వరక్షణార్థముగా గంధవిధానునియొద్ద
మీరేమి చెప్పుకోవలయునో దానిని మీశీర్షకుండే యుల్చుకు బోధిం
చును. మీసాధువాదములవలన మనసు కరఁగనివాఁ డయి కఠినదిత్త
ముతో న్యాయాధికారి మిమ్మునిడిచి వెట్టక దంపింపఁ దలఁకొన్న
ప్పుడు మీకాతఁడు చేయఁగలిగిన దేముండును? మీకాతఁడు చేయఁ

గలిగిన గొప్పయశకృతయంతయు విముక్తునధింతుటకంటె నెక్కువగా నుండనేరదు. అతడు మీదేహములకు భంగము కలిగింపఁ గలిగినను మీయాత్మలను తాఁకలేడు; మీకుఁ బరలోకమునఁ గలుగనున్న నిత్యానందమునకు భంగము కలిగింపలేడు. శరీరమునకుమాత్రము హాని కలుగఁ జేయఁగలిగినదానినిగూర్చి మీరు భయపడఁ బోకుఁడు; నిత్యమయిన యాత్మకు హాని కలిగించుదానినిగూర్చి భయపడఁడు.

ఆత్మకు హానిచేసెడి దనఁగా ధర్మపరిత్యాగముని యాతని భావము. నాగు మరణమున కంటెను ధర్మభీరుత్వమున కెక్కుడు. భయపడఁలేదని యీబోధనయొక్క పరమార్థము. ఇట్లు దిటప్రగతిని మఱియు

‘మీరు బైలుదేతీ పోయి నేను మీకు చీకటిగిడియలలో బోధించినదానిని పగటిపూట వెలుతురులో బహిరంగముగా బోధింపుఁడు. రహస్యస్థలములలో నానోటినుండి వివిన దానిని మీరింటికి కప్పలమీఁదినుండి ఘోషింపుఁడు. మనుష్యుల యధికారమునకు భయపడఁబోకుఁడు. అల్పములైన పిచ్చుకల రక్షించెడి యీశ్వరుఁడు మీకు మార్గదర్శకుఁడును గాకపోడు. తమదోషములనుజూపి ఖండించు నుపనులతో దుష్టజనులు కలహించును గనుక మీకాపదలును వచ్చును. మీకప్పుడును సత్యమే పోరాటమును పురికొల్పెను ఖిన్నముగా నుండవలెను. తనకుఁ బ్రేమ మయిన సర్వమును తుదకు ప్రాణమును దానినిమిత్రమయి విడిచివెట్ట నిష్పండితంగాని మీలో నెవ్వఁడనుమీరిప్పుడు సంపాదనమున్న దేవదాత్యమునకర్హుఁడు తాఁకాలఁడు. అల్పప్రయోజనము నిమిత్తమయి యట్టిపరిత్యాగములను మీరు చేయుఁబోవుచుండలేదని దృఢముగా నమ్ముఁడు. నాకుభవార్త నంగీకరింతుట కేహృదయమునైనను మీరు పరబోధింపఁ గలిగినయెడల,

ఆహ్వాదయము తనకుఁ బ్రేమపదముగా నెన్ను పృథిగ్గ్రహించుటయే. నన్నుఁ బృథిగ్గ్రహించుటయే నన్నుఁ బంపిన యాయాశ్వురుని పృథిగ్గ్రహించుట. మనుష్యులలో శాంతియు ననురాగమును వృద్ధిపొందించుట కయి మీ రేది చేయఁగలిగినను, ఆచేరివచ్చి దప్పిగొన్నవారి కొకగిన్నెడు మందిసి భిక్షుట యాత్రమే యైనను, దాని బహుమానము రాక యుండదు.

అని యిటువంటి ప్రోత్సాహ వాక్కులు పెక్కులు పలికెను. ఇట్లు పలుమాఱుబోధించి దృఢచిత్తుఁడైన కొంతకాలము జరగిన పిమ్మట నతఁడు తనశిష్యులను స్వతంత్రముగా ధర్మబోధ చేయుట కయి పంపి శోధింపనిశ్చయించుకొని, తనవలెనే ధర్మబోధయు రోగ నివారణమును జేయుటకయి స్వాతంత్ర్య మిచ్చి యిద్దఱిద్దఱిని బయటఁ బంపఁజొచ్చెను.

ఇట్లంతబోధించినను శిష్యు లెంతనిర్మలహృదయులైనను వారిలోవారి కీర్ష్యయు మనస్తాపమును బొత్తిగా కలుగకపోలేదు. ఈశిష్యబృందములో జీనస్సవకుఁ గొందఱు అధికావ్రులుగా నుండిరి. వీటరును, జెబిడీకొడుకు లయిన జేమ్ములు జానును వారిలో మఖ్యులు. ఈ కడవటివా రిరువురు నత్యుత్సాహమును చిత్తోద్వేగమును గల వారు. వారి యుత్సాహవ్యక్తతను బట్టి జీనస్సు వారిని పిడుగుబిడ్డ అని పిలుచుచుండెను. ఆయిద్దఱిలోను జానునకు జీనస్సు వద్ద చన పెక్కువ యైవట్టు కనుపట్టుచున్నది. జీనస్సు ఫారిసీలతో వివాద పడు నప్పుడు వీటర్, జేమ్ము, జాను, అమముఘ్విరితోనే కార్యాలోచనము చేయుచుండెను. ఈశిష్యు లొండొరులను నెహోదరు లనియు, జీనస్సును ప్రభు వనియు పిలుచుచుండువీరి. వీటర్ జీనస్సునకు సరమావ్రుఁ డిగుటచే వైశి శిష్యులకెల్ల నతఁడు నాయకత్వము వహించియుండెను

పీటర్ ఋజువర్తనమును సత్యశీలతయు వేగిర పాటును గల వాడు. ఆతఁడు తన సందేహములను, ఇష్టానిష్టములను, లోపములను, ఏమియు మఱుగు పఱుపక సర్వమును నిష్కపటముగా జీనస్సృచకుఁ డెలుపుచుండును. జీన స్సృతనియం దాచరమును విశ్వాసమును గల వాఁ డు మిత్రభావముతోనే యాతనిని చీవాట్లు పెట్టుచుండును జీనస్సు సభిషిక్తునిగా మొట్టమొదట సంగీకరించినవాఁ డతఁడే. ఆతని భక్తి కానందించి జీన స్సృకనాఁ డాతనితో స్వర్గరాజ్యముయొక్క తాళములు నీకరగతము లగునని పలికె నట్లు. ఇట్లాక శిష్యునియెడల పక్షపాతమును జూపినందునకయి తక్కినవారి మనస్సులలో అనూయ కలుగ నారంభించెను. జీన స్సచ్చడచ్చుకు వారిముందఱు ముం దీశ్వర రాజ్యములో వా రందఱును దన కుభయస్పృహములయందును సింహా సనములమీఁదఁ గూర్చుచుండు రని యుత్సాహవాక్యములను బలుకు చుండెను. అమాముకు లయిన యాముగ్ధు లామాటల కక్షరార్థమునే గ్రహించి మనుష్యపుత్రుని యెడమవై పునను కుడివై పుననునత్యావస్థు లయి కూర్చుండువారు తమలోనెవ్వ రని వివాదపడఁ జొచ్చిరి. జెలిడీపుత్రు లయిన శేమును జానును తా మారెండుస్థానము లను పొందనంది తమ రిల్లి యైన నలోమీచేత నాయుగ్రస్థానము లను తన కొడుకుల కనుగ్రహింప నడిగించిరి. అడిగినదానికి స్పష్టముగా స్తుతరముచెప్పక జీనన్, తమ్ము ఘురపఱుచుకొను వారు నీచపదమునకుఁ బంపఁబడుదురు. ఈశ్వరరాజ్యము దీనులను నగ్రములు నైనవారిచేఁ బొందఁబడున. అని సామాన్యవాక్యములతో నమాధానము చెప్పెను. దీనినిబట్టి తక్కినశిష్యుల కాయురుపురియెడ లను గొంతయనూయఁ కలిగెను.

పూర్వోక్తరీతిని శిష్యులను ధర్మవ్రచనార్థము దేశము

మీఁదఁ బ్రప నారంభించుటకుఁ గొంత కాలముముందే శేషర్నాము నగరసమీపమున నున్న యొకకొండమీఁద జేసినాక యత్త మోప న్యాసమును జేసెను. అట్టిమహాపజ్జేకముచుగూర్చి యిందుఁగొంత ప్రశంసించుకుంటు యుచితము కాదు.

శిష్యులు మొదలుకొని సర్వజనులును మెస్సయూ వచ్చి భూలోక రాజ్యమును స్థాపించి యూదులను తనధిృలనుగాఁ జేయు నని నమ్మి యుండి రనియు, మెస్సయూనుగాఁ బరిగణించి ప్రజలు గుంపులు గూడి జీవన వెంటఁ దిరుగ నారంభించినది మొదల తఱచు సైన్యమును గూర్చుకొని యెప్పుడు యుద్ధ మారంభించునో యని యెల్ల వారు నెదురు చూచు చుండి రనియు, ఈవఱకే కొంత తెలుపఁబడి యుండెను గదా. ఈశ్వర రాజ్యము నమీసించుచున్నదని పలుమాఱు పలుకు చుండుటయేకాని యీశ్వర రాజ్య మెట్టిదో యీవఱ కెన్నఁచును జేసన్ స్పష్టముగా వివరించినవాఁడు కాఁడు. తానీ మెస్సయూనని మనస్సులో నతఁ డంత దృఢముగా నమ్మి యుండినను మైకల్లు చెప్పకపోవుటచేత, ప్రతిపక్షు లైనఫారిసీలు జేసన్ మెస్సయూ కాఁ డనియు మోసగాఁడనియు నెల్లయెడలను ఘోష మిడుచుండిరి. జేసన్సందేహ భక్తివిశ్వాసములు గలశిష్యు లతఁడు తాను మెస్సయూ నని లోకమునకు శీఘ్రముగాఁ బ్రకటించి లోకమును లోకబలుచుకొని ఫారిసీలమాట లనత్యములు చేయవలయునని యత్కుత్సుకు లై యభిలషించుచుండిరి. మెస్సయూ నని ప్రకటించి ఫారిసీలతో రక్షణపలసిన దని మిత్రు లాతనిని నిర్బంధపఱుపఁ జొచ్చిరి. జేసన్ స్పష్ట జెడోమిథమున వారిమనోరథమును దీర్చి యుండఁజిది సమాధానపఱుపవలెను. అట్లు చేయనివక్షయన వారందఱు నాకాథంగ ముంది యొక్క సారిగా విడుదలై యాతనిని విడిచి తొలఁగి పోవుదురు. జేసన్ తాను

మెస్సయా నని చెప్పకొకయే జనులు గ్రహించువట్లు చేయువలె ననియు మనస్సులతో శాంతియుఁ గాఢజ్యోతును పూర్ణముగాఁ గలిగి నంగాని యీశ్వరరాజ్యము రానేరదని బోధించి మెల్లమెల్లగా జనులమనస్సులనుండి మెస్సయానుం దాలోపిత మైవయుద్ధధింతను బాఱదోలవలయు ననియుఁ దలచి యుండినను, సారసీయ శత్రువులై తన్నుఁగూర్చి నానావిధముల నురారోపణములు ప్రకటించు చున్నందు నను మిత్రులు వేగిగపడు చున్నందునను తాఁ డిలఁచుకొన్నంతకాలము వేది యుండుట కవకాశము లేనివాఁడై తోడనే తనమిత్రులకును శత్రువులకును వారిది త్రములలో నెలకొని యున్నయిహలోకరాజ్యా పేక్షను విడిచిపెట్టు. ఇది తెలియఁజెప్పవలసినవాఁ డయ్యెను. ఈశ్వర రాజ్య మన్నమాటకు వారు చేసికొనుచుండిన శుద్ధమునకును తా నిప్పుడు విప్పి చెప్పఁబోయెడి యర్థమునకును గలతారతమ్యమును జను లొక్కసారిగా గ్రహించి తనయు త్రమసిద్ధాంతము నంగీకరింపఁ గలుగుదురా, ఈనూతనసిద్ధాంతప్రకటనమువలన వారి కావకుండు డన యెడలఁ గలగొం వాసురాగయు లాకస్మికముగా ద్వేషతర స్కారము లుగా మాత్రనియెడలఁ దాను పూనినయీశ్వర కార్యమునకు విఘ్న తము కలుగకుండునా, మెస్సయానని యుద్ధము చేయుట కా దని చెప్పి నప్పుడు వారు తన్ను రణభీరువును గా భావించి తొలఁగ కుండురా, అనుచింత లిప్పుడు మనస్సును పరిపరిలాగుల బాధింపఁగా నతఁడ రాత్రి నిద్ర పట్టక కేవలముపల్లణమును విడిచి యాచేరువ నున్న యొక పర్వతముమీఁదికిఁ బోయి యుంటిగా నీశ్వరుని పార్శ్వింది మన బలమును శాంతియుఁ బొందినవాఁడై యాకొండమీఁదనే నిద్ర పోయెను. తెల్లవాటి యతఁడు లేచునపుటికే శిష్యు లాతఁ డున్నస్థ మును గనిపెట్టి మూఁకలుగా నావర్యతపార్శ్వమును జీరి యుండిరి

నాటి ప్రాంతాలమున నతడు ప్రవృత్తునునఁ జేసినవనిని యీశ్వరరాజ్యప్రకటనము చేయుట కై శిష్యసాధుములొనుండి వండెండుగురను దేవకార్యదూతలను గా పరిగ్రహించుట. శిష్య సంగ్రహకార్యము ముగించుగానే యతడు కూరుచుండి యేదో ప్రసంగ చూడంభింపఁబోవునట్లుగా నిమిలితనేత్రుడై మూలముండెను. అతఁ డేమి చెప్పినో వివరలె నన్నకుతూహలముతో నెల్ల వారును నాతనిముఖముమీఁద దృష్టిపఱచి వీరు లొగ్గి యేకాగ్రచిత్తులయి నిశ్శబ్దముగా నుండిరి. అంతట నతడు మూసినకన్నులు తెఱచి తలయెత్తి శిష్యులవారఁ జూచి సహజచురుగంభీరస్వరముతో—

“దీపమనన్ముని గలవారు ధన్యులు ; స్వర్గరాజ్యము వారిది. దుఃఖార్తులగువారు ధన్యులు ; వారు సమాశ్వాసింపఁబడుదురు. సక్రము లగువారు ధన్యులు ; వారు భూస్వామ్యమును బొందుదురు. పుణ్యముకొఱ కాకలిడప్పులు గొన్నవారు ధన్యులు ; వారు తృప్తిపఱుపఁబడుదురు. కరుణాళువు లగువారు ధన్యులు ; వారు కరుణింపఁబడుదురు. శుద్ధ హృదయము గలవారు ధన్యులు ; వారీశ్వరుని దర్శింతురు. మనశ్శాంతి చేయవారు ధన్యులు ; వారీశ్వరతనూజులనఁబడుదురు. ధర్మము నిమిత్తము బాధ పడవారు ధన్యులు ; స్వర్గరాజ్యము వారిది.”—అని బోధింప నుపక్రమించెను. ఉపన్యాసారంభమునఁ జేయఁబడిన యాయుపదేశాప్తకముయొక్క భావము నచ్చటివా రప్పుడు చక్కఁగా గ్రహింపఁ గలిగినో లేకపోయినోకాని యాయుపమాఖ్యవాక్యార్థము లనుబట్టి జీవన్ముమునస్సుగో నై హికరాజ్యసంపద్భింత లే దనియు నతని నాయకత్వ మంగీకరించినవారు భూలోకవైభవాపేక్ష వదలుకోవలసిన వనియు స్పష్టముగాఁ దెలిసికొని యుండురు. దుఃఖము, ఆకలి, దైన్యము, బాధలు, మొదలగు శ్రావ్యములు కానిమాట లిహాగోక

సంఘటన కాళించు చున్నయనకుల కారణభద్రలోనే యాకాభంగమును గలిగించి యుండును. అయినను జీవన్ముక్తివ్యాగ్యాధుర్యమును బట్టియూ నుచన్యానమునంజలి విషయగౌరవమును బట్టియూ మనస్సు చెదరినీశుక యెల్లవారును దానిని కడవఱకును పరమాదరముతో విచిరి. అపూర్వ మైనయీధర్మోపన్యాసశేషమును సకుగ్రముగా నిండుఁ బొందువలయును చున్నాను.—

“నా నిమిత్త మై జనులు నిమ్ము దూషించినప్పడును బాధించినప్పడును మీమీఁద సన్యాసులుగా సర్వవిధదుకారోపణములను జేసినప్పడును మీరు ధన్యు లగుదురు. పరిలోకమున గలుగు ఫల ఫుధికి నుయినది కాఁబట్టి మీరు మోసింది యచరిమితానందము నొందుదు. మీకుఁ బూర్వమునం దుండిన పశ్చాత్తలను వా రీవిధము ననే బాధ పెట్టిరి.

మీరు భూమికి లవణ మయివారు. లవణమే తనసారమును బోఁగొట్టుకొన్న పక్షమున, ఇంక దానికి దేనితో చవి కలిగింపఁ బడును? అది అప్పటినుండి పాతవేయఁబడి మరుష్యుల కాశ్చక్రింక త్రొక్కిఁబడటకే కాని మఱి యెందునకును బనికి రానిదగును.

మీరు ప్రపంచమునకు తెలుగయినవారు. పర్వతముమీఁదఁ గట్టఁబడిన పురము మఱుగు పడి యుండ నేరదు. మనుష్యులు దీపమును వెలిగించి దీపస్తంభముమీఁదఁ బెట్టుదురే కాని కంచము క్రిందఁ బెట్టరు. అది యిరుట నున్నవారి కందఱికిని తెలుతురునిచ్చును. జనులు మీ సత్కార్యములను జూచి పరిలోకవీర యొక్క మహిమను బ్రకటింపఁ గలుగుటకుఁ దగిగట్లుగా వారియందుమీ తెలుతురు పశ్చాత్తలించినందు.

ధర్మశాసనమును గాని పృథక్తలను గాని నేను తెలుపవచ్చితి నని తలఁపఁబోకుండు. నేను వడిపించుట కయి వచ్చియున్నాను గాని నాశనము చేయుటకయి చాలేదు. భూమియు నాకాశమును గఠించు వఱకును ధర్మశాసనము నుండి లవలేక మునుపకు పూర్వముగా నెఱవేర్చఁబడక యేదిధర్మమునను గఠింప దని నేను మీకు నిశ్చయముగాఁ జెప్పుచున్నాను. కాఁబట్టి యీసూక్తము లయినయాజ్ఞలలో నివ్వఁ జొక్క దాని నతిక్రమింది లోకమున కట్లు బోధించునో వాఁడు పరలోకరాజ్యమునం దధిమాధముఁ డని చెప్పఁబడును; ఎవ్వఁడు వానిని తా నాచరించి ప్రవచనము చేయునో వాఁడు పరలోక రాజ్యమున ఘనుఁ డనఁబడును. మీరీతివర్తనము లేఖకులయొక్కయు ఛాపిసీలయొక్కయు నీతివర్తనమును మించిన దయినం గాని మీ రెప్పుడును స్వర్గరాజ్యమునఁ బ్రవేశింపఁ బోరని మీకు నేను చెప్పుచున్నాను.

‘సీపు హత్య చేయురాదు; ఎవ్వఁడు హత్యచేయునో వాఁడు విచారణోపద్రవమును (దండనమును) బొందును’ అని పూర్వకాలపు వారిచేఁ జెప్పఁబడి నట్లు మీకు వినియున్నారు. ఎవ్వఁడు నిష్కారణముగాఁ దన సోదరుని యొక కోపము చూపునో వాఁడు న్యాయవిచారణోపద్రవమును బొందు ననియు, ఎవ్వఁడు తన వహలోదరుని ‘నీమఁడా’ యని పలుకునో వాఁడు విచారణోపద్రవమును బొందు ననియు, ‘బుద్ధిహీనుఁడా’ యని యెవ్వఁ డనునో వాఁడు సరకాగ్ని ఖయమును బొందు ననియు నేను మీకుఁ జెప్పుచున్నాను. కాఁబట్టి నీ ప్రవహారమును గాని బలిహీనమునకుఁ బోయి యున్నప్పుడు నీసోదరుని యొక నీవేదో యపరాధి వయినట్లు నీకక్కడ స్మరణకు వచ్చినను నీయువహారమును బలిహీనమువద్దనే దిగిదిడిది తిన్నఁగాఁ బోయి మొట్టమొదట నీసోదరుని నమూఢానఁజేసిది పిమ్మటవచ్చి నీయువహారమును

నకుర్చింపుము. నీ వాతనితో దారిలో నుండఁగానే కీఘ్రముగా నీ ప్రతిపక్షునితో సమాధాన పడుము. లేకపోయినయెడల నీవృతిపక్షుఁడెప్పుడయినను నిన్ను న్యాయాధికారి కప్పగించును; నీవు చెఱసాలలో తోయఁబడుదువు. కడపటికానుకట్టువఱకును నీవందుండి యేచూర్లమునను వెడలిరావని నీతో నేను సత్యమునుజెప్పచున్నాను.

‘నీవు వ్యభిచారము చేయరాదు’ అని పూర్వకాలపువారిచేతఁ జెప్పఁబడినట్లు మీరు వినియున్నారు. కామముతో నెవ్వఁ డొక స్త్రీ వంకఁ జూచునో వాఁ డావఱకే యామెతో మానసిక వ్యభిచారము చేసినవాఁ డని నేను మీకుఁ జెప్పుచున్నాను. కాఁబట్టి నీ కుడిఁన్ను నీ కపరాధి యయినపక్షమున దానిని పెరికివేసి నీయొద్దనుండి పార వేయఁము. ఎందున కన, నీశరీర మంతయు సరకాగ్నిలో వేయఁబడక నీయవయవములలో నొకటి నశించుట నీకు లాభకరము. నీకుడిచేయి నీ కపరాధి యయినపక్షమున, దానిని ఖండించివేసి నీయొద్దనుండి పఱవేయఁము. ఎందున కన, నీశరీర మంతయు సరకాగ్నిలో వేయఁబడకు కంటె నీయవయవములలో నొకక్కటి నశించుట నీకు లాభకరము.

తనభార్యను విడిచిపెట్టువాఁ డెల్లను వివాహబంధవిమోచన పత్రము నియ్యవలెను’ అని చెప్పఁబడి యున్నది. భారత్యకారణమునఁ దక్కుఁ దనభార్య నెవ్వఁడు పెరిత్యజించునో వాఁడామెను వ్యభిచరించు నట్లు చేసినవాఁ డగు ననియు, అట్లు పెరిత్యజింపఁబడిన దానిని వివాహ మాడువాఁడు వ్యభిచారిము చేసినవాఁ డగు ననియు నేను మీకుఁ జెప్పుచున్నాను.

మఱియు ‘నీవప్రమాణములు చేయక, నీప్రమాణముల నీకష్ట దుని కడ చెల్లించవలెను’ అని పూర్వకాలపువారిచేతఁ జెప్పఁబడినట్లు

మీరు వినియున్నారు. “మీ కెప్పుడును ప్రమాణములే చేయకుండు. ఆకాశముతో డనఁ బోకు—అది దేవుని సింహాసనము; భూమితో డనఁబోకు—అది యాతనిపాదపీఠము; జెహూనలేముతో డనఁబోకు—అది మహారాజపట్టణము; నీశిరస్సుతో డని యొట్టుబెట్టుకోకు—నీ వొక్క వెండ్రును నల్లగాఁ గాని తెల్లగాఁ గాని చేయ లేవు. నీభాషణము అయిన దాను, కానినకాదు. అయియుండనిమ్ము. మీ కంటె నధిక మయినదంతయు చెడుకనుండి వచ్చిన దగును.” అని నేను మీకుఁ జెప్పచున్నాను.

‘కంటికి కన్ను పంటికి పల్లు’ అని చెప్పఁబడినట్లు మీరు విని యున్నారు. దౌష్ట్యమున కెదు రొడ్డక, ఎవ్వరయినను నీకుడి చెంప మీఁదఁ గొట్టినయెడల, రెండవ చెంపనుగూడ నాతరివంక త్రిప్పుము. ఏమనుష్యుఁడైనను వ్యాజ్యమాడి నీచోక్కాను తీసికొన్నయెడల, నీవయిబట్టకూడ వానినే తీసికొననిమ్ము. ఎవ్వఁడయినను నిన్నరక్తము దూరియు నడువ బలవంత పెట్టినయెడల, కోమదూరము నీ వాతనితో పడువుము. నన్ను వేడుకొనువాని కిమ్ము; నీవద్ద బడు లక్షగాఁ గోరు వానినుండి తొలఁగి పోకు” అని నేను మీకుఁ జెప్పచున్నాను.

‘నీవు నీపొరుగువానియెడ ప్రేమ చూపవలెను; నీశత్రువును ద్వేషింపవలెను’ అని చెప్పఁబడఁగా మీరు విని యున్నారు. “మీ శత్రువులయెడలఁ ప్రేమ చూపుండు; మిమ్ము శపించువారి నాశీర్వ దింపుండు; మిమ్ము ద్వేషించువారికి మేలు చేయుండు, మిమ్ముసూ యతో ననాదరించి బాధించువారినిమిత్రము పొందింపుండు. అందు వలన మీరు పరలోకమునం దున్నమిత్రులొకరి కుమారు లగుదురు. ఎట్లన, ఆయన, తనసూర్యుని చెడ్డవారిమీఁదను మంచివారిమీఁదను ఊదయించు (ప్రకాశించు) నట్లు చేయు చున్నాడు; భార్యకులకును

అభార్గికులకును వర్ణమును బంపుచున్నాడు. మీమీద ప్రేమ గలవారివైని మీరు ప్రేమ చూపినయెడల, మీకు ఫలమేమి? ఆలాగున సుంకరులునహితము చేయుచుండ లేదా? మీపోషకులకు మోత్రము మీరభివాదము చేసెనుపక్షమున, ఇతరులకంటె మీ రెక్కువ చేయుచున్న దేమున్నది? ఆలాగున సుంకరులునహితము చేయరా? కాబట్టి స్వర్ణమునం దున్నమీతండ్రి వరిపూర్ణుడయి యున్నట్లుగానే మీరును పరిపూర్ణులు కండు.

మనుష్యులచే చూడఁబడునిమిత్త మయి వారియందు నీవు దానము చేయుకండ జాగ్రత్త పడుము. లేకపోయినయెడల, పరలోక మునం దున్ననీతండ్రియొక్క బహుమానమును నీవు పొందవు కాబట్టి వభాగ్యహములలోను వీధులలోను మనుష్యుల మెప్పున కయి నేష భాదులు చేయునట్లుగా, దానము చేయునప్పుడు నీవు నీకుండు చాటుకోఁబోకు. వారికి వారిఫలము కలదని నేను నిశ్చయముగాఁ జెప్పుచున్నాను. నీవు దానము చేయునప్పుడు నీకుడిచేయి చేయు దానిని నీయెడనుచేతికిఁ జెలియనీకు. నీదానములు రహస్యముగా జరుగనియు. రహస్యమునఁ జూచెనుత్పత్తియే బహిరంగముగా నీకు బహుమానము చేయను.

నీవు ప్రార్థన చేయునప్పుడు వేషభాసులవలెఁ జేజుఁబోకు ఏలయన, మనుష్యులచే చూడఁబడునిమిత్త మయి వారు వభా మందిరములలోను వీధులములలోను నిలుచుండి ప్రార్థన చేయ నభిలషింతురు. వారికి వారిఫలము కలుగునని నేను మీతో నిశ్చయముగాఁ జెప్పుచున్నాను. నీవు ప్రార్థించునప్పుడు గదిలోనికిఁ బోయి తలుపు వేసికొన్నతరువాత వంతెనంగమున నున్నతిండిని ప్రార్థించుము. రహస్యమునఁ జూచెనునీతండ్రి నీకు బహిరంగముగాఁ బహుమానము

చేయన. నీవు ప్రార్థన చేయునప్పుడు ప్రతిమార్పులవలె నిరర్థకములై పవునగు క్షయమును వాడఁజూతు. ఏలయన, అధికముగా మోటా డుటవలననే తమ ముఱ యాలకింపఁబడు నని వారు భావించుదురు. కాబట్టి మీరు వారివలె నుండఁజూతుఁడు. మీ కేమి కావలసి యున్నదో మీ రడుగకముందే మీరండ్రి యెఱుఁగును. కాబట్టి మీ రీదిధమునఁ బ్రార్థింపుఁడు— మోరండ్రి ! నీనామము పవిత్రీకరింపఁబడునుగాక ! నీరాజ్యము వచ్చునుగాక ! పరలోకమునందువలెనే భూలోకమునందును నీయిచ్చయే నెఱుఁగునుగాక ! నేఁడు మాకు మా దినాహారము సమగ్రహింపుము. మాఋణాఘోరము మేము మన్నించునట్లే నీవు మాఋణయులను మన్నింపుము. మన్నింపియవికారములొక బడసీ.జుక పాపములనుండి విమోచనము చేయుము. ఏలయన, రాజ్యమును, బలమును, మహిమయు నింతరమును నీవి. తథాస్తు!— మనుష్యుల వ్యతిక్రమములను మీరు యిందింపజేయున, మీ పరలోకపితకూడ మీవ్యతిక్రమములను యిందింపను. మనుష్యుల వ్యతిక్రమములను మీరు యిందింపనిపక్షమున, మోరండ్రియు మీ వ్యతిక్రమములను యిందింప కందును.

అంతేకాక మీరు పవాసములు చేయునప్పుడు వేషధారులవలె మీరు దీనముఖములు పెట్టుకోకుఁడు. ఏలయన, తాము పవాసము చేయుచున్నట్లు మనుష్యులకు కనఁబడుటకయి వారు తమముఖములను వికృతముగాఁ జేసికొందురు. వారికి వారిఫలము కలదని నేను మీకు నిశ్చయముగాఁ జెప్పి చున్నాను. నీవైత, యుపవాసము చేయునప్పుడు పవాసము చేయుచున్నట్లు మనుష్యులకుఁగాక యంతరంగమున నున్న నీతండ్రీకమాత్ర మగపఁనట్లుగా శరస్సంస్కారము చేసికొని ముఖప్రకృతము చేసికొమ్ము. రహస్యమునఁ జూచెను నీతండ్రి

నీకు బహిరంగముగా ఫలదానము చేయును. కీటకములును శ్రుష్టము శ్రుష్టము చేయునట్టియు దొంగలు కన్నము వేసి దొంగిలునట్టియు భూమిమీఁద మిసంపదలను గూడఁబెట్టక, కీటకములుగాని శ్రుష్టగాని నాశము చేయనట్టియు చోరులు కన్నము వేసి యపహరింప నట్టియు పరలోకమునందు మిసంపదలను మీకొఱకు నిలువచేసి కొనుఁడు. మీచిత్త మెక్కడ మండునో మీచిత్తముకూడ నక్కడనే యుండును. నేత్రము శరీరమునకు జ్యోతి యగుటచేత, నీకన్ను తిన్నఁగా నున్నపక్షమున నీవర్వశరీరమును తేజోమయ మయి యుండును; నీకన్ను చెడినపక్షమున నీవర్వశరీరము సంధికారబంధుర మగును. అందుచేత నీలోపల నున్న వెలుతురే కలుష మైపవక్షమున, ఆమంధికార మెంత గాఢ మై యుండును! ఏమనుష్యుఁడును ఇద్దఱు ప్రభువులను సేవింపలేడు. అతఁ డొకరిని దేవునిగా యొకరిని ప్రేమించును; లేదా, యొకరి నాశ్రయించి మఱియొకరిని తిరస్కరించును. మీరు దేవునిని ధనలక్ష్మినికూడ కొలువలేరు. కాఁబట్టి మే మేమి తిందుము? మే మేమి త్రాగుదుము? అని మీజీవనమునుగూర్చి కాని, మే మేమిధరింతుము? అని మీజీవమునుగూర్చి కాని, ఆలోచింప వలదని నేను మీకు చెప్పుచున్నాను. ఆహారమునకంటె జీవనమును, వస్త్రములకంటె శరీరమును, గొప్పవికావా? గాలిలోనిపక్షులను చూడఁడు; అవి విత్తనములు వేసి, కోసి, కొట్లలో నిలువ చేసికొవు. అయినను మీపరలోకపిత వాని కాహారము దయచేయుచున్నాఁడు. వానికంటె మీరు విక్కిలి శ్రేష్ఠతరములుకారా? ఆలోచన చేసి మీలో నెవ్వరు తమపరిమాణమున కొక్కమూర చేర్చఁగలరు? వస్త్రములకొఱకు మీరేల చింత చేసెదరు? పొలములలోనిగడ్డి పువ్వులను గూర్చి యవి యెట్లువర్ధిల్లుచున్నవో యాలోచింపుఁడు. అవి కష్టపడి,

నూలువడకల్లు. అయినను సొలోమోనా వంతటివాఁడు నహితము తన మహాన్నతదళలోను వానిలో నొక్కవానిని బోలినపస్త్రధారణము చేసికొనియుండఁ జని నేను మీకుఁ జెప్పుచున్నాను. కాఁబట్టి ఓధక్తి హీనులారా! నేఁడుండి రేపు పొయిలో వేయఁబడెడి పొలములోని గడ్డికే యిటువంటి యాచ్ఛాదనమును బ్రసాదించియున్నప్పుడు, మీ కంత కంటె నధికముగా నాచ్ఛాదన మనుగ్రహింపఁదా? కాఁబట్టి మే మేమి తిందు మనికాని, యేమి త్రాగుదు మనికాని, వేరితో నాచ్ఛాదితుల మగుదు మనికాని, చింతింపఁబోకుడు. ఈయన్నివస్తువులును మీకుఁ గావలసినవని మీఁపరిలోకక్షిత యెఱుఁగును. మీరు మొట్ట మొదట నీవ్వరరాజ్యమును, ఆతనిపరిశుద్ధతను, వెదకుడు. ఈవస్తువు లన్నియు మీకు చేర్పఁబడును. కాఁబట్టి రేపటికొక కాలోచన చేయుకుఁడు. రేపటిదినము తానే యావస్తువులకొక కాలోచన చేయును. ఆనాటి చింత యే యానాటికి చాలియుండును.

మీరు విమర్శింపఁబడి రిని యెంచుకోకుఁడు. పన్యాసుముతో మీరు విమర్శింతురో దానితోనే మీకును విమర్శింపఁబడుదురు. ఏకొలపాత్రముతో మీరు కొలుతురో మరల దానితోనే మీకు కొలువఁబడును. నీవు నీపొరుగువానికంటిలోనినలును గు జూచుచు, నీనేత్రమునందే యున్నదూలమునుగూర్చి యేల యాలోచింపవు? నీకంటిలోనే దూల ముండఁగాఁ జూచుచు, నన్ను నీకంటిలోని నలు నును ఏమని న్మన్నిని నీసోదరునితో నీవెట్లనఁ గలవు? ఓపంచకుఁడా! మొట్ట మొదట నీకంటిలోనుండి దూలమును తీసివేసికొమ్ము; అప్పుడు నీసోదరునికంటిలోనుండి నలకను దీసి వేయుటకు చక్కఁగా చూడఁ గలుగుదువు. పవిత్రమైనదానిని కుక్కలకు వేచుకుఁడు; మీముత్యము

లను పండులముందు వేయఁజుడు—అని వానిని తమకాళ్ళక్రింద నలుగఁదొక్కి యెడురు తిరిగి మిమ్మే కుర్చుండును. అజిగ్గుఁడు; మీకియ్యఁబడును. పెనకుఁడు; మీకు కనఁబడును. తట్టుఁక; మీకు తెలివఁబడును. తం కొడుకు రొట్టె నడిగినప్పుడు వానికి రాయి యిచ్చు వాఁడు మీలో నేపురుషుఁ డుండును? వాఁడు చేప నడిగినప్పుడు వాని కతఁడు పామునిచ్చునా? మీబిడ్డలకు మందియూవుల నెట్టియ్యవలెనో పావు లయిన మీరే యెఱిఁగి యున్నప్పుడు, పరలోకమునఁ దున్న మీతండ్రి తన్ను వేడినవానికి మంచినస్తువుల నింకను నంత యధికముగా నిచ్చును? కాబట్టి మనుష్యులు మీ కేమి చేయవలె నని మీరు కోరుదురో వానినెల్లను వారి కాలానుసతీ మీరును చేయుఁడు. ఇదియే ధర్మశాస్త్రమును పవిత్రవచనమును.

మీరు తిన్నది దానిని లోపలఁ బ్రసరింపుఁడు; వినాశమునకుఁ గొనిపోయెడు ద్వారము విశాల మయినదియు దారి పెడ ల్పయినదియు కాబట్టి యామూర్తమున లోనికిఁ బోవువా రనేకు లుండును. (నిత్య) జీవనమునకుఁ గొనిపోయెడి ద్వారము సరళ మయినదియు దారి యిటు కయినదియు కాబట్టి దానిని కనుఁగొనువారు కొండఠేయుండురు. అబద్ధప్రవక్తలను గూర్చి మీరు జాగ్రత్త పడుఁడు; గొట్టె (సాధు) వేషములతో మీవద్దకు వత్తురు కాని వారు లోపల సత్యకాతురము లయిన తోడ్కలు (కూరచిత్తులు). వారివలని ఫలములను బట్టి మీరు వారిని తెలిసికొందురు మనుష్యులు ముండ్లపొవల నుండి బ్రాహ్మణులములను గాని మేడిపండ్లను గాని సంగ్రహింతురా? అలాగుననే ప్రతిపదస్పృహయును సత్యలయుల నిచ్చును; దుష్టవృక్షము డుష్ఫలముల నిచ్చును. ఒక మంచిచెట్టు చెడుఫలముల నియ్యనేరదు;

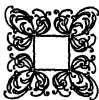
చెడుజెట్టుకు మించిఫలముల నియ్యజాలదు. మించి ఫలములనిజ్యుని పృతివృక్షమును నజ్జకఁబడి నివ్వలో నేనుఁబడును. కాఁబట్టి ఫలము వలన మీరు వాని నెఱుఁగదును.

పరలోకమునం దున్న నాతండ్రియొక్క చిత్తానుసారముగా నాచరించువాఁడే కాని నన్ను గూర్చి 'పృథువా! పృథువా!' అని పలుకువాఁ డెల్లను స్వర్గరాజ్యములోఁ బ్రసేశింపఁడు. 'పృథువా! పృథువా మీ పేరిట మే మనాగతమును సూచించి యండలేదా? మీ పేరిట మేము దయ్యములను వెడలఁ ద్రోలలేదా?' అని యా దినముల నాతో న నేకులు పలుకుదును. 'మిమ్ము నే నెన్నఁడు నెఱుఁగను, నీతిమాలి పెర్తిందిన మీరు నాయొద్దనుండి తొలఁగఁడు' అని వారితో నే నప్పు డందును. కాఁబట్టి యీనావాక్యములనువిని తడను గణముగా నెవ్వఁ డాచరించునో యటునంటివాని నెల్లను దనయింటిని తాతిమీఁదఁ గట్టుకొన్న బుద్ధిమంతునితోఁ బోల్చెదను. వర్షము కురియును; వజ్రము వచ్చును; గాలి వీచి యాయుంటిమీఁద గొట్టును; తాతిబండమీఁద పురాచి నేనుఁబగినందున, ఆ బుల్లు కూలదు. ఈ నా వాక్యములను విని వానిప్రకారముగా పడవనివాఁ డెల్లను దనయింటి నినుకడఁ గట్టుకొన్న బుద్ధిహీనునితో నరిపోల్పఁబడును. నాగ దిగును. నరదణు నచ్చును; గాలి వీచి యాయుంటి మీఁద కొట్టును; అది పడి పోవును; దారిపాటు మిక్కిలి గొప్ప డగును."

పయియుపన్యాసమునం దీశ్వరరాజ్య మున్న వచనమునకుఁ దన యభిప్రాయమేమో జేసెన తన శిష్యబృందమునకు మనస్సు నొవ్వ కుండ మందిమాటలతో క్రమక్రమముగా నిప్పి చెప్పినెను. అతఁ

డిట్లు నేర్చుతో, బలుకక యీశ్వర రాజ్యవిషయమున వారెవరు చూచుచుండిన దంతయు నసాధ్యమైన పరిమాలిన యెన్నిక యని యొక్కసారిగాఁ జెప్పివేసినయెడల వారిమనస్సులకు నొప్పికలుగుటయే కాక పలువురకు కోపము నహితము వచ్చియుండును. అట్లుచేయు యతఁడు శాంతవచనములతోఁ బానుదేశించి యున్న యుత్తమ ధర్మములను బోధించి వారిమనస్సులోనున్న భ్రమయతులొగింపఁగా, తామావతికు పలవరించుచున్న ప్రాపంచికవైభవ నిరీక్షణము నిరర్థక మయినదని వారిమనస్సులకు పొడకట్టెను. పయియు పన్యాసమునందతఁడు బోధించినధర్మములలో నొకటి రెంటికిఁ గొందఱు విపరీతాభిప్రాయములను జేయదురు. కుడిచేఁపను గొట్టినవారి కెడమచేఁపఁ దిప్పవలసినదని యతఁడు చెప్పినదానికిఁ బరులు వెట్టుకుబిఁధను శాంతతతో నహించి తన కపకారము చేసినవారికిని బ్రత్యపకారము తలఁపవలదని బోధించటయేకాని నిజముగా నెవరుచెప్ప తిప్పవలెనని తాత్పర్యముకాదు. ఇట్లు దృష్టాంతపూర్వకముగాఁ జెప్పిన యీ యర్థమునే యతఁడు శత్రువులవలనని నహితము ప్రేమచూపవలసిన దనియు చెడుగుచేసినవారికిని మేలు చేయవలసిన దనియు స్పష్టముగానే ముందుగాఁ దెలిపెను. భూలోకధనమును కేరక వనలోక సంపదలను గూడఁజెట్టఁ బ్రయత్నింపుఁడని జీసస్ బోధించినదాని తాత్పర్యము క్షణభంగురములైన యిహలోకవస్తువుల సంపదనమున కంటె నిత్యమైననీతి ధనార్జనము ముఖ్యముగాఁ జేయవలసినదనుటయే కాని యశనవననామలనుగూర్చి ప్రయత్నమే చేయఁగూడదని కాదు. ఎల్లప్పుడును నన్న వస్త్రాదులనుగూర్చియే చింతించుచున్నచో బరమార్థదిత యడుగులు నన్నయుద్దేశముతో నతఁడు తేవటినిగూర్చిన చింత మానుఁడని బోధించినకాని యంతకంటె వేఱుకాదు. ఆపలు

వాక్యములలోనే యతఃకు పక్షుల కాహారము ప్రసాదించెడి యీశ్వరుడు మనుష్యునిఁ గాపాడకుండువా యనియు గడ్డిపూలకు విచిత్రవర్ణములు దయచేసినదయాభుఁడు మనుష్యులకుఁ గట్ట నియ్యకుండునా యనియుఁ దెలిపి, అన్నపానవస్త్రాదులను గూర్చినచింతయే సదా పూవక యీశ్వరుని మీఁద భారమావేసి శుద్ధవర్తనము నిమిత్తమయి పాలుపడుచున్నచో విశేషవ్యయాల మక్కఱలేకయే భగవదనుగ్రహమువలన నన్నపానాదులు లభించునని సత్కార్యాచరణమునకుఁ బురికొల్పెను.

ఏకవ ప్రకరణము.

(స్నాతకుఁడైన) జాను యొక్కసందేశము, తెలుసలేముమాత్రం.

అహంకాలమువఱకును దాపున నున్న జీవన్ యొక్కమిత్రులకు నహితము „అభిషిక్తుఁడు (మెస్సయా)" అను పదమునకును „ఈశ్వర రాజ్యము" అను పదమునకును అతఁడుద్దేశించుకొన్న యర్థము తెలియదు. అట్టిస్థితిలో దూరమున నున్న (స్నాతకుఁడగు) జానున కెట్లు తెలియవచ్చును? ఇతరజనులనలెనే యతఁడును మెస్సయా దేశము నుండి రోమనులను వెడలఁగొట్టి, స్వదేశస్థులను లోకమునకు ప్రభువులనుగాఁ జేయునని నమ్నియుండెను. జీవన్ స్వస్థి యైహికరాజ్యదింత లేనివాఁ డయి పరమమయిన యొక యుత్తమోక్త్యమునుగూర్చి యాలోచించుచుండెను. రోమనులుపోయి యూదులు దేశమునకు ప్రభువులగునను ప్రజలప్పటికంటె నధికనుఖము ననుభవించువాకు కాఁజాలరనియు, న్యాయపరమదాక్షిణ్యముల నెఱిగి యభ్యసించు వఱకును లోకము ముందిరకకు రానేరదనియు, ఎఱిగినవాఁడయి జీవన్ జనులలో శాంతియు నీతియు వీరియు నెలకొల్పు సాధనము చూచుచుండెను. అతఁడుద్దేశించినమహాకార్య మెల్లకాలములో నెఱవేఱునది కాదు. అతఁడామహాకార్యపర్యాలోచనములో ముడఁగా నక్కడఁ గొంతకాలమునుండి కారాబద్ధుఁ డయి యున్నవాన్ తా నాశతో నెడరుచూచుచుండిన యర్హోక్త్యమును నిర్వహింపక జీవన్ వృథా కాలక్షేపము చేయుచున్నాడని నందెనామింది తత్తఱపడసాగెను. జాన్ చేయు బోధనలన దేశక్షోభము పంభవించునని భయపడి ప్రభుత్వమువా కాలనిని బోధింపనీయక పట్టితెచ్చి యాతని నాటునెలల

నుండి మృతవస్తువులను దుండిన మాకిరంగరమువందలి చెఱ
సాలలో నుండియుండిరికాని యారంభదశలో నాతనిని మిత్రులతో
మాటాడనిచ్చుటయేకాక శిష్యులకు సందేశములను పహితము వంప
నిచ్చుచుండిరి. చెఱసాలలోఁ బెట్టఁబడినతరువాత నాతనికి దివములు
గడచినకొలదిని మెస్సయూపనిమీఁది తహతహ హెచ్చఁ జొచ్చెను.
మెస్సయూ యేమోచేయునని యెదురు చూచుచుండఁగా నెలలుకడది
నను, అతఁడు చేసినపనియేమియుఁ గానిరాలేదు. ఇట్లుండ వడకు జీసస్
కొండమీఁదఁ జేసిన ధర్మోపన్యాసవృత్తాంత ముతని చెవినిబడినను.
ఏమిచేయుచున్నను జేయుటకు సంసిద్ధమయి యున్నభక్తికోటితోఁ
గూడియుండియు రాజులయి యున్నయన్యదేశస్థులను దేశమునుండి
తొలగఁజేయు పశుశ్రమను సూర్చివమాట యొక్కటియైనను
ఆ యుపన్యాసములో లేకపోవుటయేకాక పయిపెచ్చ శత్రువుల
వయిని బ్రేమచూడవలె నన్నయుపదేశము కనఁబడుటచేత నాతని
మనస్సునకది తృప్తికరిముగా నుండలేదు. అందుచేత నాతనిడండములో
జీసస్ మెస్సయూయగునోకాఁడో యని సందేహముపహితముకలిగెను.
కాఁబట్టియతఁడు తనమనస్సంతృప్తికయి తనమిత్రులను కొండఁజిజీవస్
కడ కంపి "ప్రతిక్షింపఁబడినవాడవు (మెస్సయూవు)నీవా? లేక మేము
వేటొకనికొఱకు చూడవలెనా?" అని యడుగ నియమించెను.
అదూతలువచ్చి చూచువప్పటికి జీసస్ పూర్వప్రకారముగానే రోగ
ములు కడుగ్గుచు ధర్మోపదేశములు చేయుచునుండిను. వారాతనిని
పందర్పించి తమగుఁకఁ జూగ నియమించినప్రశ్నలకు రహస్యముగా
నడుగక యుండఁజాలను బహిరంగముగా నడిగిరి. జీసస్కు కప్ప జేమి
చెప్పటకును పాలుపోలేదు. నేనే మెస్సయూనని చెప్పినమీఁకున,
తాను గొంతకాలములో సేవలను గూర్చుకొనిపోయి పోరాడనుద్దేశిం

చుకొని యున్నట్లు జానువకు దుర్భ్యమ కలుగును. నేను మెస్సయాను కానని చెప్పినపక్షమున, అదే తానునమ్మినదానికి విరుద్ధ మగుటయే కాక దానివలన శిష్యులకెల్లను మత్సరచిత్తావస్థలు చెడిపోవును. కాఁక యితఁ డాలోచించి తోడనే యేదోపత్తుత్తరముచెప్పక తీరిదు కనుక ననుయోచితబుద్ధి కలవాఁ డయి “మీరుమరలఁబోయి యిక్కడ నాశిష్యమధ్యమున మీరునావిష ముమిది విన్నదానిని కన్న దానిని జానుతోఁ జెప్పఁడు. నాపయిని గోపము వహింపనివాఁడు ధన్యుడని కూడ మీరాతనితోడఁ జెప్పఁడు.” అనియుత్తరమిచ్చెను. ‘నేను మెస్సయా వగుచునో కానో నేనుజేయుచున్న కార్యమువలననే మీకు తేటపడియుండవచ్చును. అట్లు తేటపడియుండనిపక్షమున నేను మెస్సయానని చెప్పకొనుటవలనఁ బ్రయోజనమేమి?’ అని యాతఁ డిచ్చిన యుత్తరమునకు తాత్పర్యమిచ్చుట కనఁబడుచున్నది. ఈమాటలవలన వేగిరవడ వలదని జానువకు హితము చెప్పటము నాతనియద్దేశమయి యుండును. అంతట నాసందేశహరు లాతఁని విడిచి వెడలిపోయిరి. ఈసందేశము మరల జానున కందినదో లేదో, అందినయెడల నాతఁ డెట్లనుకొనియెనో యేమియుఁ దెలియదు.

అంతరువార సత్యల్యాలములోనే జాన్ చెజనాలలోఁ జంపఁబడె ననిదేశమునం దంతటను సంక్షోభమువృద్ధిమ. జీసస్చే నావ అకు ధర్మబోధ నిమిత్తమయి వంపఁబడిన పృథ్వియును శిష్యులును మరల వచ్చి యంతలో తమగురువునమ్మఁబడునఁ జేరిరి. హీరాడ్ చిరకాలమునుండి జాను నంతయు నొందింపవలెనని యుద్దేశింపచుకొని యుండెను గాని యట్లు చేసినపక్షమున తమ ప్రకృతిను జంపింపండున కయి జనులు తిరుగఁబడి యేమి యుపద్రవము చేయుదునో మని జంకుచుండెను. అతనిని సంహరింప కుండిన పక్షమున

నాతని కాజ్ఞానువర్తులయి లెక్కకెక్కుడుగానున్న యతనియనుచును
 లెప్పుడైన నాకస్మికముగా రాజద్రోహులయి రోమునులపై భవజ
 మెత్తి మతోన్మాదముచేత దేహముల కాశపక క్రూరకృత్యములు
 చేయవచ్చుననియు భయపడుచుండెను. అతఁ డెట్లు చేయుటకును
 తోచక సంజేహాఢోలామహాసమానముఁ డయి యున్న కాలములోనే
 యొక్క తరుణి ప్రేరణముచేత: దాను జేయ శంకించుచున్న కార్య
 మును జేయవలసివచ్చెడయ్యెను. హీరాడ్ తన సహోదరుడు
 జీవించి యుండఁగానే యతని భార్యయైన హిరోడియాను వివాహము
 చేసికొనెను. అతఁడు చేసిన కార్య మకార్య మును ధర్మవిరుద్ధ
 మనియు జాను తనధర్మోపన్యాస సమయములయందు నిశ్చలముగాఁ
 బలుకుచుండెను. హిరా దావార్తను విని మనసులో పగపట్టియుండెను
 గాని మెటనే పగతీర్చుకొనుటకు శంకించి సమయముకొఱకు ప్రతి
 ించుచుండెను. హిరోడియాను ప్రభువుభర్తవలన నొకకూఁతు
 రుండెను. ఆచిన్నది యొకనాఁ డొకయుత్సవసమయమునందు హిరాదు
 నకు మెప్పు పుట్టుకట్లు అత్యంతమనోహరముగా నృత్యకళలము
 చూపెను. తాగి త్రుళ్ళి వేమక సమభవించుచున్నయతఁ డామె
 నృత్యమున కానందిపరచుకొండెను యామెను జేరఁ దీసి శ్లాఘించి
 యామె మనోరథమేమి తెల్పినను దీర్చెదనని పలికినది. ఆతరుణి
 యావఱకే తల్లిచేత బోధితురాలయి యుండిండున, స్నాతకుడైన
 జానుయొక్క శిరస్సును నఱకించి తెప్పించి తనకు బహుమానము
 చేయవలసినదని వేడుకొనెను. తాను జేసినబాసను తీసివేయలేక
 హిరాడ్ మెటనే పోయి జానుయొక్కతల నఱికి లేపలసినదని తన
 భృత్యుల కాజ్ఞాపించి తదాజ్ఞానుసారముగా వారు ఖండించి తెచ్చిన
 శిర స్సాదినదాని కర్పించి తన వాగ్దానము చెల్లించుకొనెను. కొంద

జీవాచార్యము ఫారీసీలపూరిణమువలన జరపఁబడిన దని భావించుదురు. తనకువలెనే జానునకును గర్భశత్రువులుగా నున్న ఫారీసీ లాతని పూరిణములు గొనఁ దలఁచి యున్నారని జీవన్ చిరకాలముక్రిందటనే యెఱిఁగి యుండెను. వారిద్వేషాన్నికి రెండవబలి కావలసినవాఁడు తాననియు నతఁ డొకవేళ భావించి యుండును. జీవస్మృతు జనులలోఁ గొంతవఱకుఁ బేరుపడి యుండినను జానంత సుప్రసిద్ధుఁ డయి యంత జనానుగ్రహకుఁడుగా నుండలేదు. అయినను ఫారీసీలుమాత్ర మాతని నపాయకిరుఁ డైనశత్రుఁ డని భావించి యీవఱకే యతనిమీఁద నొక కన్ను వైచి యుండిరి. జీవన్ ముగిణమునకు భయపడలేదుగాని తాను పూనిన కార్యభారమును నిర్వహించుటకు ముందు ఫారీసీల కోపాన్నికి బలి యగుట కిష్టము లేనివాఁడుగామాత్ర ముండెను. లోకముయొక్క మేలుచిమిత్రము తనప్రాణమును భారపోయుటకు సంసిద్ధుఁడయి యున్నను వ్యర్థముగా పోగొట్టుకొన నొల్లకుండెను. వారికిఁ దా నొప్పగింపఁ దలఁచుకొన్న మహాకార్యమును శిష్యులైనను నిర్వహించఁ గలస్థితిలో నున్నారని యతని మనస్సునకు నిశ్చయము కలిగిన పక్షమున, శత్రువుల యెదుటఁబడి యేమి యైనను గాని మృచి ముఖామఖని పోరాడ పాపాసించి యుండును. నిర్వహణార్థ మయి యీశ్వరఁడు తన మీఁదఁ బెట్టినాఁ డనియతఁడు దృఢముగా నన్నియుండిన కార్యభారమును తాను నిర్వహింపక తాను జేయవలసిన కార్య మెంతో యుండఁగా నకును నపాయము తట్టినొంది నప్పుడు తప్పించుకో గలయుపాయ ముండియు నుపేక్ష చేసిన యెడల తా నీశ్వరద్రోహము చేసినవాఁ డగునని యతఁ డనుకొనిను. కాబట్టి మతఁడు తన యాస్తశిష్యులు పన్నిద్దఱతోను నిరపాయమైన తావునకు తొలఁచిపో నిశ్చయించుకొనెను. అంతేకాక జను లనేకు

లిచ్చి దత్తనిని మెస్సయా యని తలచుచుండిరి. మెస్సయా విషయమున తమకుఁ గలిగియుండిన యభిప్రాయమునుబట్టి జాను మరణము వలన దురాగ్రహచేత పరవశు లయియున్న జనులు ప్రభుత్వమువారిపై తిరుగఁబడి యుద్ధసన్నద్ధు లయి తమ్ము నపహృతుని యాతని నిర్బంధపఱువవచ్చును. అందుచేత నతఁ డీకోహోద్యోగ మడఁగువఱకును వారి కంటఁ బడత దూరముగా తొలగి యుండు మంచి దని భావించియు తిన్నానవాలు పట్టలేని విదేశమునకుఁ బోవనిశ్చయించుకొని యుండువచ్చును. అందుచేత నతఁడు శిష్యులను మెటఁగిని పడవయొక్క సరస్త్రిరసమీపమునుండి పోయి యొక యెడారిఁ జేరెను. అయినను జనులు ఏడవ నడుచుకొనెను కనిపెట్టి వ్యాధిగ్రస్తులను తమవెంటఁ దీసికొని తీరము పొడుగునను నడుచుచు రోగులను స్వస్థులను జేయి వేరుచు జేసెను వెంటఁబడువచ్చిరి. అందుచేత నెడారి నహిత ముల్పకాలములోనే మూకలచేత నిండిపోయెను. అప్పు డతఁడు వారియొత్తుడి నుండి తప్పించుకొనుటకు యొకనూతన మార్గమున వేటికవంకకుఁ బోవఁదలచుకొని వెనుకకు మరలి కావర్జము గ్రామసమీపమునకుఁ బోవలసినవాఁ డయ్యెను. అతనిని వెంటబడించువారిలో దారి పొడుగునను కొడలు తీసి తెలుపుచుండుట కయి తెరవాసలేము నుండి ఫారసీలనేఁ బంపఁబడిన వేగులవారు విహితము కొండ టుండిరి. జాను మరణము వలన జేసెన్ భయపడియుండె ననియు, తా మతనిని కొన్ని పృక్షు లడిగినప్పుడు భయభావమును సూచించెడి యుత్తరము లాతని నోటినుండి వెలువడిఁగానే భీరు వని కనిపెట్టి శిష్యు లాతని యెడలఁ దమకుఁ గలతొంటిభక్తి విశ్వాసములను గోలుపోవుదు రనియు, అతఁడు పిఠికివాఁ డని తేటపడిఁగానే జనులు నహిత మూతనిని తిక్కారభావముతోఁ జూతురు గాన ప్రజల కారనియెడల గలగారవ

మును పెడఁగొట్టుట కొదే మంచినమయ మనియు, వారు భావించి యుండురు. ఈ భ్రమతో వా రాతనిఁ జేరఁజూయి “నీశిష్యులు చేతులు కడుగుకొనకుండ భోజనము చేయు నంతటి పాపకార్యమున కొడిగట్టుచుండఁగా నీ వేల చూచి సహించుచున్నావు!” అని యవి నయసూచకము లయిన గర్వోక్తులతో నడిగిరి. చేతులు కడుగుకొన కుండ భుజించుట పాప మనిభావించి యూదులు భోజనమునకు ముందు మురికినీటిలో నయిన చేతులు ముంచుదురు; జీనస్సును శిష్యులును శుచితవ్యము కొఱకు మాత్రమే శుద్ధజలముతో హస్త పృక్షాశనము చేయుచుండురు. జీనస్సు వారు తన్ను పరాభవ పఱు చుట కయి విరోధు లగు ఫారసీల ప్రేరణముచేత వచ్చినవా రని యెఱిఁగినవాఁ డయి లేశమాత్రమును జంకునడక దారివంకఁ దిరిగి వారిని యాశ్చర్యములతోఁ జూచుచు ధీరభావముతో, “మీ రాచారదాసు లయి యేల యీశ్వరాజ్ఞోల్లంఘనము చేసెదరు? వార్ధ కము చేత బలహీను లయినప్పుడు తనయులు తల్లిదండ్రులను పోషింప వలసిన దని ధర్మశాస్త్రము విధించుచున్నది. ఆచారము నాథారము చేసికొని కృతఘ్నుఁ డయిన నుతనిచేత తనధనవస్తువిషయమున ‘నీశ్వ రార్పణ’ మన్నమాట యనిపించి, ఆచార్యపురుషు లైనమీరు శైశ వము నుండియు తన్ను వెంచి పెద్దవానిని జేసిన జననీజనకులను వృద్ధ ఓళ్లలో పోషింపవలసిన యక్కఱ ధర్మవిధియుగా కన్నకుమారుని కర్తవ్యమునుండి విమక్తుని జేయుచున్నారు. ఓవంచకులారా! మీరు పెదవులతో నన్ను పొగడుచున్నారే గాని మీ హృదయములు నా కెంతో దూరముగా నున్న వని యీశ్వరుఁడు మీ విషయమున పలు కఁదా? భోజనమునకు ముందు చేతులు కడుగుకొనకపోవుట యేమో దుష్కర్మ మని మీ రనుచున్నారు. అందేమియు దుష్కర్మము లే

దని నేననుచున్నాను. తన బాత్తును గూర్చి యీశ్వరార్చిత మని కొడుకునోట పలికించి వాడు వృద్ధులయినమాతాపితలకు తిండిపెట్టక పంపిణీ విడిచిపెట్టి నిర్దోష మని మీరంగీకరించుట మహాభూర దుష్కృత్యము." అని పలికెను.

ఈమాటలు ఫారీసీలయల్లములలో బల్లెమువలె నాటుకొని వారిని మఱింతకుపితులనుగాఁ జేసెను; అంతేకాని వారు దైశించి నట్లుగా జీవన్ముఖికిపండ యని జను లనుకొను నట్లు చేయుటకయి యెంతమాత్రమును సమర్థములు కాకపోయెను. ఈవాక్యములను విన్న శిష్యులు కొందఱు "మీమాటలు ఫారీసీలను మఱింత యాగ్రహవ్యగ్రులనుగాఁ జేయలేదా" యని యడుగఁగా "అయినను చింత లేదు. వారంధులకు నాయకు లయి ననుచు మహాంధులు; వారల్ప కాలములోనే గోతిలో పడుట యనివార్యము." అని చెప్పి యూరకుండెను. జీన స్మెంతమాత్రమును భయపడనివాఁ డయినను, దురాగ్రహాగ్రస్త లయియున్న ఫారీసీలు సమయము వేచి తన పాపములు గొనవలె నన్న దీక్షతో గూఢముగాఁ దన్ను వెఁబడింపవచ్చుననియెఱిగినవాఁ డయి కొంతకాలము వారు కనుగొన లేని వివిక్తస్థలములకుఁ బోవుట మంచి దని తలచి, యక్కడనుండి యతఁడు టైరు నీడకొ తిరములకుఁ బోయెను.

టైరు నీడిన్ పురములు ఫినిసియా దేశములోని ముఖ్య పట్టణములు. ఆకాలమునందు ఫినిసియా దేశస్థులు మిక్కిలిధనసంపన్నులును వృద్ధిగాములును నయియుండిరి. వారు వ్యాపారముల యందు వెలిది గలవారయి యత్యంతసమర్థులై యుండిరి. వారుకొంత వజకు విగ్రహారాధకులు. విగ్రహారాధకులనెల్ల సామాన్యముగా దేవేషించునట్లే యూదులు టైరుపురవాసులను నీడన్ పురవాసులను

దేవునించుచుండిరి కాని వారి ప్రాబల్యము చూచి భయపడుచుండిరి. ఆ దేశములను మేల్చుభూములనుగా నిషేధించి రృనిష్ఠులయిన ఫారిసీయు మొదలైన ఛాండనుల దేశములు త్రొక్కి వయెడల తామ పవిత్రుల మగుదుమని భావించి యుండడు గిడకుండిరి. అయినను మతోన్మాదులు కాని యూదు లనేకలు వాణిజ్యాదికర్మలను పురస్కరించుకొనిపోయి యాపట్టణములలోను వానిచట్టుపట్టులను నివసించుచుండిరి. జీవస్వీదేశమును జేరి తన్ను సురక్షితునిగా భావించుకొనను; అది స్వాధికారములోఁ జేరినది కాదు కాఁబట్టి తన్నుఁ బట్టుకొనుటకయి హిరాడక్కడకు భటులను బంబలేడు; ఆ దేశమునం దకుగు పెట్టుటయే సావనుని భావించువారగుటచేత ఫారిసీయు తన్ను వెన్నాడుటకు సాహసించుకాలరు; స్థిరనివాస మేర్పఱుచుకొని యున్న యూదులు పలువురక్కడనుండి యుండుటచేత వారిలో కొందఱు తనయెడల మిత్రభావమును కనఁబఱుపవచ్చును. ఈ హేతువులచేత శత్రుభాధలనుండి తాత్కాలికమున నొందుట కది ముచిస్థలమని జీవస్వక్కడ కొంతకాలముండును గాని యెంతకాలముండునో నిశ్చయముగా తెలియదు. కాని కొన్ని వారము లతఁ డక్కడనుండి వనుటకు సందేహములేదు. స్వదేశమును పరిత్యజించి పుదేశమును శరిణ్యముగాఁ జేకొని యుండుట జీవన్ముత కప్పకు గొప్పకోధనవమయముగా నుండి యుండవచ్చును. అతనికిని శిష్యులకును డక్క తక్కినవారి కందఱికిని శత్రువులచే నతఁడు పూర్ణముగా పరాజితుఁ డయి పలాయితుఁ డయ్యెనని తోచియుండవచ్చును. కాని యతఁడు మాత్ర మెప్పుడును ధైర్యమును విడువలేదు. భగవంతుఁ డభిషిక్తునిగా నియమించి తన కప్పగించినాఁ డని యతఁడు త్రికరణకుద్ధిగా నమ్మియుండిన మహాకార్యమిశ్వరకృపవలన కడపట సంపూర్ణవిజయము నొందగ మాఁడని

యతః శాంతద్వంద్వసౌఖ్యము గలవాఁడయి యుండినను, పరమ కర్త
వ్యమును, తనచాలఁ బడిన యీశుని కార్యము నీ బాధలలోను పృథిబింధ
ములలోను తా నెట్లు నిర్విఘ్నముగా నిర్వహింపఁ గలుగుదునా యన్న
చింతమాత్ర మతనిమనస్సును నదా బాధించు చుండెను. ఫారసీలు
తమ ముసాయిములును కృషియు సంపూర్ణముగా నఫలము లయ్యె
ననియు జీనస్సు తన పిన్నిదలలు శిష్యులతోను మరల తమకు మిగము
చూపుటకు సాహసించఁ డనియు తలచి తాము కృతార్థుల మయినట్లు
గర్వపడుచుండిరి.

ఈ పరదేశికావాసము జీనస్సున కనేకవిధముల లాభకర
మయ్యెను. మొదటిది భౌతిక కర్తవ్యమునుగూర్చి చక్కగా నాలోచించు
కొనుటకు కావలసినంత యవకాశము కలిగెను. రెండవది శిష్యులకు సర్వ
ధర్మములందును నడువజేకములు చేసి వారిని సురిశ్చితద్వంద్వదీప్తులను
గావించుటకయి తగిన తరుణములు తటస్థించెను. మూడవది కయ్యము
నకుఁ గాలుద్రవ్యము వివాదైకీలతతో మాటిమాటికి మీదిమీదికి
వచ్చుచుండెడియవిసయంబు లయిన ఫారసీలవలనను నెమయాసను
యములను విచారించక రోగులను స్వస్థపఱుపవలసినదని దీనముగా
జేడుచు కాళ్లు వ్రేళ్లు చుట్టుకొని విరామము లేక పయిచి బడుచుండిడి
మూలచలనను తొందరలు లేకపోవుటచేత నాతనికి సంకత మవశ్యాంతి
కలిగెను. నదా చెంతనుండి యుపదేశార్థములను శృద్ధాభువు లయి కర్ణ
రసాయనముగా వినుచుండుటచేత నూతనభక్తి బలోత్సాహములు
కలవారయి శిష్యులు తమనాయకునియొడల తొంటికంటెను సహస్ర
గుణాధిక మైన ప్రేమను విశ్వాసమును గలవారైరి. జీనస్సుయొక్క
హాసగృహమునకు సహాపమునఁ గాపుర మున్నయొక ఫిసీసీయా దేశ
స్థితి కొంతకాలమునుండి మతిచాంచల్యము నొందియుండిన యొక

కూతురుండెను. తల్లి కాళోమారి త యత్యంత ప్రేమాప్నదురాలు. ఆకాలమునందు చిత్తచాంచల్యాదు లైన రోగములచే బాధపడు వారిని దయ్యములుపట్టిన వా రని భావించుచుండెడివారు. తన యింటికి దాపుననే కాపురమున్న యాపరదేశ్థుఁడు గాలిలి దేశప్రవక్తయని తల్లి యేలాగుననో తెలిసికొనెను. ఎఱిగిరవా రెవ్వరును లేకపోయినను జీనస్స కీర్తి యావఱకే ఫిరీసియా సంఘిక దేశములలో సహితము వ్యాపించెను. యూదులు ఫిరీసియా దేశస్థులను కుక్కలకంటెను హీనముగాఁ జూచుచు వారియెడల దయాదాక్షిణ్యములు లేనివారయ్యుందురని యామె యెఱుఁగును. అయినను తాను పోయి వేడుకొన్న పక్షమున నతఁడు తన స్వార్థమున వృథావుచ్చుఁడనియు, అతని యనుగ్రహమువలన నేలాగునైన నెదఁదొనూరితను స్వస్థపఱుచుకోఁగలుగుదుననియు, ఆమె నమ్మియుండెను. అందుచేత నొక నాఁడతఁడు శిష్యులను వెంటఁగొని యిల్లువెడలి పీఠిలోనికి రాఁగానే తన్ననుగ్రహించి తన తనయను స్వస్థదిత్తురాలిని జేయవలయునని మొట్టికెట్టుచు నాతనివెంటఁబడెను. అతఁ డామె మొఱుచు వినియు వినని యెట్లు ముందువంక నడవనాఁగెను. ఆమె వెనుక మరల దీరస్వరముతో బిగ్గఱగా నఱుచుచు వెంటనడవఁజొచ్చెను. శిష్యు లామెచేరాలాపము లాలకించి ప్రభువు నుద్దేశించి “యూమెయరని విని పంపి వేయఁడు” అని పలికిరి. ఆమాటల కతఁడు “నే నిస్సాయిలుపంకమువారి రక్షణముకొఱకుమాత్రమే పంపఁబడలేదా? మెస్సయా యూదులకొఱకే పంపఁబడినపక్షమున నేనీమె కెట్లు సాయము చేయఁగలను?” అని యుత్తరమిచ్చెను. దానికి శిష్యులు మాఱుపలుకనందుక, జీన స్వక్కడ నిలిచి యామె వచ్చి తన్ను కలిసికొనువఱకును వేదియుండెను. మొట్టమొదట జీన స్సామెమాటలు వినిపించుకోక ముందుకు సాగిపోవుట

శిష్యుల కామ యెవల జాలి కలుగఁజేసి వారిచేత నామెకు
 శోడుపడవలసినదని పలికించుటకే కారి యామెస్వార్థము నిరాక
 రించి పులివేడునలె నన్న యుద్దేశముతో నంతమాత్రమును
 కాదు. మెచ్చయా మొక్కయూనులరక్షణార్థమే పంపఁబడువని
 యూదు లందఱియభిప్రాయము నయి కలువచ్చిది. తనస్సుమొక్కశిష్యు
 లనునహిత మాయభిప్రాయము పూర్వముగా వికిది పోయినది కాదు.
 ఒక్కయూనులలోమాత్రమేకాకి నర్వజాతులవారిలోను నర్వజే
 ములవారిలోను ఈశ్వరరాజ్యమును స్థాపించుటకయి మెస్సయా
 పంపఁబడెనని తనస్సు బోధించినప్పుడు శిష్యులలో నెవ్వరో "మెచ్చయా
 యూదులకొఱకే పంపఁబడె" నని పలికి యుండుటచేత వారిమాటలు
 వారి కొప్పగించుటకయి వారస్వదేశస్త్రికి సాయముచేయ వేడి
 నప్పుడు తనస్సు పునుమాటలు పలికి యుండును.

ఇంతలో నామె నమీషించి పాపములమీఁదఁ బడి "ప్రభువా!
 సాయము చేయుము" అని వీక్షముగా వేడుకొనినను, సమభీష్టసిద్ధి
 యగునుగాక! సొమ్ము" అని యాతఁ డామెను పివేసెను. ఆమె
 యింటికిఁ బోయి కొమారితతో జరిగినవృత్తాంతము చెప్పినప్పటి
 కాయవలె న్నవ్వుచిత్తురా లయ్యె నట! లోగిరి చూడకయునుపే లోగ
 తాంతి కలుగుట యెట్లు రిట్ట నుయ్యెనో యూహింప శక్యము కాదు
 గాని చికిత్సకునిమాట ముందు లోగిరి సంపూర్ణ విశ్వాస మున్నవో నట్లు
 జరుగుట యసాధ్యము కాదని యనుభవశాలులు చెప్పుచున్నారు.
 దేవునిదృష్టియందు నర్వజనులును నమాను లనియు, ఈశ్వరాను
 గ్రహమును బడయుటకు జాతినురిదేశభేదములు లేక యెల్లవారును
 సమానముగానే పాత్రులనియు, అతఁడు పయిదృష్టాంతమువలన
 శిష్యులనునస్సులలో దృఢముగా నాటుకొనునట్లు చేసెను. యూదులు

తాముమాత్రమే యీశ్వరునికి ప్రియ మయినబిడ్డలమనియు, ఇతర జాతులవా రందఱును భగవదనుగ్రహదూరు లయినవలెను అనియు, భావించుచుండిరి. జీసస్ సృష్టిదుర్భుతు లెంతమాత్రమును లేనివాఁడయి మానవజాతి యంతయు నీశ్వరసంతానమనియు, జాతిజేత వ్యత్యాసములు లేక యెల్లవాగును సోదరభావముతో నీశ్వరరాజ్యములో జేరి సుఖంపవలసినవారనియు, అట్లు చేర్చి యీశ్వరరాజ్యమును భూమిమీఁద స్థాపింపఁజేయుటయే మెప్పుచూ యగుటవలనఁ దనపాలఁబడినవరమధర్మమనియు, భావించి యుండెను. ఈసత్యమును తన శిష్యులతోఁటియొక్కచూపుదముఫలకములందు శిశువులములవలె నాలుకొనునట్లు చేయుటకయి యతఁ డినేకవిధముల పాటుపడెను.

తైరు నీడన్ పట్టణస్థాంతరములందు దీక్షకారముగా కొంతకాలము గడపినచిట్టుట జీసస్కు మరల కేర్రాఁజువాక న్యజేతమునకు మరలెను. అతఁడు గాలిలీజేతములో ప్రవేశించఁగానే జనులు యథాపూర్వముగా సంతుష్టస్థాంతరములతో నతనిచుట్టును మూగఁజొచ్చిరికాని, ఫారసీలు జాగరూకులయి యాతనిని జంపనై నను జంపవలెను లేదా యాతనితో నైనను నడవవలెనని తా మారంభములో పూనివపూనిక నిష్ప్రసహిత మెంతమాత్రమను విడిచినవారుకారు. వారాతనిని మెఱసే తారసింది నీవు మెప్పుచూ వయించుకుఁగలదుమానుష మైననిదర్శనమును చేరి నైనను జూపవలసిన దని చట్టుకొనిరి. తనవివాళనోపాయముగా వారేవోవన్నుగడ వన్నుకొని వచ్చిరని తెలిసికొని జీసస్కు వారి కెంతమాత్రమును పొందీకుక “ఓ వంచకులారా! మీమాటలతో నా కేమియు పరి లేదు పొందు” అని యవలించుచు వారినుండి విముఖుడయి శిష్యబృందముతోడ వెడలిపోయెను. జనులకు ధర్మోపదేశములు చేసి జనానురాగమును

బడయుచు పనిచేయుచుండగాఁ జూచి యాదుష్టులు తన్ను స్వదేశముగో బ్రతుకనియ్యరనియు, ఇంతటితో గాలిరీదేశముగో తనచని తుడముట్టెననియు, దృఢము చేరికొని యతఁడు స్వదేశమును విడిచి యీసారి యుత్తరాధిపాయుడఁడు వెడలి తూర్పున జాగ్రతునదీజగ్గ సానస్కారతరులవఱకును నోయెను. ఈలోపల వతఁడు తనభాగ్యగ్గుమును నిశ్చయించుకొని దారిసాగి పోవునప్పు యొకచోట శిష్యులను దారిచక్కకు పిలిచి నిలిపి “నే నెవరని జనులు చెప్పుచున్నారా?” అని వారి నడిగెను. సయాధిమండి లేది బ్రతి నద్వికస్మాతఁడు డైనవానని కొండఱుచు, పునర్జీవితఁ డైనయొకపూర్వప్రవక్తయని కొండఱుచు, చెప్పుకొనుచున్నారని వారు బదులు చెప్పిరి. అతఁడు తెప్పవాల్యక వారి మొగములవంకఁ జూచుచు “నే నెవరని మీరు తలఁచుచున్నారు?” అని యడిగెను. వారిలో చేఁపలవాఁ డైననీయన “నీవు దేవునిచేఁ బంపఁబడిన మెస్సయూవు” అని యనుమానింపక తక్షణమే యుత్తరము చెప్పెను. ఆయుత్తరమువలన జీసస్సునువస్తునక పరిమితవంతోవఱు కలిగెను. ఫారిసీలచే బాధలుపెట్టఁబడి స్వదేశత్యాగము చేసి విదేశముగో ననవాయుడఁడు యేకాకిగా తిరుగుచున్నయీశాలములోనహితము శిష్యులకు తనమీఁదిపూర్ణవిశ్వాస మణుమాత్రముకు తగ్గక తన్ను మెస్సయూయని నిర్వాప్త్యాచారచలధర్మితో నమ్ముచున్నారని తెలిసికొనుటయే యాతనివంతోవఱునకుఁ గారణము. “ఓయీ! నీకు! నీవు ధన్యుడవు. స్వర్గముగో నున్నవరమహిత నీకు ప్రకాశపఱుచుటచేత నీవిని పలికివాఁడవే కాని జనులు నీతోఁ జెప్పి యుంటచేత దీనిని నీ వన్నవాఁడవు కావు. ఇంక నీవేరు పీటరు. ఈఏడమునకు పర్యంతమని యర్థము. ఈపర్యంతముమీఁద ముష్టాధికార నమనినపుడు లెక్కరును పడఁగొట్టఁజాలని సుస్థిరధర్మపూర్వమును

నిర్మించెను." అని జీనస్సు పలికెను. ఈమాటలు పలుకఁగానే యావతి కాలనిమనస్సులో దుర్భరిముగా నుంకినభార మంతయు చేతులతో దింపివేసిపట్టు తత్తా ణము తగ్గిపోయెను. మనస్సులో నున్న చింత యంతయు తొలఁగిపోఁగా, జయము కరస్థ నుయియున్న ట్టాతనికిఁ గానఁబడెను.

ఫారసీలు తిన్న చంపెడుపక్షమున తాను నేర్పించఁగలమును చక్కఁగా గ్రహించి జనులలో ప్రవచనము చేయఁగలవాఁ డెవ్వఁడైన నొక్కఁడున్నాఁడన్నసిక్చయ మింతవఱకును జీనస్సు మనస్సునకు కలిగి యుండలేదు. అవ్యాజస్వామిభక్త గలవాఁడయి తానుపడే శించినధర్మసంచయమును తనయనంతరమున విడువఁగి ప్రవచనము చేయఁవాఁడు నీమనోపీట రొక్కఁడున్నాఁడని యిప్పుడతనికి తెలియ వచ్చెను; తత్కినశిష్యులును స్వామిభక్తివిశిష్టలయి నిస్సంజేహముగాఁ దామును ధర్మప్రవచనముచేయ నెంసిద్ధులయి యున్నట్లు నమ్మఁబలికిరి. క్రొత్తమనుష్యులలో వారు చేసినదేకాటనము వ్యర్థముగా పోలేదు. శిష్యులు తమస్వామినిసూర్పి యెక్కువగాఁ దెలిసి కొనఁగలవారైరి. అతఁ డెట్లు కిష్టములకు నహించి దైర్యమువహించి యుండఁగలిగెనో, అన్నియూపదలలోను చలించ తాను భగవంతునిచేఁడెంపఁబడినమెస్సయోనని యాతఁ డెంతి దృఢనిశ్చయముకలవాఁడయి యుండెనో, వారు సదా సమ్ముఖులున నుండి చూచుచువచ్చుట చేత వారి కుండినవిశ్వాస మంతకంతకు బలపడి మస్థిర మయ్యెను. ఫారసీలు తామూతనిని పరదేశములకుఁ బాఁపఁదొలినప్పు డాతని ప్రాబల్యమును రూపుమాపుచున్నా మనుకొనిరి గాని యీపరదేశ సంఘారమే యాతనిశిష్యులలో ఫారసీ లెవ్వఁడును నాశము చేయలేని

ప్రేమాతిశయ మాతని పైఁ గలుగునట్లు చేసి యాతనిస్వాబల్యమును మఱింత పెంపు చెందించెను.

శిష్యగణము బయలుపడిచిన యీనూతనోత్సాహభక్తివిశ్వాసములచేత జీవన్మువకు తాను మనస్సులో నేర్పఱచుకొన్న మనోనిశ్చయమును సాగించుట మఱింత ముఖ్యమయ్యెను. జీవన్మువనస్సులో నేర్పఱచుకొన్న నిశ్చయము మృత్యుముఖప్రవేశమున కయి సరిగా ముందంతె వేయుటయే యైనను తాను బోయి జెయ్యలేమునకగరములో ధర్మప్రవచనము చేయవలె ననుట. తానక్కడ నుండఁ దటస్థిం చెడికొన్నిదినములలోను జనులను మేలుకొలిపి వారికి జ్ఞానబోధ చేయుట కయి తాను జేయఁగలిగిన దంతయుఁ జేయవలెనని యాతని యభిలాషము. తరువాత శత్రువులు తాము చేయఁగలిగినంత చెబుచును జేసి తనప్రాయములు గొన్నను, తా సేవజకు నిర్వహించినదే తనమరణ దృష్టాంతమువలన బలపడి తన శిష్యులహృదయములందు స్థిరమునైన మయి ఫలకారి యగు నని యాతనినమ్మకము. తాను జెయ్యలేమునగరమునకు పోక తీరిదనియు, తన కక్కడ మరణము సంభవించుననియు, అతఁడు పుష్పముగా తెలిసికొని యుండిను. ఎల్లప్పుడును తన చుట్టును మిత్రులు పరివేష్టించి యుండుచుగాన తనకు ఎగటివేళ భయముండదనియు, తాను రాత్రివేళ పట్టుకొంటి రోముచు చెఱసాలలో బంధింపఁబడినపక్షమున మిత్రులకు విడిపింప సాధ్యము కాదనియు, ఎఱిగినవాఁ డగుటచేత నాతఁడు శిష్యులను కేరలిబిదితాను ద్వైశించుకొన్న కార్యక్రమమును కడవట జరగఁబోవుపర్యవసానమును వారిలోఁ దెలిపెను. వారు తమస్వామిని ప్రాణాధికముగా ప్రేమించుచుండినవా రగుటచేత తమకు ప్రభువుతోడినియోగము కలుగుననియు ప్రభువునకు విరోధులవలన నాపద వాటిల్లుననియు

వినుటయే వారికి దుస్సహములు. తీవ్రమనోవేదనాకర మయ్యెను. అందుచేత “ఓ ప్రభువా! ఈయావద నీకు ప్రాపింపకుండునుగాక!” అని పలికి పీట చాతనిని తెలుసలేమునకు పోకుండ బోధించి యొప్పించఁ జూచెను. పీటరు తన ప్రభువుమీఁది హృదయపూర్వక మైన ప్రేమాతిశయముచేతనే జుట్లు మరలింపఁజూచెనుగాని వేఱుకారణముచేతఁ గాదు. ఈవంగతి పూర్ణముగా నెఱిగినవాఁడయ్యెను జీనస్సు తన కీశ్వరుఁడు విధించిన కార్యకరణమార్గము క్లృతకంటకములమీఁదుగా దుర్బరగాఘాతమునకుఁ బోవలసి యున్నదని కనిపెట్టినవాఁడగుట చేత పీటరుయొక్క ప్రార్థనయు తన్నీశ్వరనిర్ణయమునుండి మరలించు ప్రయత్న మని భావించి “ఓ పితాచమా! వెనుక మరలుము. నీవు మనుష్యవాఁఁడవును దెలుపుచున్నావుగాని యీశ్వరేచ్ఛను దెలుపుచున్నాఁడవు కావు” అని మంఠించెను.

వా రాజేశముగో నింకను గొన్నిదినములు సేరారాపురప్రార్థనమునం దుండిరి. అతఁ డొకదినమురాత్రి ముగ్ధురశిష్యులను వెంటఁ బెట్టుకొని ప్రార్థనము చేయుటకయి యొకకొండమీఁదికి పోయెను. అశిష్యులొకడ తమస్వామి యిద్దఱు నహారేజన్యులైనదేవదూతలతో మాటాడుచుండఁగాఁ దాము చూచితి మనియు, తమప్రభు వచ్చి డపూర్వ మైనదివ్యతేజస్సుతో ప్రకాశించెననియు, చెప్పిరి. దేవదూతలు వచ్చి మాటాడి పోయినవార్త వాస్తవమయినను కాక పోయినను, జీన సీశ్వరునిహృదయపీడమునందు నిలుపుకొని నిశ్చల భక్తితో ప్రార్థించినప్పుడు భక్త్యావేశముచేత భావమునం దతఁ డీశ్వర సాక్షాత్కారము ననుభవించి కర్తవ్యైవ దేశమును బడసిపట్టు భావించుకొని పరమానందభరితహృదయుఁ డయి తొంటికంటె నధికముఖవికాసముతో శిష్యులఁ గలిసికొని యుండుననుటకు నందేహ

ముండను. తన చరణానంతరమునసహితము పన్నిద్రులు శిష్యులును దృఢభక్తియుక్తులయియుండి తాను బోధించిన సత్యములను లోకమునకు ప్రకటించి కర్మవ్యాపనము గావించు రనియు, తన మరణము శిష్యులమనస్సులకు తన్నధికప్రీతిపాతునిఁ జేసి తన యుపదేశములను శిలాక్షరములవలె దృఢముగా నాటుకొనునట్లు చేసి వారిహృదయములలో స్థిరపఱుచుననియు, ఎఱిఁగినవాఁ డగుటచేత నాతఁడింకొకసారి పోయి చ్యవేశమును వీడ్కొని ముక్కడనుండి రాజధాని యైకశిరూప లేమునగరమున కరిగి యచ్చట నిశ్చింతముగా తాను మెస్సయూనని ఘోషించి ధర్మ ధ్వజమెత్తినత్యప్రచనము చేయునిశ్చయించుకొనెను.

ఇట్లు శిరూపలేము యాత్యాదీక్ష వహించి యతఁడు శిష్యులసహితముగా బైలుదేటి కతివయ ప్రయాణములు చేసి త్రోవలో కేపర్నామునగరము చేరెను. కేపర్నామునివాసులైన శిష్యులారని రాకను ముందుగానే తెలిసికొని వ్రత్యుత్థానము చేసి తీసికొనివచ్చిరి తాను శిరూపలేము యాత్యార్థము పోవుచు మార్గమధ్యమున వారిని జూడవచ్చిరి ననియు, వారి ముఖదర్శనము చేయుభాగ్యము తనకు మరల లభింప దనియు, అతఁడు చెప్పినప్పుడు ప్రభుశుదర్శన సంతోషవరసకు లయియున్న యాభక్తులు తమస్వామి యొక్క క్రిసామధ్యాయులను బట్టి యట్టిదుస్థితి కలుగఁబో దన్నవన్నకముతో మనస్సులలో భేదమును క్షేణము నొందినవారు కారు. ఈశ్వరునిచే నభిషిక్తుఁ డయి మహిమాఘ్నఁ డయినప్రభువును సంహరించుట సాధ్యమంటినరాధములకు సాధ్యము కాదని వారు తలచియుండిరి. అంతే కాక శిరూపలేము చేరి మృదుమధురగంభీరవాక్యములతో ప్రభువు తన ధర్మవచనామృతరసప్రవాహమును బెల్లగొలువఁగానే సమ్మా

హితు లయి యుహితులు సహితము వశ్యు లగుదు రనియు, అందు చేత తమస్వామికి జయము నులభ మగు ననియు, ఒకవేళ గిట్టనివారు కొంతఱు దుండగమున కొడిగట్టినను భక్తాగ్రేవరు లయి ప్రభువ్రతు గురుభావముతో ప్రేమించు ప్రజలు వారి నవలీలగా పరాజితులను జేసి యపాయము నుండి రక్షింతు రనియు, భక్త్యావేశము చేత కేవలము లోనిశిష్యులు విశ్వసించి యుండిరి. భక్త్యావేశముచేతను ప్రేమాతిశయము చేతను తాము గొప్పగా నెంచువారిని లోక మంతయు నారీతిన యెంచు ననిభావించుట వింతకాదు గదా! అయినను జనస్మృతాత్మము దూర దేశయాత్రకుఁ బోవునప్పుడు కడసారి యాత్మ లకుఁ జెప్పవలసిన హితవచనములు వారికిఁ జెప్పెను. శిష్యులలో నొకఁడు యెంతను జేరి “యీశ్వర రాజ్యములో నధికుఁ డగువాఁ డెట్టివాఁడు?” అని ప్రశ్న వేసెను. జనస్మృతేరువ నున్నయొకశిశువును జేరఁచిసికొని శిష్యునివంకఁ దిరిగి “యీశిశువు వలె నెవ్వఁడు పాప మెఱుంగనివాఁ డగునో యట్టివాఁ డీశ్వర రాజ్యములో నధికుఁ డగును” అని యుత్తరము చెప్పెను. ఆశిశువు నింకను చేతిలో నే యుంచుకొని జనస్మృత శిష్యులవంకఁ జూచి, “మీరు మీతోడివారి కంట నెక్కువవారుగా కనఁబడుట కెంతమాత్రమును ప్రయత్నము చేయఁగూడదు; మీప్రయత్న మంతయు వారి నెక్కువమౌఖవంతులనుగా నెట్లుచేయు గలుగుదుమా యనుట కయి యుండవలెను; తక్కువస్థితిలో నున్నవారియెడల నెవ్వడును ననానరభావము చూపరాదు; ఇటువంటి హీనస్థితిలో నున్నవారి కే సంహోషమును సౌఖ్యమును గలిగించుట కయి యెక్కువకృషి చేయవలెను; ఇటువంటి తక్కువవారిలో నెవ్వరి విషయమున నయిన మీ రపచారము చేసినయెడల, అది మీరు నావిషయమున చేసినయపచారమే; వారికి చేసిన యపచారము నాకు చేసిన

దానినిగా నేను భావించుకొనవచ్చు; తమ్ము రక్షించుకో లేని దుర్బలులకు హాని చేయుటకంటె మెడకు తిక్కుగంటిరాయి కట్టుకొని లోతువరుదొమ్ములో పడట మడుష్యునకు మంచిది; మీ రెవ్వకును అతకారమునకు ప్రత్యేకకారము చేయరాదు." అని యీ ప్రకారము చెప్పుచుండగా "ప్రభువా! నాసోదరుడు నాకవికారము చేయుడు వచ్చినప్పుడు నే నెన్నిసారు లాతని క్షమించవలెను? ఏకుసారులు క్షమించవలెనా?" అని వీట రక్షిగను. "ఏకు సారులు కాదు. అతకృత మయినయెడల డెబ్బదియేకు సారులు క్షమించవలెను." అని జీనస్సు బదులు చెప్పెను. డెబ్బదియేకు సారు లన్నమాట తెల్లవ్వుడును క్షమించవలె వని యర్థము!

ఇట్లు జీనస్సు శిష్యులకు హితవాక్యము లనేకములు చెప్పి, వారు తన యెదుట నిప్పుకు దైర్యశాలులుగా నున్నను తాను వారిని విడిచిపోయిన తరువాత నొకానొకప్పుడు బలవంతులును గర్వింతులు నయినఫారిసీలు బాధింపఁ గడఁగినప్పుడు దైర్యము చెడి తమ్ముఁ దుర్బలులనుగా భావించుకొనవచ్చు వని యొంది వారికి దిటపు గజప.దలఁచి "మిమ్ము మించి బలవంతులు మిమ్ము బాధింపఁ దలపెట్టినను భయపడకుడు; వారి యధికార మీలోకజీవితమును దాటిరాదు; తరువాత మిమ్ము బహుమానించువాఁ డీశ్వరుఁ మన్నాడు. ఈగొప్ప ప్రపంచముతో పోల్చిచూచినప్పుడు మీ రత్యల్పసంఖ్యవారుగానే యున్నను, నా పేరున మీరందఱును నొక్కటిగా నిలుతురేచి మీకు సాక్షిముగా నాబలమును గలవా రయి యుండు రనియు నేనేమీకు లోడుగా నుండు ననియు నదా జ్ఞప్తియందుంచుకొనుడు." అని వారికి నూతనదైర్యోత్సాహములు పురికొల్పి, అతఁడు వారినివీడ్చి బయలు వెడితెను.

ఈసారి కేపర్నాము నుండి జనస్సు జెరూసలేముయాత్రకు బైలుదేటి నప్పు డాదిని పచ్చిద్దలు శిష్యులు మాత్రమే కాక పౌరులలోని మిత్రులును ఇతర శిష్యులును కూడ ననేకులు స్త్రీపురుషులారనిపెంట ప్రయాణ మయి వచ్చిరి. వారిలో కొందఱ తాతనిధర్మ బోధనలు వినవలె ననియు, తమసామయు కావలెననియు యెడల చేయవలయు ననియు, ఉద్దేశించుకొని వచ్చిరి. మఱికొందఱు ప్యాసో వరుపఁడుగ సమీపించుచున్నందున నాతని యుపదేశములు వినుచు నాతనితోడఁ గూడ గలిసి యాత్రకుఁ బోయినవత్తుమున తీర్థమును స్నానమునుకూడ నమకూడు నని మెరుకంటిరి. వారు బహుదినములు ప్రయాణము చేసి గాలిలీ దేశమును గడచి దిగువభాగమున జార్దను నదిని దాటి జూడియాదేశమునఁ బ్రవేశించిరి. కేపర్నాము పురమున్నది గాలిలీదేశము; జెరూసలేము నగరమున్నది జూడియాదేశము. పెక్కు బాటలకు సంధిస్థాన మయినజెరికోపట్టణమును జేరునప్పటి నానాముఖములవచ్చు యాత్రాపరు లయినప్రజలతో జెరూసలేము నకుఁ బోవుబాట కిక్కిరిసిపోవ నారంభించెను. నాజరెత్తునగరమహా ప్రవక్త యనియు మెస్సయా యనియు జనస్సుకీర్తి యీవఱకేదేశదేశములలో వ్యాపించియుండుటచే తీర్థప్రజలారనిబోధలు వినవలెననియు ముఖసందర్శనము చేయవలె ననియు మూఁకమూఁకలుగావచ్చియాత్ర మాతో నాతనిపైని బడఁజొచ్చిరి. వారినండిచుండి కాపాడుట కయి శిష్యులారని చట్టును జేరి యిబడముఁకలను తొలగఁ దోచుచుండిరి. ఈనందడిలో స్త్రీలు కొందఱు బిడ్డలను చంకనెత్తుకొని యొండొరులను మీఠి మెల్లమెల్లఁగా గుంపులోనుండి తొలఁచుకొని వచ్చి జనస్సును సమీపించిరి. వారతఁడు చేసెడియుపదేశములను వినవలెనన్న యానక్కితో నతఁడ శ్రమపడి రాలేదుగాని యటువంటి మహా

నుభావుడు తన చేతులతో స్పృశించి తమబిడ్డలను కీర్తిచెబుకొని వారికి మేలు కలుగు నన్న యావేక్షతో వచ్చిరి. శిష్యులు వారిని వారింది „ప్రభువువారు మిక్కిలి పనిగానున్నారని మీకు కనబడుచుండలేవా? ఇప్పుడు వారు మీతో శ్రమపడఁజాలరు“ అని వెనుకకుఁ దోడ్చిరి. జీన స్పది కనిపెట్టి యసంతుష్టిని దెలిపెడిచూపుతో శిష్యుల వంకఁ జూచి „అపసిబిడ్డల నిట రానిండు. వారిని వారింప వలదు. ఈశ్వరరాజ్య మిటువంటివారిదే“ అని సలికెను. అప్పుడు తెల్లు లొకరి వెనుక నొకరు బిడ్డల నెత్తుకొని ముందుకురాఁగా జీన స్పాకరి తరువాత నొకరినిగా బిడ్డలను వారిచేతులలోనుండి తీసికొని వ్రేచును జూపు చూపులతోను నవ్వుముగముతోను వారిమీఁద చేయివైచి యండఁజీని భగవంతుఁడు మిమ్ము రక్షించునుగాక“ యని యాశీర్వదించెను.

ఆతనిరాకను విని దారిపోదుగునను జనులు చూఁకలుమూఁకలుగా వచ్చి గౌరవప్రకారముగా చుట్టుకొనుచు వచ్చిరో యాప్రకారము గానే ఫారిసీయు సహితము వచ్చి చుట్టుకొని పరాధవింపవలెనన్న దుశ్చింతతో గాలిలీదేశమునందువలెనే జూడియూదేశమునందును జూహివిధప్రశ్నలువేసి బాధింపఁ జొచ్చిరి. ఆతఁడు నమయోదితబుద్ధి గలవాఁడయి నదుత్తరములు చెప్పి నోరడఁచి వారిని తిరస్కారభావముతోఁ బంపివేయుచుండెను. ఫారిసీ తెంత బద్ధమత్సరులయి బాధింప పాటుపడినను జెహూసలేము నగరమునందు సహితము తమస్వామికి పరాధపము గలుగఁజోదని భావించి శిష్యులు సంతతోత్సాహవంతులయి యుండిరి. జీనస్సు వారి కుత్సాహభంగము కలిగింప నిష్టయులేని వాఁడయినను, తన కాకస్నికముగా మరణము సంప్రాప్తమయినపక్షమున భగవోత్సాహులయి దైర్యమును గోలుపోయి తాను నియమించిన కార్యమును నిర్వహించుటకు జగము రేమోయన్న భయము

చేత తెరిగోపట్టణమార్గవహివమున తనవన్నిద్రుతి శిష్యులను పక్కకు విలిచి వారితో "నాకత్తువుల నందఱిని నేను నోరడచి జెరువలేము నగరములో నేను మెప్పయా నయి మహాప్రభావముతోను లేదయ్యు తోను వసించునని మీరు తలచియున్నట్లు జరగఁజూడు.. ఆచార్యులు నన్ను పట్టుకొని, వధార్తునిగా నిర్దేశించి మూనిపై బెట్టి మేనుకొట్టి చంపుటకయి రోమనుల కొప్పగింతురు" అని చెప్పెను. ఆమాటలు విన్నప్పుడు తాత్కాలికముగా వారి మనస్సులకు విచారము కలిగినను, ఆతనిశక్తియుం దత్కంతవిశ్వాసము గలవా రగుటచేత తరువాత వారంతగా చింతనొంది యుండలేమిగాని యాతఁడు మాత్రము చింతాకులితస్వాంతుఁ డయ్యె యుండెను. వారు జెరువలేము నగరమున సమీపించుకొలఁదిని మానసోత్సాహము హెచ్చినవారయి తమ ప్రభు వీశ్వరరాజ్యపట్టాభిషిక్తుఁ డత్యంత శీఘ్రకాలములోనే యగు ననియు, కాఁగానే ప్రభువన్నిధానవర్తు లగుటచేత తమ కథి కాన్నత్యము కలుగఁజోవు చున్నదనియు, సంతోషవశుడు వచ్చుటయే కాక ప్రభువమ్మానానురాగాతిశయముచేత తమలో నెవ్వరగ్రహీతమును పొందువా రగుదురా యని పగస్పరస్పర్థ వహించువారు సహితము కాఁజొచ్చిరి.

తన వెంటవచ్చిన గాలిలియావారిలో వన్నిద్రుతి శిష్యులలోనివారైన జేముయొక్కయు జానుయొక్కయు తల్లియైన సారోమను నామ యుండెను. ఆమె తనకొడుకులు గొప్పవారుకావలె నన్నకోరిక గలదయి వారు శిష్యుకోటిలో నెల్ల నగ్రగణ్యులుగా పరిగణింపఁ బడవలెనని యభిలషించుచుండెను. జీసస్ స్వల్లవారిచే మెప్పయాగా నంగీకరింపఁబడి పూజింపఁబడునప్పుడుతమ్ము ప్రభుగౌరవస్థానమందుంచుట తనిచేత మాటపుచ్చుకోవలె నన్నవాంఛను వారి మనస్సులలో

పుట్టించిన దీక్షయే యయియుండును. తా మట్టిపార్థివను స్వయముగా చేయుటకు వారిష్టములేనివారయి యామిచేత నడిగిందియైన నుండును; లేదా యామి స్వబుద్ధిచేతనైన వారిపక్షమున నడిగియుండవచ్చును వారు ముగ్గురును గలిసి జీసస్సువద్దకు వచ్చినప్పుడు సాలో మతనిపాదములమీఁదఁ బడి “దేవా! నా కొక్కవర మియ్యవలె” నని వేడుకొనెను. “నీ కేమి కావలెను?”, అని జీస సుడిగెను. “నాయీయిద్దఱు పుత్రులును నీరాజ్యములో నొకరు కుడివక్కను ఇంకొక రెడకు వక్కను నీయుభయపార్శ్వములనుండున ట్లచుగ్రహించుము,” అని వేఁడెను. జీస సుద్బుతపడి వారు తమతల్లికొరికిలో చేరియున్నారేమో కనిపెట్టుట కయి వారి మొగములవంకఁ జూడెను. తల్లి కొరివదే వారి కొరిక యని వారిచూపువలనఁ దెలిసికొని వారికయి జాలి పనునట్లు నిందాగర్భముగా “మీరేమియడుగుచున్నారో మీరెఱుంగరు” అని యతఁడు పలికెను. వారు మెస్సయూకు పరిచరులగుటచేతఁ దను కున్నత పదము లభించు నన్ననంకోపమే గాని తమకు రానున్నకష్టదశలను తెలిసికోలేక మనోరథస్వర్గసుఖభ్రాంతు లయి నిలుచుండిరి. “నేను త్యాగవలసిన పాత్రాంతరావధిపూర్వమును మీరు త్యాగఁగలరా? నేను సహింపవలసిన దుఃఖప్రవాహాన్నానమును మీరు భరింపఁగలరా?” అని మతఁడడిగెను. “మేముత్యాగఁగలము భరింపఁగలము,, అని వారుతాపముతోను దృఢనిశ్చయముతోను బదులు చెప్పిరి. “మీరునిశ్చయముగాపాత్రపూరితవేదనావిషజలమునునాతో త్యాగుదురు; నావలెనే మీరు దుఃఖరసన్నానము చేయుదురు. కానియీశ్వర రాజ్యములోని గౌరవస్థానములు నాయీవిలో లేవు. ఈశ్వరేచ్ఛానిర్వహణము చేత వానిని బడయుట కెవ్వ రర్హు లగుదురోవాని కవిమనవరము. పితచేత నియ్యఁబడును.” అని యతఁడు మృసరితిని చెప్పెను.

వయ ముగ్గురును రిహస్యముగా తమగురువుతో మాటాడిన సంగతి యేలాగననో తక్కిన శిష్యులలో పొక్కిలది. జేమ్సు యొక్క యు జానుయొక్కయు లిల్లియే యొక వేళ జీవన్ముక్తి మృదువచ నములను బట్టి యతనికి తన కొడుకులయొక్క దెక్కువ ప్రేమ గల దని భ్రమపడి యితరులవద్ద డంబములు చెప్పకొనియుండును. వా రిద్దఱును తమకంటె నెక్కువ మాధిక్యమును పొందవలె ననిప్రయత్నించి సందున కయి తక్కినశిష్యులకు వారి యెడల నసూయ్యుకొనఁపమును గలిగెను. ఇట్లు శిష్యులలోఁ గలిగిన యంతస్తాపమును దెలిసికొని దానిని నివారించఁ దలఁచి యాసోదరుల వర్తనమును నిందింపక „లోక ములో తాము గొప్పవారము కావలె ననిప్రయత్నించు మూర్ఖులు తలఁచునట్లుగానే వీరును తా మున్నతపదములకు నియమించఁబడిన పక్షమున లోక మంతయు తమ్ము గౌరవించు ననుకొను చున్నారు. ఇతరులవలన గౌరవమును మాన్యతయు పంపాడించుకొనుటకుమార్గము తా మేదో యుత్తమ మయిన ఘనకార్యమును చేయుటమాత్రమే యని మీరు తెలిసికొనఁలెను” అని పలికి, నారు చేసినపని యనా లోచితమును బుద్ధిహీనము నైన ట్లితరులకు కనఁబడు నట్లుచేసి, జీవన్ముక్తి పదుగుర శిష్యుల కోపమును వారి తెలివితక్కువ కయి యాయురుపుర శిష్యుల మీఁదను గలిగిన జాలికి మార్చి, ఆయిద్దఱును తమ్ము సందించుట కంటెను నెక్కువ సిగ్గుపడునట్లు చేసెను. వారు జెరికోపురము చేరిన తరువాత విశ్రాంతి కయి కొన్ని దినము లచ్చట నిలిచిరి. ఆదిన ములలో నక్కడ ననేకులు మిత్రులును శిష్యులును నయిరి. వీరిలో పలువురు జీవన్ముక్తి జెరికోనగరమును విడిచి జైలు దేవుపైపుకు శిష్యుగణ ముతోఁ జేరి వెంటబంది జెరూసలేముపుర వ్యవేశ సమయమునం దత నిని పరివేష్టించినచ్చిన పరివారమును మహత్తర మయినదానినిగాఁ జేసిరి.

పురబాహ్యప్రదేశము చేరఁగానే శిష్యులుకొందఱు పట్టణము లోనికిఁ బోయి యొకనుండర మయినరాసభయు నద్దెకుఁజెచ్చి దానిపై మెత్తవేసి జీవన్మును కూర్చుండఁ జెట్టి పరివారము చుట్టును బలిసి నడవ పురవ్యవేశోత్సరముల కుపక్రమించిరి. ఆకాలమునం దాదేశ మలో గుఱ్ఱముల నెక్కించి వాడుక లేదు. గొప్పవాట నహితము గాడిదలపైనే స్వారిచేయుచుండిరి. మనదేశపు గాడిదల వలె గాక యాదేశపుగాడిదలు పెద్దవిగాను నుంపర మైవవిగాను నుండును. ఇట్లు భక్తజనులు పరివేషించి నడువఁగా, శిష్యులుచ్చైస్వనముతో మంగళ గీతములు పాడఁగా, ఇతరులు 'విజయోస్తు' అని చిక్కులుమాటు మ్రోగు నట్లు జనుజనుధ్వనులు చేయుచురాఁగా, జీస స్సానిపుకొండనుండి దిగి రాఁ దొడఁగెను. చిక్కులు పిక్కుటిల్ల నజుచు మూఁగలకోలాహల ధ్వనులును భక్తజనులనంతోషభావములును ఇవించుటఁగా లోపలి నుండి వెలువలికి వచ్చి పురజను లాయుత్సవముతోఁ జేరి నడవఁదొడఁ గిరి. ఆగుంపులోనుండి “ప్రభుసామయన వచ్చెడి యీతనికి కుభ మగును గాక!” యను ధ్వనులు క్రొత్తక్రొత్తనోళ్ళనుండి వెలువడి మిన్ను ముట్లుచుండెను. ఈయూరేగింపు వంతెనమీఁదుగా క్రెడన్ కాలువను దాటి పురద్వారము గుండ జనువృద్ధముగా సాగెను. ఈయసాధారణకోలాహలకారణమును దెలియఁ గోరి పోంతు గృహ ములు వెడలి పరుగెత్తుకొని వచ్చి “ఇదంతయు నేమి? ఈయన యెవరు?” అని యడుగసాగిరి. “ఈయన మహాప్రవక్త యైన నాజ రెత్తు నగర జీవన్ము” అని శిష్యులు గర్వముతో నుత్తరము ఇచ్చుచుండిరి. ఇఱకు పీఠులలోనుండి పోవునప్పుడు కొందఱు ఫారిసీలు మనుషప్రవాహమధ్యమున రెగులుకొని రెప్పించుకొని యావలఁ బడుటకు శక్యముగాక యిష్టము లేకయే యూరేగింపుతో నడుచుచు కోప

ముతో “ఓ బోధకుడా! నీమనుష్యులను మాటాడకుండ జేయుము” అని జీవస్మృతిని గూర్చి యితివదిరి. జీవస్మృతి పూర్వవ్యవస్థలవాక్యములలో నొకదానిని “ఈమనుష్యులు మాటాడకపోయినయెడల శిలలే మాటాడును” అనియనువదించి యూరకుండెను. అక్కడనుండియెడనువైపునకు తిరిగి దక్షిణాభిముఖముగా జీవస్మృతిని తనశిష్యులను తిన్నగా దేవాలయము వంక నడిపించెను. నిర్మల మయినపాలరాతిస్తంభములును స్వర్ణాలంకారములును మధ్యాహ్నికసూర్యకాంతిచేత తళతళలాడుచు మెరియచుండగా నున్నతరుఖద్వారమువద్దకు పోగానే జీవస్మృతి తన ఖరవాహనమునుంచి దిగి పాదచారి యుని వెడల్పుయిన సోపానపరంపరి నెక్కి శిష్యపరిజనాదికవరివృతుఁడయిన సాధారణముగా మతాంతరముంటవ మనిపిలువఁబడెడు వ్యభిచారికారములలోనికిఁ జొరెను. ఇక్కడ కెల్లదేశములవాగును వర్ణచతులుల వాడును నిరాలంకముగా పోవచ్చును; అక్కడనుండి గర్భాలయములలోనికిఁ జొరెను మెట్లున్నవి. మెట్ల కిరువక్కల నున్న రాతిస్తంభముల మీఁద “ఈపవిత్రస్థలమునకు యూదులు తప్ప మఱియెవ్వరయిన పోయెడు పక్షమున ప్రాణదండనము కలుగును. కాగ్రత్త” అని పెద్దక్షరములతో చెక్కఁబడి యుండెను. ఈమతాంతరముండవ మధ్యమున జీవస్మృతి నిలిచెను, అది సుందరవిశాలభవనము. దాని నేల వివిధవర్ణములు గల స్పర్శము లయిన పెద్దపలకరాళ్ళతో పఱువఁబడి యుండెను. దానిచుట్టును రెండేసివరుసల పాలరాతిస్తంభములుండి వానిమీఁద కప్పు నిలిచియుండెను. ఈసుందరవిశాలస్థల మీశ్వరా రాధనమున కత్యంతానుకూల మయినదిగా నుండెను. కాని జీవస్మృతి నిలువఁబడియున్నప్పుడు భగవద్భక్తివిషయక మయినకట్ట మొక్కటియు నాతని చెవి సోకలేదు. ఉపాసనానందంభ మయినకట్ట

ములకు మాటగా జంతువుల కూఁతలును, నాణెములమోతలును క్రయవిక్రయవ్యాపారవ్యక్తులకేబ్బకాతములును, అతని చెవిని బడఁజొచ్చెను. స్తంభమునకును స్తంభమునకును సడుమఁగలస్థలములన్నియు విదేశపునాణెములను వట్టమునకు వుచ్చుకొని స్వదేశపునాణెముల నిచ్చుబచ్చులతోను రాఁబోయెడియుత్సరములో బలి యిచ్చునిమిత్తముయి గొఱ్ఱెలను పక్షులను విక్రయించు వణికలతోను నిండియుండెను. ఈవ్యాపార మంతయు న్యాయముచేత దేవాలయము వెలుపలి భాగమునందే జరగవలసియుండెను! గాని తమమతముయొక్క పారిశుద్ధ్యమునుగూర్చి లక్ష్యము లేని యాచార్యులు ధనస్వీకారపరులయి యీవ్యాపారము పవిత్రాలయములోపలనే జరగనిచ్చి యాచారులు కానివారు ప్రార్థనలు జరిపుకొనటకు విముఖులగుచు యాస్థలము కూడ వారికి లేకుండఁ జేసిరి.

జీసస్సు భృత్యులైపోగియుఁ జియి యాధిపత్యము వహించి నలు గడల చూడ్కులు నిగిడించి మండప మధ్యమున నిలఁబడఁగానే యిచ్చువుచ్చుకొనువారు తమవ్యాపారము నిండుకి నిలిపి యాతనియుఁగము వంకఁ జూడసాగిరి. ఆతనిచుఁపులయందధికారభావమును కోఁపమును కానఁబడెను. “ఈవస్తువుల నిక్షిప్తమండలి తీసికొనిపోము. దేవాలయము ప్రార్థనాలయముగా నుండవలెనని విధింపఁబడియున్నది. మీరు దీనిని దొంగలనివాసభూమిగా చేసియున్నారు” అని కేకలువేయుచు నిప్పులు కురియుకన్నులతో చేతులు చాచుకొని కొట్టఁబోయినట్లు జీసస్సువారిమీఁదికి పోగా, తమగొఱ్ఱెలు బెదరిఁజ్ఱుగా తామును బెదరి యుచ్చటివారు నానాముఖముల పరుగులిడిరి. తమస్థానమును వదిలక నిలుతి మని యీకాలము కొందఁ జాలస్యముచేసినను, కృతి నిశ్చయత్యముతో పిడికెళ్లు పట్టుకొని తమ నాయకుని వెనుకనుండి యుం

దుకు రాఁబోవుచున్న శిష్యులను చూడఁగానే మిగిలియున్న ధైర్యశేషమును గోలుపోయి బద్ధులు వేవేగ నాణెములరాసులను తమయొడిలోఁ బోసికొనియు, పక్షిస్వాములు వడివడి పిట్టలగూల్లు చేతులతో పయి తెత్తి పట్టియు, వణిజులు తమవస్తువులు కొన్ని లోపల విడిచియు, భీత దిత్తులయి హింసకాలములో దేవాలయము నువిడిచి వెలుపలికిఁ బాటిరి. తప్పవనిని చూచినప్పుడు కలిగెడికోపమును జన స్వీయైక్యసారి యావుతో లేక బయలుపఱిచెను. అతఁడు సాధారణముగాఁ జూపెడు శాంతభావము కోపము నడచుకొనుచు వచ్చుటచేత కలిగినదే కాని కోపములేక పోవుటచేత కలిగినదికాదు చెడుపని జరగుచుండఁగా చూచినప్పుడును కోపము రానివాఁ డెదురించుని చేయుటకును నరు ధుఁడుకాఁడు. సాధారణముగాఁ కోపము రానివానిని మనము క్లాఘింప వలసినదే కాని భువనకార్యనిర్వహణసరాయణనకు కొన్నిసమయముల యందు తీక్షణతతోఁ గూడినయశాత్సుక్య మావశ్యక మగును. జనస్సు చేసిన యింపనివలన శత్రువులనుసస్సులలో నతనిమీఁద యెఱింత యాగ్రహమును ద్వేషమును కలిగెను.

ఆరాత్రి యతఁడు పట్టణమున కొకమైకుకంటె కొంతెమిక్కువ దూరములో నాలీపుకొంప కావలివైపున నున్న బెఱుగిగ్రామమునకుఁ బోయి యక్కడ మిత్రిగృహమున సుఖనిర్వచేసి మిఱునాఁడు తెల్ల పాటునప్పటికి నురల దేవాలయమునకు వచ్చెను. ఆప్పటికే యతఁడు చేసెడు ధర్మోపన్యాసములను శ్రవణానందముగా వివవలె నన్నయాన క్రితో వచ్చియున్న జనులతో విశాలప్రాకారాంతర్యాగ మంతయు నిండియుండెను. భక్త్యావేశముచేత వచ్చినవారిమాట యటండఁగా నూరక వేరక చూడవచ్చిన భక్తిహీనుల హృదయములు నహిత మాన అతుతా మెన్నఁడును వినియుండినిక ర్తర సాయనము లైన యాతని ధర్మ

వచనప్రసారముచేత కరగిన వయి ధగ్నదంత కలది కాఁజొచ్చెను. ఆతని కట్లు నిరంతరాయముగా బోధ చేయనిచ్చి యుండినవక్తమున, సామాన్యజనుల హృదయము లాతనిపంక కాకర్షింపఁబడి యల్ప కాలములోనే నూలులకొఁది నాతనికి శిష్యులయి యుండుదు కాని దేవాలయమున కధికారులు లు యుపాసనాదికమును నెఱవేఱుచున్న మతాచార్యులు దురాగ్రహవ్యక్తి లయి భయకంపితులయి యాతని పనికి విఘాతము చేయ కృతనిశ్చయము లయిరి. గతదిన మతః దాకస్మిక ముగా శిష్యవర్గముతో దేవాలయములో ప్రవేశించి తమయధికార మును తిరస్కరించి తమవలన సెలవుపొంది లోపల వ్యాపారము చేయుచుండినవారిని బలవంతముగా గుఱిలోనుండి వెలుపలికి తఱిమి వేసెను. ఆతనిప్రవంగములు విరుటకయి వచ్చినమూఁగ లిచ్చుడు గుడిలోనంతటను నిండి గర్భాలయములోఁగిరిపోవ దారిలేకుండఁజేసి తాము జరచుచున్న యారాధన కరుగుట కనేకుల కవకాశము లేకుండఁ జేసిరి. అందుచేత వారు తమకుఁ గలిగినయవమానమునకు సహింపఁ జాలక తమయధికారబలమును బాపి యక్కమముగావచ్చి లోపలఁ బ్రవేశించిన యాయాగంతుకనకు బుద్ధి వచ్చునట్లు చేయ నిశ్చయించు కొనిరి. ఈనిశ్చయమును నిర్వర్తించుటకయి వారాలోచించుకొన్న యాలోచన తమలో కొందఱు తమయధికారకంఠమునములను తొడుగు కొనిపోయి పదిమందిముందఱి “ఈపనులను నీ వేమధికారముతో చేయుచున్నా” వని యడుగుట. అతఁడు మతాచార్యుఁడు కాఁడనియు, పట్టణముయొక్క కాసి దేశముయొక్క కాని యేయధికారిచేతను నియమింపఁబడినవాఁడు కాఁడనియు, విద్యతృప్తిపత్రుచేత బోధచేయుట కనుజ్ఞయైన పొందినవాఁడు కాఁడనియు, వారెఱుఁగుదురు. తానివ్వరి నలనను నధికారము పొందలేదని తెల్పినవక్తమున జను లాతనిని

వంచకునిగా నంది గేలిచేసి సాగవంతుడు కనియు. దేవునివలన నధికారము పొందితినిని చెప్పిన పక్షమున దైవదూషకుడని పట్టి యధికారుల కొప్పగింపవచ్చుననియు, వారను కొనిరి. అందుచేత వారిలో కొందఱు మూఁగలోనుండి తోయకొనిపోయి, అతఁడు చేయు చున్న వ్యసంగమునకు భంగము కలిగించి, “ఏయధికారముచేత నీ పనిని చేయుచున్నావు?” అని గద్దించి యుడిగిరి. ఈవ్యక్త కఠఁ డబురూత్రమును తడఁబాటుపూసక తిడిపుకొనక నేనుకూడ మిమ్ముక్కప్రక్క యుడిగెదను. దానికి మీరుత్తరము చెప్పినపక్షమున, నాధికార మెవ్వరిచ్చినారో నేను చెప్పెదను. జ్ఞానస్థానము చేయిగచుటకు జానున కధికార మెక్కడనుండి వచ్చినది? అని దేవునినుండి వచ్చినదా? మనుష్యులనుండి వచ్చినదా?” అని యడిగెను. ఈవ్యక్తచేత వారు వేసినవలలో వారే పడివలసినవారయిరి; ఆచార్యపురుషుడు కానందున మఠకర్షణ జరుపుటకు జానున కధికారము లేదని వారి నమ్మకము. ఆమాటను పదిమందిలో నిష్పడు బహిరంగముగా చెప్పెడు పక్షమున, జాను గొప్ప వ్యసక్తయని నమ్మియున్న యచ్చటిజనులు దురాగ్రహవేళముచేత లేచి పైనిఁబడి దొమ్మి చేయదురు. జానున కధికారము దేవునివలన వచ్చిన దని చెప్పెడు పక్షమున, జీవన్ముతనకుచు దేవుని వలననే వచ్చిన దని యూతనికిఁ గలిగిన స్వాతంత్ర్యమే తనకును గలదని చెప్పవచ్చును. అందుచేత, వారేమి చేయుటకును చాలుపోక ‘మేము చెప్పజాలమనఁగానే’ అనాదరభావముతో నతఁడును “ఏయధికారము చేత నే నీపనులను జేయుచున్నాను” నేనును మీకు చెప్పను.” అనెను.

అప్పు డానుతాచార్యులు భగ్నవ్రయత్నులయి క్రిక్కిరిసి యున్నమూఁగలో నుండి వేగిరము వెలుపలఁబడుటకు శక్యముగాక

యవనూనభిన్ను లయి నిలుచుండియుండఁగా, జీసస్సు జనులను సంభోధించి “ఒకానొక మనుష్యున కిద్దఱు కొడుకు లుండిరి. పోయి ద్రాక్ష తోటలో పనిచేయువలసివచ్చినది యతఁ డొక కొడుకుతోఁ జెప్పెను. నేను పోఁ జాల నని వాఁడు మొదటజెప్పినను తరువాతి తండ్రియజ్ఞ వివసంధుకు వశ్యాత్వావపడి పోయి తోటలో పనిచేసెను. తండ్రి రెండవకొడుకునకును నట్లే యజ్ఞ చేసెను. వాఁడు చిత్త ముట్లే చేసెదనని చెప్పెను గాని తరువాత తోట త్రొక్కి చూచినవాఁడే కాఁడు. ఈయద్దఱిలో తండ్రియజ్జ చెల్లించినవాఁ డెవఁడు?” అని యడిగెను. ‘మొదటివాఁడు’ అనియందఱు నేకవాక్యముగాఁ బలికిరి. అతఁ డప్పుడు నిలువఁబడి యున్న మతాచార్యులవగకఁ దిరిగి రూక్షవీక్షణములతోఁ జూచుచు “నిశ్చయముగా మీరే యిది చెప్పుచున్నాను. పుంకరులును పరమపాపులును మీకంటె ముందుగా నీశ్వరరాజ్యము లోనికిఁ బోవుదురు; వారు జాను బోధవలవలన వశ్యాత్వావపడి దేవుని యప్రమును సలిపిరి. దేవుని యజ్ఞలను చెల్లెంతు మని చెప్పటకు మీ రెల్లప్పుడును సిద్ధముగా నుండురు కాని మీచూటలను మీరు నెఱవేర్చరు.” అని కోపము రూపము చాల్చి నట్లు పలికెను. అందఱికంటెను తామెదేవున కెక్కువ చేరువగా నున్నా మని భావించుకొనువారి కిట్టి మాటలు వినుట దుష్పథముగా నుండును. అయినను నారీగర్వణము పొందుట కత్యంతప్రాప్త లనుటకు సందేహము లేదు. వారి మత మంతయు కేవల కర్మాచరణ మయ్యుచు యున్నది కాని పరిశుద్ధవర్తనమును పాలించునదిగా లేదు.

జీస స్పింఠటితో సరివెట్టక మతాచార్యులును ఛారిసీయును దేవునిచేఁ బంపఁబడినవారిని బాధించువా రనియు, దేవుని పుత్రుఁ డయినతన్ను పరిహసించి హింసించిన నున్నవా రనియు అర్థ మిచ్చునట్లుగా

నింకొక యువ మానమును జెప్పి, వారిమనస్సులలో ననిరోధ మైన
 కొద్దమును పురికొల్పెను. అప్పు డక్కడ నున్నవారిలో కొందఱు
 ఫారీసీ యుండిరి. వా రా మాటలకు మండిపడి దేహములు తెలియక
 నడములు విగించి లేచి పరుషవాక్యము లాడుచు మీఁదఁబడి జీస
 న్సును దేవాలయముగో నుండి యూడ్చి యావలకుఁ గంటివేయఁ
 జూచిరి కాని, అతనిని పరీక్షింపి యున్నయసంఖ్యాకు లయినశిష్యులు
 స్వామిరక్షణపరాములు లయి కోపములు రూపము నొందినట్లు వీర
 రవమూర్తు లయి లేచి బాహులు చాచికొని ముష్టియుద్ధనన్నద్దులై
 కైలుదేవీ కలియఁబడఁబోగా భయపడి దండతాడిత నిఘోరగము వలె
 రోజాచు వెనుక మరలవలసినవా రయిరి. ఆసాయంకాల మెచ్చటివలె
 జీసస్సు పడకకు బెథ్సేగ్రామమువకుఁ బోయెను. ఈలోపల మఠా
 చార్యులును ఫారీసులును మఱునాఁకు తమ విరోధి నెట్లు నిరోధిం
 తుమా యని మారణోపాయము నాలోచింపఁ దొడఁగిరి.

యూదులు పలుతెగలుగా భాగింపఁబడి, పరస్పర ద్వేషము
 గలవా రయి, యొకరి వినాశనము నొకరుకోరువాఁగానుండిరి. అయి
 ననుసామాన్యశత్రుభయము సంభవించినప్పుడు గర్భశత్రువులు నహి
 తము శాంతికాల మాశత్రుసంహారమున కయి మిత్రిభావము వహించి
 యేక మగుదురు. కాఁబట్టి జనులు జీసస్సును మెస్సయాయని యంగీ
 కరించుటలో దినక్రమమున పధికవిశ్వాసశీలు రగుచున్నారని భయ
 పడి, యూదులలోని యన్నిశాఖలవారి నాయుకులును తమపూర్వవైర
 ములను కట్టిపెట్టి, దినదినవ్యవర్థమాన మగుచున్న ప్రాబల్యమును బట్టి
 తమ కందఱకు సమానముగానే భయోత్పాతకుఁ డగుచున్న యీ
 కొత్త శత్రువును పరిమార్చుచుట కయి యొక్కటిగాఁజేరిరి. యూదు
 లలోని యధికారవంతులును ధనవంతులును విద్యావంతులును నిండు

మించుగా నందఱును నొక్కసారిగా నొక్కపురుషునిపై ధ్వజమెత్తిరి; అతనికి గొప్పవారిలో నొక్కరును సహాయులును మిత్రులును లేరు. అతని కున్న బలమంతయు జ్ఞానమును సత్యమును ధర్మమును మాత్రమే.

జీవన్ముక్తిపతివత్సలందఱును చేరి యాలోచించి యాతనిపై మరణదండనయున కర్హులైన నేరమును చేసి నయిన మోహవలె పనియు, రాజద్రోహ ముట్టి నేర మ్మించున రోమకచక్రవర్తి యయిన సీజరునకు పృథికులముగా నాతనిచేత నే దమున పరిపించెడి యువా యును చూడవలె పనియు, కూడబలుకుకొని యెవ్వరికిని సంతోషము కలుగకుండుట కయి తమలోని నాయకులను కొందఱ నాపనికి నియమించిరి. వారుధర్మక్రవణార్థము వచ్చెడి మూఁగలోఁజేరి ముఖనాఁడారెడుప్రసంగముచేయునప్పుడుదాపునఁజేరితదవచనామృతసారమును అవ్యాజమునునశ్రద్ధాభక్తులతోఁగ్రహించుచున్నట్లునటించుప్రసంగావసానసమయమున చేతులుజోడించుకొని 'స్వామీ! దేవర వార భగవత్పాన్నిధ్యమార్గమును బోధించుచున్నారనియు సత్యమును నిర్భయముగా వచించుచున్నారనియు మే మెఱుఁగుదుము. దయచేసి మేము సీజరునకు పన్నులుకట్టుట ధర్మమేమో సెలవింతు' అని ముదిరి. "టవలచకులార! నన్నేల విమోహపతి చెదరు? పన్ను కట్టి సామ్రాజ్య నామయాపుడు" అనియారె మత్తరముచెప్పెను. వారిలో నొక డొక ప్రక్కకు చక్రవర్తిముఖముగలలోమనునాఁడెమునొక దానినాతనిచేతిలోఁబెట్టెను. నాఁడెమును పయికి త్రిమాసి "యది యెవ్వరివిగ్రహము?" అనియతఁడడిగెను. "అది సీజరుది" అనివారు బదులుచెప్పిరి. "అట్లునుపక్షమున సీజరువస్తువులను సీజరునకు చెల్లింపుడు; భగవంతుని వస్తువులను భగవంతునకు సమర్పింపుడు." అని యతఁడు శాంతముతో

మనస్సునకు నాటుకొనునట్లుగా నుత్తరముచెప్పెను. ఆమాటలువిని తెల్లపోయి ఫారసీ లొండురుల మొగమువంకఁ జూచుకొనసాగిరి. హరు పెద్దవలవేసి శత్రువును ఁడఁద్రోయఁజూచిరి కానితుడకు వారివలలో కేమియువడలేదు. అరిఁడు నీజనునకు ఎన్ను చెల్లింపవలసిన పనిలేదని చెప్పినచోమున రాజదోహము క్రింద పట్టుకొని రోముకవరిపాలకుఁ డైనవై లేటున కొప్పగింపవలెననియు, నీజనునకు పన్ను చెల్లింపవలసిన దని చెప్పినచోమున పరిచేకప్రభుత్వమును దేవేపించువారియినప్రజలతఁడు మోసగాఁడే కాని మొస్సయా కాఁడని నిశ్చయించి యాతనిని గర్హించు రనియు, వా రెన్నుకొని యుండెరి. ఇచ్చుకు వారియొద్దిక వ్యర్థమయ్యెను. జీసస్సు చెప్పినమాటలు తిన్నచోయుమునుండి తప్పించుకొనుటకయి పలికిపలుకులు గాక శ్లాఘాపాత్రములయివదివ్యవచనములయి యున్నవి. బొహ్యపదార్థము లిప్పుడున్నట్లే యుండవచ్చుననియు, ఈశ్వరరాజ్యము వ్యాపకములోని ప్రేమవలనను పరిశుద్ధతవలననుమాత్రమే నిర్మింపఁబడినలెననియు, పునువాక్యముల యాధిచార్యము. 'ఆధ్యాత్మికవిషయములు వేఱు లౌకికవిషయములు వేఱు' అని బోధించి, నిజ మైనదితోన్నతికిని నాగరికతకును మూలాధారములయినవి యాయముల్యవాక్యంత్వములే.

అతనిని రాజ్యాంగగ్రములొక బడవేయవలెనని చేసిసత్తకు ప్రయత్న మిట్లు భగ్నము కాఁగా, రాజదోహమువలెనని మతధర్మదూషణమును మరణపిండనమునకు దోషిని పాత్రునితేయునది యగుట దలచిసి ఫారసీ లాతని నేలాగున నైన న్యధర్మాధిక్షేపకూపములొక బడవేయవలెనని ద్వితీయప్రయత్నము చేసిరి. వారిలో కొందఱు ముందుకు వచ్చి "అర్చిటిలో నుత్తమధర్మానుశాసన మేది?" అని యడిగిరి. "మొదటిధర్మానుశాసనము సీఫభు వైనదేవుని నిపు పూర్ణ

హృదయముతో ప్రేమింపవలయు ననుట. రెండవది నీపొరుగువానిని నీవు నిన్నువలెనే ప్రేమింపవలయు ననుట. ఈ రెండు ధర్మానుశాసనములమీఁదనే ధర్మ మంతయు నిలిచి యున్నది." అని యతః కుత్తరమిచ్చెను. ఈయ కుత్తరము తమకుత్సితోపాయనీధి కనుకూల ముచుండి కాసుండు వారు లోలోపల నేమో ననుకుకొని మొగములు త్రిప్పకొనిరి. ఇంకొకకొండ తొకవ్యభిచారిణిని గొనివచ్చి యాతనిముందు పెట్టి కవటవృత్తితో "స్వామీ! ఏని కేమి దండనము?" అని ప్రశ్నివేసిరి. వినింపవలసినపండిన మండలు నతిఁగియున్నదే. ప్రపంచములో పాపము చేయనివా రెవ్వరు నుండరుగాన దయనీయలను క్షుద్రులదగు నన్నభావము తోచునట్లుగా "మీలో పాపము చేయనివా రెవ్వలో ముందుకు వచ్చి యీమెమీఁద మొదటిరాయి యతనిని వేయనిండు." అని యతః జాదాంభికులచునస్ఫులకు శూలాయుధానముగా నుత్తరము చెప్పెను.

వా రిట్లు వివటనాటకవేషధారులయి మాటిమాటికి వచ్చి తిన్న బాధించు చుండుట నహింసజాలనివాఁడయి కోపోద్రేకముతో "ఓ మహాదనులారా! లేఖకులును ఫారిసియును మోసెన్నుయొక్క ధర్మానుశాసనములను మీకు ప్రసాదించుచున్నారు. కాఁబట్టి వారి ధర్మానుశాసనములను మీ రనుష్ఠింపవలసినదే. కాని వారు తమ దృష్టాంతమువలన చూపినమార్గమును మీ రనుసరింపకుండు. ఏలయున, వారు తమయుపదేశములనే తామాచరింపరు. వారు మనుష్యులుబుజములమీఁద పెద్దబరువుల నెత్తి కట్టుదురుగాని మనతోడి మానవులమీఁదిబరువును లేవనెత్తుట కయి యొకవేలైతన్నంతటివని నైనను తాము చేయురు. మందిదియు సత్యము నన్నపేతువుచేత దేనిని వారు ప్రేమింపరు; జనులు తమ్ము మందివారినిగా చెప్పుకో.

పరివ్రాజకములను భరించుట నాచరింపదు. సామాన్యజనులపక్షమున వ్రేలబడినయే వారి లేదు; ఇరుగులు తిరుగులతోడను లన్నజ్ఞానము వారి లేదు; వారిచింత యంతయు ఉత్తమపదార్థములను ఉన్నతపదార్థములను సామాన్యజనులతోపలె సనిమాత్రమే" అని యొక్కొంత చెప్పి అంతకు కొంత మరలించి పట్ట శక్యము కాకపోగా ఫారీసీలను తేలుకులను చిరిగి "ఓ లేఖకలారా! ఫారీసీలారా! సంఘకలారా! మీకు దుఃఖ మగుగాక! జ్ఞానకుండికను జలమునండి తొలగించి, మీ రిశ్వరరాజ్యము వారికి లభింపకుండ మూసివెట్టుచున్నారు. మీరును లోపలికి పోవరు; పోవఁగోరినవారిని లోపలికి పోవనునియురు. మీకు దుఃఖ మగునుగాక! మీరనాధిపత్యములను మ్రొంగివేయు చున్నారు; పయివేపమున కయి దీర్ఘప్రార్థనలు చేయుచున్నారు; కాబట్టి మీ రధికతరనరక బాధల నొందుదురు. ఎవ్వనినైన నొక్కనిని మీమతములో కలుపుట కయి స్థలమును జలమును చుట్టబెట్టుదురు; కలిసినతరువాత వానిని నరకభాజనుని గాఁ జేయుదురు. ఓ సంఘకలారా! బుద్ధిహీనులారా! పొలములో పండెడు సోపుగింజలలోను జీలకఱ్ఱపాయలలోను దళాంకమును గురువున కర్పించుట మహాపుణ్యకార్యమని చెప్పును, దయాధర్మవత్సవోచాదులైన మహాత్తరవిషయములను విడిచివెట్టుదురు. ఓ బుద్ధిహీనులారా! మీకు దుఃఖ మగునుగాక! మీరు దోమనుమింగి దోమకొనుచు లోట్టిమను గుటుక్కున మ్రొంగివేయుదురు. మీరు లోపల మృతాస్తులతోను నకలాశుద్ధతలతోను నిండియున్నను పయికి నుండరముగా కపటబడి వెల్లవేసిన సమాధులవంటివారు. బాహ్యమునకు పుణ్యత్వము వలెగానఁబడుచు లోపల మీరు సావకాపట్టదూషితులయి యున్నారు. ఓ లేఖకలారా! ఫారీసీలారా! సంఘకలారా! మీకు

మఱి మఱిను గాక! మీరు మీతండ్రులు చంపిన పూర్వవ్రతలకును పుణ్యాత్ములకును వమాధులు నిర్మించుచున్నార. మీరును మీపూర్వులవలెనే వర్తమానప్రవర్తలను పుణ్యపురుషులను బాధలు పెట్టి చంపుచున్నార. ఓపాపజాతులారా! విషవర్షములారా! మీరు వరక యాతనల నెట్లు తప్పించుకొనఁగలరు?"

ఈపిడుగులవంటి నుడువు తెవ్వరినికూర్చి యుద్దేశించఁబడినవై వారికి మనోవ్యధాకరములును కోపజ్వరములు నయి యుండవనుటకు నందియము లేదు. మిత్రమధ్యమునందున్న యాతని నా నమయము నం దేమి చేయుటకును శక్తులు కాకపోయినను ప్రతిపక్షులలో కొందఱు దూరమునుండి యాతనిపై రాళ్ళు రువ్వి రఁట! ఇంతలో జనస్సయొక్క కోపాగ్ని కొంత వ్రళాంతివాండఁగా తొంటికొద్దము భేదముగా మాతినవాఁడయి పట్టణము నుద్దేశించి "తెరువలేము సగరమా! క్షకటా! నీవద్దకుఁ బంపఁబడిన వ్రతలను నీవు రాళ్ళతోఁ గొట్టి నిష్కరుణముగాఁ జంపుచున్నావు. కోడి తనపిల్లలను తెక్కల క్రిందఁ జేర్చితోను కట్టుగా నీవ్రజలను నాయండకుఁ జేరఁ దీయుటకై నే నెన్నిసారులు కోరుచున్నాను! అక్కటా! నీవు వారిని చేరనీయవు." అని పలుకుచు నతఁడు దేవాలయమునుండి వెడల బయలు దేఱెను. అతఁడు ద్వారమువంక నకుచు నప్పుడు పక్కలకు దానపేటికలు కనఁబడెను. అవెట్టెలలో వేయఁబడినధనమును తీసి తరువాత ధర్మ కార్యముల కుపయోగింతురు. అతఁ డా వెట్టెలవంకఁ జూచుచు నిలఁ బడియుండఁగా ధనికు లయిన ఫారిసీలు మొదలయినవారు తమ యొద్దనున్న పెద్దవయిన వెండిబంగారు నాణెములను పరులకు తెలియుటకేమో యనునట్లు గల్లు మని స్వేచ్ఛగొనఁగట్లుగా దానపేటికలో వేయుచు వచ్చిరి. అప్పుడు జీర్ణ వస్త్రములు కట్టుకొనియున్న నిరుపేద

యయిన మృతభర్తృక యొకతను యొక పెట్టెను మెల్లగా నమీపించి
 తనయొద్దనున్న యొక్క చిన్ననాణెమును భక్తిపూర్వకముగా దానిలో
 బాటవేసెను. అదికనిపెట్టి జీవన్ముత్యశిష్యులతో ఆబీదదారిధర్యము
 నుజూదితిరా? అందఱు నిచ్చినదానికంటె నీనిఱుపేదది యిచ్చినదే
 యెక్కడైనది. తక్కినవారు తమ కన్నవిశేషధనములో నత్యల్పభా
 గము నిచ్చిరి. ఈబీదదో రాత్రితనభోజనముమాటయైన తలపెట్టక
 తనకున్నదంతయు నిచ్చివేసినది. ఈమె చేసినదానమే యొక్కకానయి
 నను దేవునకధిపీతికరమైనది" అని పలికెను ఆమాటలు విన్నపార
 సీలు మొదలైనవా రతః శొక్కకాసు పెట్టెలో వేసినబీదదానిని
 బట్టువలె పొగడుచు నువర్ణ నిష్క్రములను ధర్మార్థముగా వేసిన తమ
 వంటి శ్రీమంతులను తెగడుచు నవజ్ఞ చేయు చున్నాఁ డి. కో. కముతో
 గొలుగుకొనుచుఁ బోయిరి. జీవన్ముత్య శిష్యులును బెథనీగ్రామము
 వంక నడిచిరి. ఆలివ్ కొండమీఁద నున్న బెథనీగ్రామము జీవన్ముత్య
 కత్యంతప్రియ మయినది" అక్కడ నొక్క సోదరుఁడును ఇద్దఱు సోదరి
 మఱులును గలయొక సాధుకుటుంబ మతనికి పరిచితమైనది. వారితోడి
 మైత్రి యతని కెంతో యాహ్లాదకరమయినదిగా నుండెను. అక్క
 సెల్లెండ్రెండ్రితో నొకామెపేరు మార్తా; ఆమె దయాదాక్షిణ్యములు
 గలదియు శ్రద్ధాభిప్ర సయియుండెను. రెండవయామెపేరు మేరీ;
 ఆమె యొకవిధ మయినసోకుమార్త్యమును భ్యాసశీలమును గలదయి
 జీవన్ముత్య రంజించుచుండెను. జీవన్ముత్యొక్క సాదనన్నిధానమందుఁ
 గూరుచుండి యాయనఁ చెప్పినది తదేకభ్యాసముతో వినుచు పలు
 మాట గృహవ్యవహారములనే నులుచుచుండును. అటువంటి సమ
 యములయందు డింటిపని యంతయు తనమీఁదనే పడఁగా నామె సోదరి
 వచ్చి మృదువచనములతో నామెను మృందలించుచుండును. అప్పుడు

జీవన్ముక్తుల! నీ పెంతో శ్రమపడి వెక్కుపడులలో శ్రద్ధవహించు చున్నదానవు. అవశ్యక మయినది యింకొక్కయొక్కముమాత్రమున్నది. మేరీ యిష్ట డాయత్త మాంశమును గ్రహించినది. దానిని వారిన వలదు." అని పలుకును. వారిసోదరుఁ డైన లాజరెన్నుకూడ జీవన్ముక్తు నకు పరమాప్తుఁడు. జీవన్ముక్తు కాకుంటుంబమువారు చేసిన సాయము నకును చూపిన యాదరమునకును పరిమితిలేదు. వచ్చిననాడురాత్రియే జీవన్ముక్తు వారు గొప్పవిడు చేసిరి. యాత్రార్థ మయి వచ్చినగాలిలీ దేశస్థు లందఱును వారినహంకృతి గడిచిరి. విందుచకుము మేరీ యొక పరిమళద్రవపాత్రములోని గునుగుమలాశెడి యాసారభరవము నాతని పాదములకడ గుచ్చుమరించెను. దాని పరిమళము గది నంతను గుప్పన ముంచుకొని యెల్ల వారిని సంతోషముద్రములో ముంచెను. అప్పు డామె సాగిలఁబడి తనదీర్ఘ శ్రిగోజములతో ప్రభుపాదసమ్మార్జనము చేసె నట! ఇది యాతనిహం కామెకుఁ గలయసాధారణ శ్రద్ధాభక్తులను నహస్యముఖముల ఘోషించుచున్నది. ఇట్టి మిత్ర నికేతనమునకే నాటిరాత్రి జీవన్ముక్తు వెదకుకొనుచుఁబోయెను.

ఎ ని మి ద వ ప్య క రణ ము.

జీవస్మయొక్క విచారణ, మరణము.

ఈవఱకే శత్రువులయొక్క కోపాస్త్రీపవము పరమావధి కెక్కినది. జీవస్మయొక్క ముందుగా యూదమతము నిరపాయముగా తలయెత్తుట పాపగ నేరదని భావించి మతాచార్యులు సభ చేసి యేయపాయముచేత నై నను నాతనియహలోకజీవితము పంథము నొందింప వలయునని నిశ్చయముచేసికొనిరి. అప్పటి ప్రధానమతాచార్యుడు కై ఫాయను నతఁడు, రోమనులు జెరుసలేము నగరము నాక్రమించుకొన్నకాలము మొదలుకొని రాజపురుషుల నిగ్రహశుగ్రహముపారముగా ప్రధానాచార్యు లేఁటలు మాటుచుండిరి. కాని కై ఫా రోమనువత్సవలంబుఁ దగుటచేత ఇదివఱకెత్తరములమండి యాచార్యశీతమును వదలక యేకాధ్వర్యముగా వధికారము చెల్లించుచుండెను. అయినను అతని యధికార మంతయు నామమాత్రమే కాని ప్రధానాచార్యవట్టము లేకపోయినను నిజ మైన యధికార మంతయు హాసనుచేతిలో నుండెను. ఇతఁ డతఁ డాడిందిన ట్లాడవలసివఁడు. హాసను కై ఫాను మామగారు. హాసను పూర్వము ప్రధానాచార్యవధమునందుండి యిప్పుడు తొలఁగింపఁబడినవాఁ డయియుండినను తెఱచాటుననుండి యప్పటినుండియు నితఁడే కార్యతంత్రనాటకమును నడపుచుండెను. ఈతనితో నాలొందించి యీతనినమ్మితిని బడయక కయిఫా యేముఖాంతమునందును స్వతంత్రముగా కర్తవ్యమును చేయుఁడు. హాసను కుమారులలో నై దుగురప్పడప్పడు

[ప్రధానాచార్యపదమును పొందిన వా రయి యుండిరి. దేవాలయము లోని ముఖ్యోద్యోగము లన్నియు నీతని కుటుంబములోని వారిచేతనే వహింపఁబడుచుండినది. అందుచేత నాచార్యకోటిలోనివారి కందఱిని హాసను నాయకుఁడుగా నుండిను. ఇతఁడు సద్దూసీతెగవాఁడు.

అచార్యపురుషులు చేసినసభలో జీనస్సును సాధ్యమైనంతి శీఘ్రముగా పట్టుకొనుటకు నిశ్చయము చేసికొనిరి. కాని యెప్పుడెట్లు పట్టుకోవలయునా యన్న యాలోచనమాత్రము తెగలేదు. అతనిని ధర్మప్రవచనము చేయుటకయి వైటికివచ్చినప్పుడు పట్టుకొంద మంటిమా, అప్పుడు తమప్రాణములపై న నిచ్చి గురువుకు రక్షింప వలయునని కంకణము కట్టుకొనియున్న శిష్యు లాతనిని చుట్టుకొని యుండురుగాన ఘోరయుద్ధము జరగి వీధులలో రక్తప్రవాహములు గట్టక పట్టుకొనుట సాధ్యముకాదు. బెళ్లనీ గ్రామములో నింటఁ బాడు కొని యున్నప్పుడు పోయి పట్టుకొనుటకయి భటులను బంపుదమంటిమా, ముందుగా సంగతి తెలియక మానదు గనుక పట్టుపడక యతఁడు తప్పించుకొని పోవచ్చును. ఎట్లును పాలుపోక మతాచార్యు లిట్లు తల పోతలుచేయుచుండఁగా వారికెప్పుడును నెదురుచూడని తావుచుండి సాయమువచ్చెను. మతాచార్యుల మనుష్యులు వాని మహోద్యోగమును వినివెట్టి యాళ పెట్టి మొత్తపఱిది లోపఱిది పొవుటచేతఁ గాఁబోలును జీనస్సుయొక్క ద్వాదశశిష్యులలో నొక్కఁడైన జూడ న్నునువాఁడు తనస్వామిని పట్టి యొప్పగించెనని వారియొద్దకు వచ్చెను. పండెందుగురు శిష్యులలోను జూడస్సొక్కఁడే జూడియాదేశస్థుఁడు; తక్కిన పదునొక్కఁడును గాలిలీదేశస్థులు. తన పృథ్వీయొక్క ప్రతి పక్షులకు సాయము చేయ వలె నన్న స్వామిదోహద్యుద్ధితో బెళ్లనీ గ్రామమునుండి తప్పించుకొని తనతోడివారి నేమఱింది దొంగతన

 4. 4. 57

ముగా నిచ్చటికి వచ్చెను. ఏ హేతువుచేత నితః డిట్టి స్వామిదోహమున కొడిగట్టెనో తెలియరాకున్నది. ఇతఁడు మొదటినుండియు చెడ్డవాఁడయి యుండియుండఁడు; అట్లుండిన పక్షమున జీన స్త్రీలను పరమ విశ్వాసీనిగా భావించియుండుట తటస్థించదు. జీనస్సు తా నేటికోరు కొన్నవన్నిద్రలు శిష్యులలోను జూడస్సుకల్పించిపడుములోనే ప్రచూదమునొందెను. తనతోడివారితోఁ గలిగిన స్పర్థచేతనో మాత్సర్యము చేతనో తనస్వామిసంకల్పము నఫలమగునది కాదన్న యుద్ధైర్యము చేతనో యతః దీయకార్యకరణమున కొడఁబడియుండును. తన ప్రియ శిష్యుఁ డొక్కఁడు దుష్టులదురాలోచనలలో తగలియున్నాఁడన్న సంకతి సూక్ష్మబుద్ధి యొక జీనస్సుయొక్క బుద్ధిప్రచారమునకు గోచరింపకుండినది కాదు. జూడస్సుయొక్క స్థలాంతరగమనవిక్షణము చేతనే యతః డక్కడ కేవలిమీఁదఁ జూయెనో జీనస్సు తత్క్షణమే గ్రహించెను.

ఏల్యో ఎదునాల్గవ లేది గురువారము ప్యాపొవరుపండుగ యారంభము. రాత్రిభోజనమున కేర్పాటు చేయుట కయి జీనస్సు కొందఱమిత్రులను నాటియుడయమున జెరూసలేము నగరమునకుఁ బంపెను. ఆరాత్రి జెరూసలేములో నొక్కమిత్రగృహమునందు జీనస్సును ద్వాదశ శిష్యులును గలిసి యేక కుటుంబమువలె భోజనము చేసిరి. అది యొక్కనికే డక్క కేషిందిన శిష్యులకందఱుకును సంతోషావహములు తమజునోన్య భ్రాతృస్నేహానుబంధ పరిపూర్ణమైనోత్సవముగా కలఁబడెను. ఆయొక్కఁడును జూడస్సు. ఆసువృద్ధుఁడగునో తన్నొక్కనిగా భావించుకొనుట మానివేసినందునను, ఇంకను శిష్యుఁడయినట్లు నటించుచు తా నారాత్రియే తనస్వామిని బంధించుటకయి భటపర్గ కొనిరానున్నవాఁడగుట చేతను, వాఁడు నిస్సందేహముగా మన

ముగా నిచ్చుటకే వచ్చెను. ఏహేతువుచేత నిరతి విట్టి స్వామిద్రోహమున కొడిగిల్గెనో తెలియ రాకున్నది. ఇదియు మొదటినుండియు చెడ్డవాడగు యుండియుండి; అట్లుండినవక్షమున జేసిన స్నేహినిని పరమ విశ్వాసినిగా భావించియుండుట తటస్థము. జేసెను తా నేటికోరు కొన్నవన్నిద్రులు శిష్యులలోను బాడస్సాక్షునివిషయములోనే ప్రచూడమునొందెను. తనతోడివారితోఁ గలిగిన స్పృహచేతనో మార్పిర్యము చేతనో తనస్వామిసంకల్పము సఫలమగునది కాదన్న యుద్ధ ర్యము చేతనో యతఁ డీయకార్యకరణమున కొడఁబడియుండును. తన ప్రియ శిష్యుఁ డొక్కఁడు దుష్టులదురాలోచనలలో తగిలియున్నాఁడన్న వంగతి సూక్ష్మబుద్ధి యొక జేసెనుయొక్క బుద్ధిప్రచారమునకు గోచరింపకుండినది కాదు. బాడస్సుయొక్క స్థలాంతరగమనవిషయము చేతనే యతఁ డెక్కిడి కేసనిమీఁదఁ బోయెనో జేసెను తత్తః గమగ్రహించెను.

ఏమిల్ల విదునాల్లవ తేది గురువారము స్వాసోవరుపండుగి యారంభము. రాత్రిభోజనమున కేర్పాటు చేయుట కయి జేసెను కొందఱమిత్రులను నాటియుదయమున జెరుసలేము సగరమునకుఁ బంపెను. ఆరాత్రి జెరుసలేములో నొక్కమిత్రగృహమునందు జేసెనును ద్వాదశ శిష్యులును గలిసి యేక కుటుంబమువలె భోజనము సేసిరి. అది యొక్కనికే దక్క కేషించిన శిష్యులకందఱకును సంతోషావహముయి తమశున్యవృత్తి భ్రాతృస్నేహానుబంధ ప్రతిష్ఠాపనోన్యసముగా కడఁబడెను. ఆయొక్కఁడును బాడస్సు. ఆనుహృద్గణములో తన్నొక్కనిగా భావించుకొనుట మానివేసినందునను, ఇంకను శిష్యుఁడనునట్లు నటించుచు తా నారాత్రియే తనస్వామిని బంధించుటకయి భటువర్గమునిరానున్న వాడగుట చేతను, వాఁడు నిస్సందేహముగా నున

